לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', כ"ד בטבת תשמ"ח, 14 בינואר 1988 / שנה מ"ה מס' 13547 / המחיר 1.10 ש"ח כולל מע"מ

מועצת הבטחון מתכנסת לדיון בגירוש

מרכז האו"ם. — מועצת הבטחון תתכנס היום לדיון בגירושם של ארבעת הפלשתינים ללבנון.

בשבוע שעבר קראה מועצת הבטחון לישראל להימנע מן הגירושים, כי הם נוגדים את אמנת ז'נווה ה־4 להגנה על אוכלוסיות אזרחיות בעיתות מלחמה, עליה חתמה ישראל.

הדרישה לכנס את המועצה הועלתה על־ידי שש המדינות הבלתי־מזדהות במועצה: אלג'יריה, ארגנטינה, יוגוסלביה, נפאל, סנגל וזאמביה. (עי"ט)

4 מתושבי הגדה גורשו ללבנון — צה"ל נערך לאפשרות של התגברות ההפגנות

ארבעת המגורשים הם: חוסאם עותמן חדר, בשיר אחמד חיירי, ג'מאל מוחמד ג'אברה וג'יבריל מחמוד רג'וב ● הארבעה הגיעו אמש לבסיס סורי בבקעה ● ארכה ל־4 מועמדים לגירוש מעזה לעתור לבג"צ

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי וסוכנויות הידיעות

זרועות הביטחון גירשו אתמול אחר הצהריים ללבנון את ארבעת תושבי הגדה המערבית שוויתרו על זכותם לעתור לוועדה המייעצת ולבג"צ. ארבעת המגורשים הועברו אל אזור הצביה מצפון לרצועת הביטחון, ואמש נמסר כי הגיעו לבסיס סורי בבקעת הלבנון.

המגורשים הם: חוסאם עותמן מוחמר חאור ממחנה הפליטים בלאטה, באשיר אחמר כמאל חייר מרמאללה, גמאל מוחמר עבדאללה שכר ג'אברה מקלקיליה וג'יבריל מחמוד מוחמר רג'וב מהכפר דורה. הם הועברו במסוק של חיל־האוויר

(סוף בעמוד 4)

פירושו של דבר — פנחס ענברי

גירוש האופציה הירדנית

יש קשר עקיף בין גירוש הפעילים הפלשתינים ללבנון, לבין השביתה המקפת בגדה. מתפתחים תנאים פוליטיים חדשים הדוחקים את האופציה הירדנית לקרן זווית. סירובה של ירדן לקלוט את המגורשים, ודברי הגינוי החריפים לגירוש שהשמיע אתמול השר לענייני השטחים, מרוואן דודין אשר הגדיר אותה: "מעשה נאצי", סותמים את הגולל על שיתוף הפעולה הישראלי־ירדני נגד אש"ף, שהיה סימן ההיכר של מדיניותו של רבין בשטחים. עד כה סייעה ירדן למדיניות הגירושים בכך שקלטה את המגורשים ושמה אותם תחת השגחתה, ואפילו בבתי סוהר. על רקע ניתוק שיתוף הפעולה בין ישראל לבין ירדן מצליח אש"ף להשתלט על האירועים בגדה, והשביתה המקיפה, ששררה בשלושת הימים האחרונים, היתה בפירוש תחת הנהגתו. היום צפוי פסק זמן בשביתה, ובכך יהיה מבחן חשוב לאש"ף שכן בכך הוא יוכל להפגין לפני ישראל כי הוא שולט בעניינים: הוא מכריז על שביתות ויכול להפסיקן על פי הנחיותיו. לאחר שירדן לא היתה מסוגלת להחלץ לעזרת ישראל בטיפול במצב החדש, אש"ף לבדו יוכל לעשות זאת. מן הבחינה הזאת היכולת לעשות היום הפסקה בשביתה חשובה לאש"ף לא פחות מהכרזת השביתה.

אש"ף: אונייה עם עשרות מגורשים תפליג לחיפה

יהיו בה ה־4 שגורשו אתמול וכן אישים שגורשו ב־20 השנים האחרונות ● הבישוף חורי: זו תהיה הפלגה חזרה למולדת בדרכי שלום ● את ההפלגה ילוו צוותי טלוויזיה מכל העולם

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת, אבי בניהו כתבנו הצבאי וסוכנויות הידיעות

המגורשים הפלשתיניים מתכוונים להפליג חזרה למולדתם, כדי לתת פירסום למצוקתם — הודיעו אתמול נציגי רישמיים של אש"ף. "זו תהיה הפלגה חזרה למולדת בדרכי שלום" — אמר הבישוף אליאה חורי, שגורש ב־1969 מרמאללה. חורי, חבר בוועד הפועל של אש"ף, אמר לכתב "רויטר" ברבת־עמון, כי נעשות כבר הכנות להפלגה זו בפיקוח אש"ף, אך עדיין לא נקבעו מועד או יעד. "אולי זה יהיה לחיפה, אולי למקום אחר" — אמר. הוא הוסיף: "נזמין אישים בכירים מן המערב לבוא אתנו — פוליטיקאים, שופטים, עורכי־דין, צוותי טלוויזיה". הוא מקווה, שארבעת הפלשתינים שגורשו אתמול לדרום לבנון, יפליגו גם הם באונייה, והוא מצפה, כי היא תפליג לפני סוף החודש. לדבריו, הרעיון הוא לגייס את דעת־הקהל הבינלאומית "כדי לאלץ את ישראל לכבד את אמנת ז'נווה".

(סוף בעמוד 2)

שניים מהמגורשים — בספינה ללבנון (צילום: ד"פ)

ארה"ב מביעה צער עמוק על הגירוש

בקונגרס מזהירים: הסיוע בסכנה

נתניהו הוזמן לנשיא מועה"ב שהאשים ישראל בהפרת החלטת האו"ם ● הצלב האדום: הפרה של אמנת ז'נבה ● אבן: המגורשים ייהפכו לגיבורים ● ח"כ ותד: דלק להמשך התסיסה ● ח"כ כהן: צריך לגרש עשרות ולשלול מהם הזכות לבג"צ

מאת ולידה רסאל, ארנון יפה, וזאן כהן, כתבי "על המשמר" בארה"ב, בצרפת, ובוון, ומוטי בסוק, כתבנו בכנסת

דובר משרד החוץ האמריקני אמר אתמול, כי ארה"ב מצטערת "צער עמוק" על גירוש ארבעת הפלשתינים ללבנון. הוא הוסיף, כי ארה"ב ממשיכה במגעיה עם פקידים ישראליים ודבקה בעמדותיה, כפי שביטאה אותן בעבר (התנגדות חריפה לכל גירוש).

(סוף בעמוד 4)

התקפה חיילת

מאת יואב אביב,

חיילת הותקפה אמש בחיפה על־ידי שני צעירים, שניסו לגרור אותה. לקול צעקותיה נמלטו, ובחיפושים אחריהם נעצר צעיר מכפר סחנין, שזוהה על־ידי החיילת כאחד מתוקפיה.

> "עדיף לי עונש מוות על גירוש" — אמר אחד המגורשים / כך הם גורשו ● עמוד 2

דיון בעתידו הפוליטי של הקבה"א ● עמ' 19
מתחדשים השיבושים בייצור סיגריות ● עמ' 19
טונים גבוהים ללא החלטה בקבינט ● עמ' 3

הגירוש — נשק חלוד ומזיק

ארבעה מתושבי הגדה גורשו אמש ללבנון. הגירוש נערך הפעם תוך חשיפה תקשורתית רחבה – לפניו ובעקבותיו – וכבר בכך בולט השוני בינו לבין גירושים בעבר, שנעשו בצינעה.

ראשי מערכת הביטחון נוהגים לטעון, שהגירוש הוא הנשק היעיל והחזק ביותר שיש בידיהם כנגד האירועים בשטחים. דומה שגם כאן הם אוחזים בקונספציה שעבר זמנה. כאשר האיבה בין תושבי השטחים לשלטון הישראלי היתה מתונה יחסית, האירועים התרחשו לעתים נדירות, והביקורת הבינלאומית מעטה ומאוזנת, היה הגירוש אמצעי הרגעת שעבר בשקט, ונלקח בחשבון על־ידי ההנהגות הפלסטינית. בממדים הקיימים היום, כאשר האיבה הגיעה לעוצמה מירבית והעולם צופה בכל צעד ישראלי, הופך נשק הגירוש לבומרנג. עובדה היא, שלמרות ההכרזה על הגירוש לא היתה ירידה במהומות ולא נראה שהם הרתיעו מישהו, כפי שמספר ההרוגים הרב לא הרתיע איש. לעומת זאת יביא הגירוש לתסיסה נוספת, ולביקורת בינלאומית גדולה יותר מבעבר.

עד אירועי דצמבר 1987 השתלב נשק הגירוש בקונספציה לפיה ניתן לשמור על איזון עדין בשטחים. הקונספציה הזו התמוטטה ועמה יעילותו של הנשק הזה. היום הוא נשק חלוד, בלתי יעיל, ואף מזיק למשתמשים בו.

אין ממשלה

קשה להאמין שהתביעות החדשות לפיזור הכנסת יתממשו. אף אחד מן הגושים הגדולים אינו מרגיש בטוח די לקרוא היום לבחירות חדשות. עם זאת ברור, שימי החסד ההדדיים בין הגושים המרכיבים את הממשלה חלפו זה מכבר, ועתה גדלים הבקיעים בתוכה, ואין היא מסוגלת להחלטה כלשהי. ישיבת הקבינט אמש הדגימה את התמונה הזו. שני הגושים בממשלה עוסקים עתה במאבק ובשיתוק הדדי. תפקידה של ממשלה במדינה מתוקנת הוא, למשול. ממשלת ישראל היום אינה אלא זירת פנימית למלחמת הבחירות. את המחיר ישלם הציבור, והוא יהיה גבוה.

עוד הרוג בשטחים — צעיר מכפר נעמה; רוב מחנות הפליטים בעוצר

שני שוטרי מג"ב ותושב בית־חנון נפצעו ברצועה ● תת־מזכ"ל האו"ם ניסה שוב לבקר ברצועה ונתקבל בהפגנה גדולה ברפיח – החליט להאריך ביקורו בישראל

מאת כתבינו פנחס ענברי, אבי בניהו ועזרא אבירן

צעיר בן 18, חוסאם מוסטפה, נהרג אתמול מאש חיילי צה"ל בכפר נעמה, ליד רמאללה. דובר צבאי אמר, כי כוח של צה"ל הותקף בידי המון

(סוף בעמוד 4)

נערים ערבים ניפצו שמשות בשכונת תלפיות

נערים ערבים יידו אתמול אבנים לעבר שמשות של בתים יהודיים בשכונת תלפיות. ארבעה נערים בני 14־16 נעצרו על ידי משטרת ירושלים. היום סמוך לשעה תשע בבוקר אבנים פגעו בסלון משפחה סגל וניפצו להרסיסים את השמשות. כמו כן נזרקו אבנים לעבר בתים סמוכים. כתבנו מציין כי עד אתמול היה קיים שיתוף פעולה הדדי בין התושבים הערבים והיהודים בשכונה והילדים נהגו לשחק יחד בגן ציבורי משותף.

"הייתי רוצח אותך" — אמר קצין בכיר לצלם ישראלי בעזה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צלם סוכנות "סיגמא" בישראל, משה מילנר הגיש אתמול תלונה לצה"ל לאחר שלדבריו קצין בכיר ברצועת עזה בקרף אותו בנסות משך אותו בכפלשת, שלל ממנו סרטים שצילם ואמר לה: "אם היינו כאן לבד, הייתי רוצח אותך". הצלם משה מילנר, ששימש בעבר כצלם ראשי של לישכת העיתונות הממשלתית, הגיש אתמול את התלונה לדובר צה"ל. לדבריו, התלווה אתמול אל סיירות ותת־מזכיר האו"ם מריק גולדינג בסיור שערך באזור רפיח. מילנר סיפר כי אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי אמר לו ולצלמים נוספים "תקשו חיים ותגלמו אותו כמה שאתם רוצים".

למרות זאת השתתף הצלם בסיור ליד מחנה אנרו"א ברפיח, ע"י קצין בדרגת סגן־אלוף, שהיה מלווה בשישה קצינים וחיילים. לדברי הצלם גרר אותו הקצין והכניס אל מאחורי קומנדקר ולקח ממנו את סרטי

(סוף בעמוד 2)

הרוג בג'בליה צה"ל בודק

גופת צעיר הובאה אמש ממחנה הפליטים ג'בליה לבית־החולים "שיפא" בעזה. הצעיר, שנורה בכתפו, הועבר תחילה למרפאת אונר"א במחנה. צה"ל חוקר את נסיבות הריגתו. (עתי"ם)

המשמר

על המשמר

ציורמצב

איור: פאול קור

שטיפת־מוח / אוסם

בעל המאה השפיע

בהחלטה על איזה מסע פרסום ללכת, משתתפים, זאת נוטים לשכוח, שני צדדים: הפרסומאי והמפרסם. כך יוצא שלפעמים משרד פרסום טוב — ואפשר לבחון רמה של משרד פרסום לפי מכלול מסעי הפרסום שהוא מייצר — נאלץ בלחץ היצרן, שקוא, אגב, בעל המאה, לשנות את דעתו, לחרוג ממסלולו המקצועי בדרך כלל ולצאת במסע פרסום שגוי ורע. מסע הפרסום החדש של "אוסם" — "חדש מאסם מרקי אמין. נבשל רק 5 דקות" — שיצא מפרסום אריאלי הוא דוגמה נפלאה, אם אפשר להתבטא כך, לסיטואציה כזאת. לא רק שהוא בנאלי ואנכרוניסטי, הן בשמו והן במסר שלו, מעוצב רע (צלוחית המרק למשל, נראית יותר כמו מים דלוחים מהולים בחלב מאשר מרק שאמור לעורר את בלוטות החשק) ואינו יוצר תחושה של משהו חדש (ובסופו של דבר הרי מדובר פה במוצר חדש). הוא אינו תואם את היצירתיות של פרסום אריאלי ובעצם מתנגש איתה. אריאלי — משרד פרסום גדול שכוחו ביצירתיות שלו, אשר לא פעם אפילו מכשילה אותו ומסמאת את עיניו. "האיש שנולד עם נעל ביד" ו"החיים זה קודאק", הן שתי דוגמאות לשני מסעי פרסום שהיצירתיות שבהם עולה על ההגיון שהיה צריך להיות בהם. הוא נאלץ, כנראה בלחצו של לקוחו תפוח הכיס, להתפשר עם היצירתיות שלו ולו רק כדי להרוויח עוד כמה גרושים. אחרת קשה יהיה להסביר את הנפילה היצירתית הגדולה הזו שהיא בהחלט חריגה לאריאלי.

חיזוק להשערה זו ניתן לקבל בשאר מסעי הפרסום של "אוסם" ("מיושף", "חמים וטעים", "שתו אוסם" ועוד) אשר כולם, ללא יוצא מן הכלל, הבליטו את שם היצרן עד תמיהה, התמקדו במוצר בצורה מוגזמת, גם אם הוא נראה נורא, ונמנעו מכל יצירתיות.

על השאלה "האם צריך היה משרד הפרסום לעמוד על דעתו ולהוציא רק מסעי פרסום התואמים את רמתו והשקפתו המקצועית", קל מאוד לענות: משרד פרסום המתייחס לעצמו ולפרסומים שלו בכבוד, לא יעיז שלא לעשות את זה. אבל זוהי תשובה קלה מדי, מתחסדת. רוב משרדי הפרסום, ווזהי עובדה, על מנת לגמור את החודש ועל מנת להישאר "משרדים גדולים" — יתרון חשוב משום מה — חייבים להרכין מידי פעם את ראשם המקצועי ולתת לרוח הרעה, הכוחנית והלא מקצועית, לעבור.

דון כחלילי

בשטח / אקדמיה

"לאן אני אלך אחורה"

סטודנטים באוניברסיטת בן־גוריון, אוניברסיטה רדומה מאוד שהפעילות הפוליטית בין כתליה אסורה על־פי חוק, רגילים לראות את מוסטפה פאוזי, מראשי הסטודנטים הערבים, רק בהפגנות של הערבים ליד שער האוניברסיטה. אז, פאוזי שואג ומזיע, ואפילו ידידיו השמאלנים נסוגים כרתיעה לנוכח ההתלהמות ועוצמת הרגש.

אתמול, מול כ־50 מרצים וכ־150 סטודנטים, פאוזי היה רגוע ואפילו נבוך. הוא שמע סטודנטים מן הימין ומן השמאל, וראה שכואב להם. כואב מאוד. "באמת, חברים", הוא אמר, "מה שאתם משלמים היום שלמנו אנחנו כבר לפני 20 שנה. מה שאתם מרגישים היום שאין מוצא, שמוכרחים פתרון — אנחנו כבר עברנו. אנחנו, עכשיו בשלב הפתרון עצמו. ופתרון הוא שבלונה. שתי מדינות לשני עמים, הכרה בזכויותינו הלגיטימיות, אלה שבלונות, וזה מה שיש לנו".

"יש מצבים בהם אסור לנו לעמוד מן הצד", קראו המרצים לכינוס הזה, ואגודת הסטודנטים, בכרזות שלה, אפילו הוסיפה למען האיזון את המשפט הבלתי־אפשרי הבא: "מעצרים, הגליות, משפטי־ראווה, בעד ונגד".

והיו, היו גם סטודנטים מן הימין. זה לא היה מעוז שמאלנים. "רצינו לחיות אתכם", אמר סטודנט אחד. "רצינו, ואתם רציתם להשמיד אותנו". אחר כך תענה לו סטודנטית אחרת: "זה לא חשוב מי התחיל. אם אתה הרבצת קודם לאחותך הקטנה, או היא לך. הבעיה היא שלך. עכשיו, והיא חייבת להיפתר".

סטודנט: אני עמדתי מול אישה ערבית, ולאישה ערבית יש הרבה כוח.

קהל: ולאישה יהודית?

סטודנט: אני לא יודע, לא עמדתי מולה.

קהל: צחוק.

סטודנט: בואו נגיד, שמונה נשים ערביות מתחילות ללכת מולך, ואני הייתי בג'בליה. אין לך ברירה. או שאתה הולך אחורה, או שאתה עושה משהו. ואם אתה הולך אחורה, אין לזה סוף.

קהל: אולי הגיע הזמן שתלך קצת אחורה.

סטודנט: אני לא רואה לאן אני אלך אחורה.

"אקדמיה זה דבר יפה", אמר ד"ר זאב צחור, מהמארגנים, עם סיום הכינוס. "דשא, ספרים, בניינים יפים. ולפעמים אנחנו מסתגרים בתוכם, כמו במגדל השן... מי שהאזין היטב יכול היה לחוש בנימה של יאוש אצל כולם. מובנת תחושת הסטודנט הערבי, החש מושפל ומדוכא. אבל היה גם יאוש בדברי איש השמאל, שדיבר מתוך תחושת אין־אונים ולמרבה האירוניה, היא גם יאוש מצידו של מי שדיבר מצד ימין. גם הוא חש שאיזשהו שד נורא נשלף מן הבקבוק... שומה עלינו לעשות צעד אחד נוסף, לצאת אל מחוץ למגדל השן, שמישהו בקומה החמישית של משרד הביטחון ישמע, לומר למי שחושב שמעוצם ידו תשתנה תמונת המצב והשקט ישוב על כנו — שהוא שוגה".

שלי יחימוביץ'

אח"מ / ברישניקוב

אחרי אמא – רוסיה

האשה היחידה בחייו של מיכאיל ברישניקוב, משוש־חייו, היא בתו, אלכסנדרה, בת השש. היא גם בתה של השחקנית ג'סיקה לאנג, פרי אהבה ממבט ראשון, הוא אומר. הם נפגשו במסיבה, זמן קצר לאחר שערק

מיכאל ברישניקוב וזיזי זנמייר ב"כרמן"

מבלט קירוב וכתר במערב, הציגו אותה כ"נערת קינג קונג", בעקבות הסרט בו כיכבה. הוא שאל, מי זה קינג קונג. התאהבו, חיו יחד, נפרדו, שבו וחיו יחד, ככה חמש שנים. הרומן שלו עם ג'סיקה נגמר. "לא היינו בוגרים נפשית, כדי לחיות יחד," הוא מנסה למצוא תשובה. "היא הייתה עסוקה בקריירה שלה, לי הייתה קריירה משלי ולא הסכמתי לוותר. קשה לנהל מערכת יחסים יציבה כשעה שבני הזוג נמצאים בנפרד חודשים ארוכים."

ברישניקוב ערק למערב בשנת 1974. זו הייתה החלטה ספונטנית, אבל התהליך נמשך זמן רב. כאשר נפטר המדריך שלו, אלכסנדר פושקין, מי שהדריך גם את נורייב, הרגיש כי הגיע הזמן וכי נותקו כל הקשרים הרגשיים שלו עם אמא־רוסיה. ברישניקוב לא אומר זאת במפורש, אך נראה שלא רצה לערוק קודם לכן, כדי שלא לזעזע את פושקין, שכבר ספג מהלומה קשה עם עריקתו של נורייב, בשנת 1961. פושקין ורעייתו התייחסו למישה כמו לבנם, כפי שהתייחסו קודם לכן לנורייב.

ברישניקוב, במערב, התפרסם לא רק כרקדן ומנהל־אמנותי של תיאטרון הבלט האמריקני, אלא גם כשחקן קולנוע. הוא הופיע ב"נקודת מפנה" לצד שירלי מקליין וב"לילות לבנים", עם גרגורי היינס. לאחרונה, הופיע בסרט שלישי של הבמאי הרברט רוס, ושמו "רקדנים". במהלך הסרט הוא, רוקד, משך שלושים דקות תמימות, יחד עם הבלרינה אלכסנדרה פרי, את "ג'יזל". בגיל 39, גבר מרוצה מן החיים.

עופר ניר

אזמל / שטחים

קריטי אך יציב

מלחמת שלום יהודה ושומרון (עוה תחילה) התחילה בעיקבות ארוע חמור, אך לא קריטי. המהומות ירגעו תוך שבוע, אמרו לנו בהתחלה. אלה רק מספר נערים חמומי־מוח וכמה מסיתים מקצועיים. נכניס כמה פלוגות ונתפנה בעוד שבועיים.

אחרי שבועיים הונחתו עוד שתי חטיבות באיגוף אנכי, "יותר כוחות מבששת־הימים" אמר הרמטכ"ל וניסה להרגיע. אחר־כך ספרו 21 הרוגים... 27... 32... וכו'. כוחותינו שולטים במצב, דיווח הרדיו אחרי חודש והחיילים כתבו הביתה את האמת.

בשטח עצמו ארעו היתקלויות יום־יומיות בכל רחוב וסימטה. מחנות המעצר התמלאו אלפי מובאים, תנועת הסרבנות תפסה כותרות ומקומות בכלא 6, מנהיג מקומי הכריז על התקוממות עממית — בתחילה רק בעניין פעוט־ערך — ואחר־כך נישמטו העניינים מידיו. הממשלה רנה שוב ושוב ונגררה מאי־החלטה לאי־החלטה נוספת. בקיצור, הבוץ נעשה סמיך, ומיותר לומר שזה לא הסתכם ב־40 קילומטר.

סוף סוף הודיע שר הביטחון שהמצב קשה משציערנו. (מזל שלא אמר "פלונטר"). לפני־כן אמרו לנו רוה"מ ורמטכ"לנו שאין חדש במהומות ואין מרי אזרחי. וכשהשקט יחזור נתחיל מייד באוטונומיה ועוד אמירות מרגיעות דומות.

משל למה כל זה דומה: לאותה מושתלת כבד ראשונה בבית החולים רמב"ם בחיפה. ההשתלה הייתה קשה. הכניסו את הכבד במאמצים רפואיים ומדעיים קשים לגוף החולה. נתנו לה תרופות רבות נגד דחיית אבר זר, מכונות הנשמה, החייאה, עירויי־דם. החזיקו אותה בחיים עוד יום ועוד יום, אך גופה נחלש והלך ולמרבה הצער לא עמד במטלה. לגוף יש כנראה עוד כמה חוקים שהרופאים הטובים ביותר לא מכירים.

במשך כל אותם ימים הוגדר מצבה: "קריטי אך יציב". כלומר, במילים פשוטות יותר — היא הולכת למות, אך בינתיים היא חיה. או במילים יותר פשוטות וברורות: כולנו יודעים שהיא הולכת למות ובינתיים, באמצעים מלאכותיים, היא עדיין חיה.

עם איחולי החלמה מלאים לכל חולי הכבד, אני רוצה לאחל לשרינו, רוה"מנו, רמטכ"לנו, שיגידו את המילים הפשוטות ביותר, בלי הגדרות מרגיעות שבתוכן מצויה אמת מרה.

איתי לנדסברג

מדף / הרייך השלישי

בגידת האינטלקטואלים

יואכים פסט, "פני הרייך השלישי"; מאנגלית: גבי פלגן עיצוב עטיפה: זיו בשן; הוצאת "מערכות" / סידרת מלחמה העולם השנייה; 1988.

סידרת הספרים המצוינת של "מערכות" אודות מלחמת העולם השנייה, עסקה עד כה במה ובאיך של המלחמה. ספרו של פסט, הנועל את הסידרה, עוסק בלמה, ובמובנו העמוק ביותר. נעשה כאן ניסיון להתמודד עם השאלה הקשה והבלתי ניתנת לכאורה לפתרון: כיצד נפלה גרמניה לידיה של חבורת פסיכופטים. אותה גרמניה שניחנה, כביכול, בכל המיגננות כנגד טוטאליטריזם, בהן ניתן לצייר אומה מודרנית — מדע ותעשייה מתקדמים, מסורת תרבותית ורוחנית מפותחת, שכבה רחבה של אינטלקטואלים, מסה משמעותית של סוציאל־דמוקרטיה וזיקה עמוקה לחוק וסדר. כל שחסר היה הינו מסורת דמוקרטית מפותחת וייתכן גם משהו קמאי בגניוס הגרמני, שמרבים להצביע עליו, אבל כה מתקשים לאפיינו.

פסט מתמודד עם השאלה דרך ציור דיוקניהם של רבני המשטר הנאצי: הפיהרר עצמו והטכנאים הגדולים הימלר, גרינג וגבלס, והביורוקרטים לסוגיהם, ולצד הביוגראפיות האישיות אף מצייר דיוקן קולקטיבי של שלוש קבוצות־מפתח — הקצונה הבכירה, האינטלקטואלים ואנשי האקדמיה והנשים ברייך השלישי. שיתוף הפעולה של שלוש קבוצות אלה עם המשטר הנאצי — סיבה גדולה בפני עצמה — מקנה לשאלת התמסרותם של הגרמנים למפלצת מורכבות בלתי רגילה, ומצביע על הקושי במתן הסברים פשטניים לשאלה זו.

לדידי מהווה "בגידת האינטלקטואלים" את העצם הקשה ביותר לעיכול. לנוכח משטר אנטי־אינטלקטואלי במפגיע, עם בוז מוצהר לאקדמיה ולמחשבה הסדורה, היתה בהתמסרותם של אלה לא רק תופעה מבישה ונוגה, אלא גם מקור לתהייה אודות חוט השידרה של אנשי הגות באשר הם, ועל יכולתם לגשר על הפער בין התאוריה לפרקטיקה, ולעמוד בפרץ לעת פקודה.

לפסט — מי שכתב ביוגרפיה מקפת של היטלר, ועוסק באינטנסיביות בהיסטוריה של גרמניה הנאצית — אין יומרה להשיב על השאלות הנוקבות. לשיטתו — הרוף הטוטאליטרי קיים בכל אומה ואומה, וניזון מהעדר כיוון מוסרי ומרעב לוודאויות מוחלטות של ההמון. המכנה ההיסטורי, החברתי והפסיכולוגי של כל אומה הוא שיקבע — בסופו של דבר — את עוצמתו של רחף זה ואת יכולתה לעמוד מולו.

מי שמנסה ללמוד דבר או שניים מההיסטוריה, ומי שמודע להרסניותו של עידן בו הופכות הנורמות המקובלות לנזילות, אינו יכול להישאר עם תהיות רק לגבי העבר, ומוטב שיחוש פרפר או שניים בבטנו לגבי ההווה והעתיד.

קובי ארד

עורך "עמוד אחורי": אפי לנדאו

„עדיף עונש מוות על גירוש"

אמר אתמול אחד מארבעת המגורשים ● הארבעה הוטסו משדה דב לחצביה ומשם נשלחו במוניות לבנוניות למעבר זומריה ● קיבלו 50 דולר ועברו בדיקות רפואיות ● צה"ל בחר באיזור שבו הסכנות לבטחונם מעטות ● הגירוש צולם ותועד ע"י צה"ל והסיקור הועבר ודווח לתחנות בחו"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„הגירוש הוא פגיעה בזכות הבסיסית. אני מאבד את הדבר החשוב ביותר בחיי. עדיף עונש מוות מאשר הרחקה". מילים אלה אמר אתמול אחד מארבעת המגורשים, דקות ספורות בטרם הועבר מאזור הביטחון אל שטח דרום לבנון.

בשעה שלוש וחמישים דקות אחה"צ, הוכנסו ארבעת המגורשים אל שתי מוניות לבנוניות מקומיות, קיבלו 50 דולר כל אחד ושולחו אל תוך שטח לבנון.

ללא התנגדות

למעבר הגבול בזומריה, צפונית לעיירה חצביה הגיעו קומץ קצינים בכירים של צה"ל, רופא, מושל צבאי ושוטרים צבאיים. הגירוש עבר ללא התנגדות.

אור ליום אתמול אישרו במערכת הביטחון את תוכנית הגירוש שהותוותה בפיקוד הצפון. בראש המשימה עמד מפקד צה"ל בלבנון תא"ל דוד אגמון. מעטים היו שותפי הסוד באשר ליעד ומועד הגירוש. על פי פסיקת הבג"צ הקובעת כי המדינה המגרשת אחראית לשלום המגורשים, ניבחר הציר מחצביה לעיירה משערה, כציר בו פחותים הסיכונים שיפגעו בחייהם. הארבעה הועברו משדה דב בת"א אל אזור חצביה במסוק „סיקורסקי" של חיל האוויר מלווים בקציני המשטרה הצבאית.

נשמר בסוד

משם הועברו ברכב אל המעבר בזומריה. דבר הגירוש נשמר בסוד גם מפני מפקדי צה"ל בגיזרה וההודעה לצלב האדום נמסרה רק בשעת הגירוש. במעבר ניבדקו המגורשים ע"י רופא צבאי בדרגת רב סרן, להוציא אחד מהן שסרב להיבדק. ומושל צבאי הקריא בפניהם שוב את צו הגירוש החתום בידי אלוף פיקוד המרכז.

להבטית את שלומם

כעבור דקות נעלמו שתי המוניות בערפל בדרכם צפונה. עיקר החשש היה שגורמים עויינים בלבנון יתנכלו לארבעה ואז תואשם בכך ישראל. הציר למשער'ה ניבחר בשל הימצאותם באזור של גורמים שמאליים קיצוניים, המקורבים לפת"ח.

קדם לגירוש גם דיון בראשות הרמטכ"ל בעניין הסברת הגירוש בארץ ובעולם. אתמול הועמד מסוק גם לרשות צוות דובר צה"ל שסיקר את אירוע הגירוש.

צולם ותועד

סגן אלוף פורדס ואיתו צלם וצוות טלוויזיה מגוייס של דובר צה"ל, עם הכתב בני ליס, צילמו והקליטו את המגורשים כדי למנוע שמועות ולהציג את התמונות בעולם. בפני הכתבים הצבאיים הוצגה אתמול כתבה של ארבע דקות שצילם צה"ל. הכתבה הזאת עברה אתמול בלוויין אל כל העולם ונועדה להבהיר שישראל יוזמת את הפירסום ואין לה מזה להסתיר.

קצין צה"ל עם אחד המגורשים במעבר הגבול בלבנון (צילום: דובר צה"ל)

טלוויזיות זרות מותחות ביקורת על חוסר היעילות של דובר צה"ל

רוצות לצלם כתבות „מאזנות" ונתקלות בסחבת ● דו"צ: יש בעייה אירגונית בשטח

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

עתונאים זרים וצוותי רשתות טלוויזיה מהעולם מותחים ביקורת קשה נגד דובר צה"ל בטענה שחלפו כבר עשרה ימים מאז ביקש להתלוות לפטרולים ולפעילויות של כוחות צה"ל ברצועת עזה, וככך ליצור בכתבותיהם את „האיזון" אותו מבקשת מדינת ישראל, וטרם נענו. כתבנו הצבאי מוסר כי לפני שבוע וחצי שידרה רשת אי.בי.סי כתבה המתארת באופן אוהד יחסית את פעולת צה"ל בשטחים. מערכת ההסברה בישראל קיבלה הדים חיוביים ביותר מוושינגטון על הכתבה. אולם למרות זאת, מתקשה דובר צה"ל לבצע את בקשותיהם של רשתות טלוויזיה ועיתונאים להתלוות לחיילינו בגדה וברצועה, ובכך מונע מהם את כיסוי הצד הישראלי במאבק בשטחים.

גורמים צבאיים מתחו אתמול ביקורת נוקבת על הסחבת בביצוע הכתבות ועל כך שדובר צה"ל מתקשה לתאם ולהוציא לפועל כתבות שיתקנו את תדמיתה הפגועה של ישראל. לדברי אותם גורמים גייס דובר צה"ל מספיק אנשי מילואים של יחידתו, אשר תפקידם להיות מלווים לצוותי הטלוויזיה ולעיתונאים הזרים המסקרים את השטחים. לכתבנו הצבאי נודע כי ליחידת דובר צה"ל גוייסו 25 אנשי מילואים לתפקידי הסברה בשטחים.

„קשיים בביצוע"

בתשובה לטענות אלה של עיתונאים זרים ושל גורמי צבא אמר אתמול דובר צה"ל תת־אלוף אפרים לפיד: „אנו מחשיבים מאוד את צירופם של צוותי הטלוויזיה לסיקור הכוחות בשטח. האישור של דובר צה"ל לבצע את הכתבות ניתן מהר, אבל יש לנו בעיות לממש ואת בשטח ולתאם את הכוחות. זה אכן הולך לאט מידי אבל אתמול הוצאנו כבר לסיקור סיורים של צה"ל, את רשתות „אן.בי.סי" ו„סי.בי.אס".

אמש במוקד

שלוש שאלות

שלוש שאלות לי, בעקבות משדר „מוקד" שהיה אמש עם שר הבטחון יצחק רבין, המתחייבות מהמצב בשטחים:

★ שאלה לשר הבטחון יצחק רבין: חזרת וטענת ב„מוקד", שאש"ף אינו שולט בהתפתחויות בשטחים הכבושים והוא רק מנסה לרכוב על הגל, או כשטחים בזים לו. אם כך, מדוע גירשת שלושה, שהם, לדעתך, מפעילי אש"ף מבין הארבעה שגורשו ללבנון, ומדוע אתה מחזיק במעצר אדמיניסטרטיווי פעילים רבים נוספים, הנימנים עם אש"ף, לטענתך, כמו רדואן אבו־עיאש, מזכיר אגודת העיתונאים בגדה המערבית, ופייסל אל חוסיני, מנהל המרכז הערבי במזרח־ירושלים?

★ שאלה ליאסר ערפאת: מדוע אינך קורא לפלשתינים בשטחים הכבושים להסתפק במה שנעשה עד כה ולהחזיר את החיים למסלולם הרגיל, ולהוכיח בכך, שאש"ף הוא הנציג האמיתי והלגיטימי של הפלשתינים ושהם מקבלים את מרותו? הוראה כזאת רק תשרת את הכוחות החותרים לשלום בשני הצדדים.

★ שאלה לשמאל בישראל (מפ"ם, ר"צ ו„שלום עכשיו"): מדוע לא תדרשו עכשיו ובגלוי מממשלת ישראל להכיר באש"ף כנציגו של העם הפלשתיני, ותדרשו מו"מ איתו, על בסיס הכרה הדדית בזכות ההגדרה העצמית של שני העמים? אם לא עכשיו אז מתי? האם תהיו מוכנים לפרסם קריאה לשני העמים, עליה יהיו חתומים גם נציגים ידועים של אש"ף, להפסיק את האלימות ולגשת למו"מ?

ח"כ מוחמד ותד

המשכים

אש"ף: אונייה עם עשרות

(סוף מעמוד ראשון)

באבו־דאבי אמר נציג של אש"ף, שרצה בעילום־שם, כי מאות פלשתינים יהיו באונייה, שתפליג מנמל באירופה. הוא הוסיף: „אנו מצפים, כי ישראל לא תאפשר את בואה של האונייה ואש"ף הביא זאת בחשבון, אך המבצע יתבצע בכל זאת, כדי לחשוף במידה נוספת את מדיניות ישראל קבל עולם".

אוניית תרופות

אורי הורוביץ, כתבנו לענייני המזה"ת, מוסר:

אש"ף מקיים מגעים עם מדינות אירופיות, על־מנת לאפשר לו לשלוח אונייה עם ציוד רפואי מאחד מנמלי אירופה לנמל חיפה, כדי לסייע לתושבי השטחים. לפי מקורות באש"ף, אם לא תתיר ישראל לאונייה לפרוק את מטענה בחיפה, ייחשף פרצופה האמיתי.

שר הארמות בממשלת ירדן, מוחמד דודין, גינה אתמול את גירוש הארבעה וטען, שהיא סותרת את החוק הבינלאומי ואת החלטת מועצת הבטחון.

מסרבים להתייחס

בתשובה לשאלה על הודעתו של אש"ף כי הוא מתכוון לשגר לנמל חיפה אונייה ובה מגורשים שגורשו מישראל ב־20 השנים האחרונות, בתגובה על הגירוש אתמול, אמר אמש גורם צבאי בכיר כי „בתהליך תכנון הגירוש חשבו במערכת הביטחון על כל המשמעויות והתגובות האפשריות מצד כל הצדדים". הגורם הצבאי סירב להתייחס באופן ספציפי לדרכים בהם תנקוט ישראל במידה ויממש אש"ף את איומו זה.

„הייתי רוצח אותך"

(סוף מעמוד ראשון)

הצילום שצילם במהלך הפגנה גדולה ברפיח בשעת ביקורו של תת מזכיר האו"ם. הקצין הראה לצלם צו המורה על „שטח צבאי סגור", אולם הצלם הודיע לקצין כי אלוף הפיקוד התיר להם להתלוות לגולדינג ולצלם. לאחר בדיקה שערך הסגן אלוף במכשיר הקשר, הוא פסק שאסור לצלם ולקח את הסרטים. כאמור בהמשך אמר לצלם: „אם לא היו פה אנשים נוספים הייתי רוצח אותך, אתה ואנשים כמוך גורמים פה למהומות".

משה מילנר אמר אתמול לכתבנו הצבאי: „אם רוצים לסגור את רצועת עזה אז שיסגרו. לא ייתכן שצה"ל יגיד שהשטח פתוח לסיקור עתונאי ואח"כ מפקדים וחיילים יאיימו ויכו עיתונאים". בתשובה לשאלת כתבנו אמר אמש דובר צה"ל כי הצבא יבדוק את תלונתו של הצלם.

"על המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2. Chc.na Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

פרס: שרון הגביר התסיסה בירושלים ובשטחים בהחלטתו לגור בעיר העתיקה

השניים החליפו גידופים: פרס: אתה השקרן הראשי שרון: אתה שקרן ◻ שמיר: אין לנו זמן לחילופי דברים מהסוג הזה, צריך לחשוב מה עושים ◻ הקבינט לא החליט

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ישיבת הקבינט השבועית, שהתקיימה אתמול בבוקר, והוקדשה שוב למצב בשטחים המוחזקים, הסתיימה בגידופים וכינונים גבוהים בין מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס לבין שר התעשייה והמסחר אריאל שרון. פרס כינה את שרון „שקרן" ושרון כינה את פרס „שקרן ראשי". הריב התפתח ביניהם על רקע דברי פרס, כי החלטת שרון לגור ברובע המוסלמי בעיר העתיקה, הגבירה את התסיסה בירושלים ובשטחים. הקבינט לא קיבל אתמול החלטות חדשות.

לאחר ישיבת הקבינט הופיע שרון בתוכנית „ערב חדש" בטלוויזיה ואמר, כי דברי פרס, לפיהם ללא הסדר מדיני לא יהיה שקט בשטחים, מהווים סימן למתפרעים להחריף את ההתפרעויות. „אנחנו נמצאים במצב שיש שריפה בבית. ראשית כל צריך לכבות את השריפה, להשליט שקט וסדר, לא לשפוך נפט למדורה", אמר שרון. הוא טען, ששר הבטחון יצחק רבין אמר לפני מספר שבועות בעזה, כי „גם אם יהיה הסדר מדיני, הטרור יימשך". והוא מסכים עם ניתוח זה.

בעקבות דברי שרון בטלוויזיה אמרו חוגים במפלגת העבודה, כי שרון אינו מסוגל להתווכח על הבעיה האמיתית, הוא פשוט משקר וכפי שסיבך אותנו בביצה הלבנונית, הוא מנסה לסבך אותנו עכשיו בביצה הדמוגרפית".

„לרוקן תוכן הבית"

לפני ישיבת הקבינט אתמול בבוקר נועדו ראש הממשלה יצחק שמיר, מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס ושר הבטחון יצחק רבין. בפגישה הוחלט על גירוש הארבעה ועל העמדות שיוצגו בקבינט.

בישיבת הקבינט דיווחו רבין, הרמטכ"ל וסגן הרמטכ"ל. לאחר מכן התפתח דיון, שבמהלכו העלו השרים הצעות שונות. שרון חזר על ההצעה שהעלה בממשלה ביום א', כי ימונה צוות מצומצם של ארבעה שרים, אשר יגבש המלצות לגבי הפעולה בשטחים ויביאן לדיון בקבינט. שרון דרש הצבעה על הצעתו והיא נפלה ברוב קולות. רק שרון הצביע בעדה. יצחק מודעי נמנע.

שרון הציע עוד כי ערביי השטחים העובדים בישראל יוסעו במרוכז ממרכזי היסעים, כדי שתהיה שליטה על תנועתם. שר הבטחון התנגד לכך בנימוק, כי מרכזי היסעים ייהפכו למרכזי מהומות והסתה. מודעי הציע כי ירוקן תוכן ביתו של כל עצור על התפרעויות. הוא טען כי שיטה זו הופעלה בשנות השבעים והוכחה כיעילה. ההצעה לא התקבלה.

שר הבטחון הבהיר, כי האמצעים הננקטים היום כבר מהווים יד קשה. הוא אמר כי הורחב העוצר במחנות הפליטים ברצועת עזה והדבר מסייע בשמירה על השקט.

שמעון פרס הגיב, כי יש לפעול להחזרת השקט בשטחים, אך יש לחדש גם את התהליך המדיני, שכן בלי פתרון מדיני לא יהיה פתרון למתרחש עתה בשטחים.

פרס: אי אפשר לא לדון היום בפתרון המדיני ובנושאים הנגזרים מן המדיניות הקיימת, כמו למשל, מגורים ברובע המוסלמי בעיר העתיקה.

שרון: עברתי לירושלים כי אתה, פרס, רצית למסור את העיר העתיקה לחוסיין. עברתי כדי למנוע זאת.

אין לנו זמן

פרס: אתה שקרן. השקרים שאתה מבשל עם אורי דן לא מעניינים אף אחד.

שרון: מיהו השקרן כאן כולם יודעים וגם אתה יודע.

פרס: נכון, אתה השקרן.

שרון: אתה השקרן הראשי!

ההתנצחות בין פרס לשרון באה אל קיצה בהתערבות ראש הממשלה שאמר, כי „אין לנו עכשיו זמן לחילופי דברים מהסוג הזה. לא בשביל זה אנו מתכנסים, צריך לחשוב מה עושים". שמיר סיכם את הישיבה בהודעה על התייצבות הממשלה מאחורי כוחות הבטחון ופעולותיו.

פלשתינית תושבת הכפר עסוויה המכסה את פניה כדי לא לשאוף גז מדמיע, ושוטר מג"ב, מהכוח שעסק בפיזור ההפגנה במקום (תצלום: רחמים ישראלי)

„שמיר ופרס איפשרו השחיתות האדירה בחלוקת כספים יחודיים"

מאת יצחק שור
כתבנו בכנסת

שמיר ופרס הם האחראים להסכם הקואליציוני המחפיר אשר מאפשר שחיתות אדירה של חלוקת כספים „יחודיים" לגורמים דתיים — אמר אתמול חה"כ יאיר צבן (מפ"ם) בדיון שנערך בוועדה לביקורת המדינה על ממצאי המבקר בנושא זה.

צבן אמר כי יש לבדוק ביסודיות מה מתרחש במשרד הדתות, אבל מי שמציג זאת, מאשים בעיקר את הפקידים, שעה שהאחראים לשחיתות בחלוקת הכספים הם ראשי הסיעות הגדולות. כל המערכת השלטונית מצפצפת על המבקר, על היועץ המשפטי ועל הוועדה לביקורת. במצב זה, הזהיר צבן, לא יהיה מנוס מעתירה לבג"ץ. הוא מקווה כי רה"מ וממלא מקומו לא יעזו להפר פסק דין ספציפי, אם יהיה, של בית המשפט העליון.

ח"כ רן כהן (רצ) הניח על שולחן הוועדה לביקורת תצהיר של סגן ראש המועצה המקומית בקרית עקרון, דוד יימי, לפיו העביר ראש המועצה יצחק קעטבי 15,000 ש"ח מכספי המועצה לידי אגודת „אל המעיין" של ש"ס. ח"כ כהן האשים בוועדה את ש"ס במסירת נתונים כוזבים למשרד הדתות כדי לסחוט כספים: כך, למשל, הצהירה ש"ס כי יש לה 50,000 נשים מאורגנות ועוד 10,000 נערים בתנועות נוער. לפי מספר המצביעים לש"ס לכנסת, מסתבר כי לא נשאר במפלגה זאת, ובקרב תומכיה אפילו גבר לרפואה.

חברי וועדה ציינו כי חרף קביעת בג"ץ בדבר הצורך בחלוקת כספים „ייחודיים" על פי קריטריונים ברורים עניינים ושוים, עדיין פרוץ הנושא למקח וממכר קואליציוניים. יו"ר הוועדה פרופ' דוד ליבאי אמר, שהדו"ח הוא חמור. הדו"ח מגלה כי הדרג הפוליטי מחליט לחלק כספים בין מפלגות, ואילו הפקידים נדרשים לבצע את ההחלטה בכסות של קריטריונים עניינים. וערה בין משרדית לקביעת קריטריונים החטיאה את מטרתה ופעלה בניגוד למכתנים שהיא עצמה קבעה. כתוצאה מכך ניתנו מענקים למוסדות ולגופים שלא היו זכאים לתמיכה כלל.

ח"כ רמון אמר כי אין מנוס מלהעניק כסף למפלגה תמורת השתתפות בקואליציה. יש לקרוא לילד בשמו ולא לנסות להסוותו במעטה של קריטריונים ולהטיל את האשם למעשה על הפקידים. הדרג הפוליטי צריך לקבל החלטות כאלה בגלוי והציבור ישפוט.

דקל: מערכת הבטחון תשקול המשך שירות המילואים של עורך „העיר"

ההודעה של סגן שר הבטחון באה על רקע הכתבה שפרסם מכרם חורי מחול, כתב „העיר" על המהומות בעזה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הצנזורה הצבאית אישרה לפרסום ב„העיר" את הכתבה השקרית של מכרם חורי מחול, על הנעשה בעזה, עם תיקון קל, לאחר שלא ראתה בה פגיעה בבטחון המדינה. מערכת הבטחון תצטרך לבדוק את המשך שירותו של עורך „העיר" יואל אסתרון במילואים בגלי צה"ל. דברים אלו אמר אתמול בכנסת סגן שר הבטחון מיכאל דקל.

את הנושא העלה לדיון, במסגרת שאילתה בע"פ, תת־אלוף (מיל) בנימין בן־אליעזר (מערך־יחד). לדעתו גילתה העם מערכת הבטחון רפיון תמוה. חלפו שבועיים מאז פורסמה הכתבה, ועד שהמערכת הודיעה לברוק את אמיתותה. בינתיים פורסמו פרטי הכתבה בעולם ובארץ, ולישראל נגרם נזק חמור. בן־אליעזר תמה מה מצא גלי צה"ל בחורי מחול, ומדוע הוזרה התחנה לראיין אותו, לפני כל כלי התקשורת האחרים.

„בוגדים"

גדעון גדות (ליכוד־חרות) הזכיר כי במלחמת העולם השניה, גוייסו בוגדים על־ידי מערכות עיתונים ורדיו, כדי להוריד את המורא של בני ארצם. הוא המליץ כי עורך „העיר" לא ישרת עוד במילואים בגלי צה"ל. חייקה גרוסמן (מפ"ם) התלוננה כי מערכת הבטחון מאשרת היום לכל קצין זוטר בשטחים, להכריז על איזורים מסויימים בגדה וברצועה, כסגורים לסיקור עיתונאי.

מיכאל דקל (ליכוד־חרות) טען בתשובתו כי הצנזורה הצבאית אינה אחראית לבדיקת אמינותן של כתבות בעיתונים. הצנזורה בודקת רק, אם אין בכתבות העומדות לפני פרסום, משום פגיעה בבטחון המדינה.

ברלב: רה"מ לא דרש לשחרר את ולדשטיין הוא „רק התעניין"

שר המשטרה אמר כי ראש הממשלה לא דרש את שיחרורו של פנחס ולדשטיין שירה למוות בתושב כפר־ביתין שליד עפרה, אלא רק התעניין במהלך החקירה ובפרטי האירוע.

שר המשטרה חיים ברלב סייר אתמול במספר מוקדים שבהם היו הפרות סדר בשבועות האחרונים במזרח ירושלים. בשיחה עם עתונאים אמר השר בר־לב כי המשטרה מתמודדת עם המצב החדש בצורה טובה וללא תקלות. השר הטעים כי באירועים במזרח ירושלים ובפעילות המשטרה לא נהרג אף אדם. גם הפרות הסדר והמחסומים שהקימו המתפרעים היו בכבישים צדדיים בלבד.

השר ברלב אמר כי תופעות הפרות הסדר להם אנו עדים בשבועות האחרונים, לא היו קיימות ב־20 שנות שלטוננו במזרח ירושלים ובשטחים. (עתי"ם)

פרס: האוטונומיה מזכירה ציורים של שגאל: אנשים מרחפים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס שלל אתמול את תוכנית האוטונומיה נוסח הליכוד. „לאנשים ולא לשטח", וכינה אותה „הצעה מוזרה". בפגישה שקיים הסנטור הדמוקרטי האמריקני מצפון דקוטה, קנט קונרד, אמר פרס כי תוכנית זו מזכירה ציורים של מרק שאגאל שבהן מופיעים אנשים ברחפים באוויר.

פרס חזר והמליץ על ועידה בינלאומית כדרך היחידה שתביא את ישראל למו"מ ישיר ולחידוש התהליך המדיני.

משלחת הכנסת עלולה לבטל נסיעה לאירופה בשל חשש מ„האווירה"

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

חשש כבד, מפני מיתקפה אנטי־ישראלית חריפה, על רקע האירועים האחרונים בשטחים, עשוי למנוע את יציאתה, בסוף השבוע, של מלחמת הכנסת לדיאלוג הקבוע עם הפרלמנט האירופי בשטרסבורג.

במשלחת הכנסת היו אמורים להשתתף יו"ר הבית שלמה הלל (מערך), וכן הח"כים יצחק ארצי (מערך־ל"ע), עווי לנדאו (ליכוד) ויובל נאמן (התחיה). המשלחת היתה צריכה להשתתף, כחברה נלווה, בדיוני הפרלמנט, ולחתום על תזים כלכליים חשובים עם השוק האירופי. נושא השטחים עומד על סדר היום בשטרסבורג כנושא אחד מני רבים.

היום, לאחר התייעצויות בדרג ממשלתי בכיר, יוכרע סופית אם המשלחת תצא לצרפת.

שריד: חוקה היא עניין לדיון מעמיק ולא לקרנבל בכיכרות

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

שר המשפטים אברהם שריר תקף בחריפות את מה שכינה „קרנבל החוקה" „הפסטיבל של אמנים, שירים ולחנים המתלווה אליה".

„חוקה הינה עניין רציני, אמר השר, ועליה להתקבל בעקבות דיונים מעמיקים בכנסת, ולא בכיכרות העיר". הוא גם כסתייג ממכירת החוקה כמוצר מסחרי.

עוד אמר השר, כי נשאלת שאלה מי עומד מאחורי פסטיבל זה ומי מממן את המודעות על האוטובוסים וההוצאה הכספית הגדולה.

לדברי שריר, משרד המשפטים מקדם את סיום חקיקת חוקי היסוד במטרה להשלים את החוקה והנושא נמצא כיום על שולחנה של ועדת חוקה, חוק ומשפט.

4 מתושבי הגדה

(סוף מעמוד ראשון)

מהגדה אל אזור הבטחון, שם שולחו לאחר שהוזהרו שלא לשתף פעולה עם המחבלים בדרום לבנון.

הארבעה גורשו בתוקף צווים בחתימת אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע. בהודעת דובר צה"ל נמסר כי המגורשים הינם מראשי המסיתים והמארגנים של הפרות הסדר בגדה המערבית בשבועות האחרונים.

ארבעת המגורשים הועברו ע"י זרועות הביטחון אל דרום לבנון ושם באזור העיירה חצביה הוסרו מהם האזיקים והם עברו דרך "מחסום זומרייה" אשר מצפון לאזור הביטחון.

הבחירה בלבנון

שלטונות הביטחון בחרו את לבנון כייעד הגירוש בהנחה כי בהעדר ממשלה מרכזית שם, לא תמומש התנגדות כלשהי לקליטת המגורשים. אזור המעבר בחצביה ניבחר בשל היותו בשליטת כוחות דרוזיים בהנחה כי באזור זה אין נשקפת סכנה לחייהם של הארבעה בזמן הקצר לאחר הגירוש.

בצה"ל ובמערכת הביטחון נערכים לקדם היום כל אפשרות להגברת המהומות בשטחי הגדה והרצועה בעקבות גירושם של ארבעה פלשתינים אתמול ללבנון. צה"ל ככר ערוך באזורים אלה בכוחות מתוגברים באופן משמעותי.

4 המגורשים — 4 פלגים באש"ף

מאת פנחס ענברי,
כתב "על המשמר"

ארבעת המגורשים מייצגים זרמים בקרב תומכי אש"ף בגדה. הבולט בין תומכי ערפאת הוא ג'יבריל רג'וב, מן הכפר דורה שבהר חברון. הוא ממשוחררי העיסקה עם ג'יבריל לאחר שהיה בכלא משנת 68 ונידון למאסר עולם לאחר שהורשע בהשתתפות בפעולות חבלה. בבתי הכלא הפך להיות מנהיג האסירים הבטחוניים תומכי ערפאת, אבל במקביל פיתח תפיסת עולם "יונית" יחסית להלכי הרוח הרווחים בבתי הכלא. כך למשל תמך בדיאלוג עם ישראל ולצורך זה למד עברית בבית הכלא. לאחר שהשתחרר נעצר פעמיים פעם אחת למעצר מינהלי. סמוך לגירושו נשא אישה.

הבולט מבין האישים המרקסיסטיים בין המגורשים הוא העו"ד בשיר חיירי איש החזית העממית. הוא נידון ל־15 שנות מאסר על השתתפותו במעשי חבלה כסופרמרקט בירושלים. רגל בהחרמת ישראל, ואף על פי שהיה עו"ד, החרים את הפרקטיקה המשפטית בתנאי הכיבוש.

שני המגורשים האחרים, חוסאם חדר מבלטה וג'מל ג'אברה מקלקיליה, נחשבים כפעילים בולטים של הדור הצעיר, אנשי "השביבה".

עצומה בטייבה נגד הגירוש

למעלה מאלפיים איש מכפר טייבה שבמשולש חתמו אתמול על עצומה נגד גירוש תשעת הפלשתינים.

בעצומה נאמר, כי "אנו, החותמים מטה, מתנגדים להחלטת הממשלה לגרש את תשעת הפלשתינים ממולדתם ומבקשים לשחרר את מאות האנשים שנעצרו בעקבות המהומות בשטחים". (שע"ר)

קצין חינוך ראשי הפיץ איגרת למפקדים בשטחים: "תקיפות ואיפוק"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

קצין חינוך ראשי של צה"ל תת־אלוף נחמיה דגן, הפיץ השבוע איגרת למפקדי יחידות צה"ל בשטחים. באיגרת ההסברה שכותרתה: "תקיפות ואיפוק", מנסה תא"ל דגן להציג בפני המפקדים ראשי פרקים להסברת פעילות צה"ל בשטחים. הכוונה היא שהמפקדים יבצעו פעולות הסברה בקרב חייליהם בתעסוקה מבצעית בגדה וברצועה.

באיגרת, נסקרים האירועים האחרונים מאז תחילת חודש דצמבר, תפקידו של צה"ל ודרכי פעילותו באזורים אלה.

באיגרת למפקד, מקדיש קצין חינוך ראשי של צה"ל פרק מיוחד ל"יחס לתקשורת", בו הוא מסביר, כי אי אפשר במדינה דמוקרטית לסגור הרמטית שטחים שלמים לסיקור. "ריווח חופשי הוא חלק מעקרונות של שלטון־חוק והתקשורת היא חלק בלתי נפרד מהווית חיינו ועלינו לקבלה" אמר תא"ל נחמיה דגן.

כתבנו הצבאי מוסיף, כי מפקדת קצין חינוך ראשי עוסקת בימים האחרונים בהשתלבות במערכת הכנת החיילים והמפקדים לתעסוקה בשטחים בהרצאות, שיחות הכנה וכו'.

כן הופקו שני סרטי וידיאו על כללי ההתנהגות בשטחים, על המגע עם האוכלוסיה המקומית ועל נוהלי העבודה ושינון פקודות הפתיחה באש.

סרטי הוידיאו מוצגים בפני יחידות המועסקות בעבודות השיטור בשטחים.

פיקרינג: לעיתים הליכי המשפט בשטחים אינם תקינים; אנו מקווים שקולנו נשמע

מאת שלי יחימוביץ',
כתב "על המשמר"

שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג אומר, כי ההתפרצות האחרונה בשטחים הוכיחה לכל כי לא קיימת אופציה של סטטוס קוו במזה"ת וכי תהליך השלום חייב להימשך. השגריר פיקרינג דיבר בפני סגל אוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע.

הוא אמר, כי ארצות הברית היתה רוצה לראות את ישראל מנהלת מו"מ ישיר עם מדינות ערב, אולם יתכן שיהיה צורך במסגרת בינלאומית לשיחות.

לדבריו, יש לדאוג לשיפור איכות החיים של הפלשתינים בלא קשר לתהליך הפוליטי. "היינו מודאגים מאוד מהשימוש המוקדם והחפוז שעשתה ישראל בנשק קטלני בשטחים. היינו מודאגים גם מן הגרושים, מהמעצרים האדמיניסטרטיביים ומאטימת הבתים", אמר השגריר.

"ולעיתים אנו חשים שהליכי המשפט בשטחים אינם תקינים. אנחנו מקווים שעמדותינו נשמעות בישראל, וממקורותינו ברור שישראל משתדלת להגביל ככל האפשר שימוש בנשק קטלני בטיפול בהפרות סדר, ושואפת להוריד אותו לאפס. אני מקווה שניסיונות אלה ישאו פרי."

פיקרינג הדגיש כי בין ידידים יש חילוקי דיעות, וכי יש לדון בהם בגלוי. למרות חילוקי הדיעות, אמר, נשארת מערכת היחסים בין שתי המדינות איתנה ומחייבת.

פיקרינג הבטיח כי ארה"ב לא תפחית את מעורבותה בנעשה במזה"ת, גם בשנת 88', שהיא שנת הבחירות בארה"ב.

עוד הוא אמר, כי האיום הסורי על ישראל פחת, וכי בקרוב תשקע סוריה כליל בבעיותיה הכלכליות הפנימיות.

על פרשת פולארד אמר: "היינו מודאגים מאוד מהפרשה. אנו מניחים שישראל למדה את הלקח, ואנו מקווים שמקרה כזה לא ישוב לעולם".

לסיום אמר: "במזה"ת אין פסימסטים, יש רק אופטימסטים ומטורפים, ואני עדיין איני רוצה להגדיר את עצמי".

בג"צ הורה לפרקליטות להביא טיעונים "של ממש" בעתירה על גיוס בני ישיבות

מאת דוד פרידמן,
כתב עתי"ם

פרקליטות המדינה טענה בפני בג"צ כי רק 17 אלף בני ישיבה משוחררים עתה משירות צבאי בצה"ל, וכי בשנה האחרונה שוחררו מצה"ל 1674 בני ישיבה.

פרטים אלה מסרה מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה עו"ד נילי ארד במהלך דיון בבג"צ בעתירתו של עו"ד יהודה רסלר נגד אי גיוס בני ישיבות לצה"ל. עו"ד רסלר, לעומת זאת, הציג חישוב אחר, לפיו 65 אלף בני ישיבות משוחררים מצה"ל.

נציגת הפרקליטות קראה לבג"צ לדחות עתירה זו על הסף בנימוק שמאז קום המדינה כל הממשלות סמכו ידיהן על ההסדר הנוכחי של דחיית שרות בני ישיבות. מאחר ומדובר בהחלטות ממשלה אין בג"צ יכול להתערב בהן, אמרה.

נציגת המדינה שאלה את שופטי בג"צ, הנשיא מאיר שמגר, המשנה לנשיא מרים בן פורת והשופט אהרון ברק, אם עליה לטעון לגוף העתירה או אם בג"צ יסתפק בטענות מיקדמיות בלבד שעניינן פסילת העתירה על הסף. שופטי בג"צ הורו לנציגת המדינה לטעון גם לגופו של ענין ולא להסתפק בטענות מיקדמיות בלבד.

נציגת המדינה אמרה כי פטור מגיוס תורה ניתן גם לבני דתות אחרות שיוכיחו כי "תורתם אומנותם". עוד ניטען כי נימוקי שר הבטחון הם נימוקים סבירים ואין מקום שבג"צ יתערב בהם. נימוקיו תואמים את מדיניות הממשלה כך נטען. בבג"צ הוצגו שורה של נימוקים לאי גיוס בני ישיבה לצה"ל. בין יתר הנימוקים: הכוונה לשמור על הסטטוס קוו ועל העקרון: "אי גיוס מי שתורתו הינה אומנותו", בני ישיבות אינם מכירים בכשרות הרבנות הראשית דבר שיכול להביא לקשיים, סדר היום בצבא עלול להביא קושי לצה"ל לגרום לסתגלותם של בני ישיבות, אורח החיים של בני הישיבות אינו מתאים לשרות בצה"ל, יש צורך לשמור על איזון ממלכתי עדין.

שיקולים פוליטיים

לאחר שבאת כוח המדינה סיימה את טיעוניה, השמיע עו"ד יהודה רסלר את טיעוניו. לטענתו, אי הגיוס הינו למכסה הנתונה מראש של תלמידי ישיבות מסויימות בהתאם לרשימה קבועה של ישיבות. לטענתו השיקולים הינם שיקולים פוליטיים קואליציוניים ולא שיקולים דתיים כפי שציינה באת כוח המדינה. לטענתו של עו"ד רסלר המדובר בהסכמים קואליציוניים המביאים פטור לתלמידי ישיבות. שרי הבטחון אינם לוקחים בחשבון את צרכי הצבא, היקף הכוחות והדרישה לכוח אדם, מאחר והדגש מושם על סדרי עדיפות קואליציוניים ולא על סדרי עדיפות בטחוניים.

עו"ד רסלר קרא לבג"צ לדון בעתירה ולהוציא צו על תנאי. כתב עתי"ם מציין כי עתירה זו הוגשה בסוף שנת 1986, נערכו דיונים מקדמיים ושר הבטחון הצטווה להגיש לבג"צ את נימוקיו המלאים לאי גיוס בני ישיבות.

מחבל גורש אתמול ללבנון

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי

מחבל פלשתיני שסיים ריצוי תקופת מאסר בישראל הועבר אתמול ללבנון.

המחבל שנלכד על־ידי סיור של חיילים בעת שהיה על האוניה "מריה־אור" שהובילה קבוצה גדולה של מחבלים מקפריסין לביירות, ריצה שנת מאסר אחת בישראל.

על־פי בקשתו הוא הועבר אתמול ללבנון דרך מעבר הגבול בראש הנקרה בחסות הצלב האדום הבינלאומי.

בדעם יתפטר אם לא תתקבל תביעתו להקמת "שולחן מפלגתי"

מאת דורית גפן,
כתבתנו לענייני מפלגות

מזכ"ל מפלגת העבודה, עוזי ברעם, יודיע היום ללשכה כי הוא עומד על החלטתו להתפטר, אם לא יקבל קודם לכן תשובות ברורות וחד־משמעיות משמעון פרס, יצחק רבין וישראל קיסר, בקשר לתביעתו להקמת "שולחן מפלגתי" שבו יתואמו העמדות של כל חלקי המפלגה.

עוד הרוג בשטחים

(סוף מעמוד ראשון)

וניסה לחלץ עצמו בידי גז מדמיע וכדורי גומי, אך כשלא עלה הדבר בידו, פתח באש.

תקרית דומה היתה במחנה הפליטים ליד עמאר, ליד ראמללה: נער בן 16 נפצע כשהמון סוער הסתער על כוח של צה"ל. במחנה הפליטים קלאנדייה נפצע גבר בן 65 מכדור גומי.

עוצר במחנות הפליטים

אתמול נמשכה השביתה הכללית ברוב ערי הגדה ובמזרח־ירושלים, על־פי קריאת אש"ף. צה"ל הירבה להשתמש בהטלת עוצר, ולמעשה, היו רוב מחנות הפליטים בגדה נתונים בעוצר בפרקי־זמן שונים.

תושבי דהיישה ניסרו אור ליום אתמול את הגדר המפרידה בין המחנה לבין כביש ירושלים־חברון. חלק של הגדר נפל אל הכביש וחלק על בתי־המחנה. עקב כך, היו אתמול בבוקר שיבושי תנועה חמורים על הציר המוליך מישובי גוש־עציון וחברון לכיוון ירושלים.

מסילת הברזל המקשרת בין ת"א לירושלים נחסמה באבנים בקטע העובר באזור ירושלים.

מבצעים ברצועה

איש משמר־הגבול וחייל צה"ל, וכן צעיר תושב בית־חנון נפצעו אתמול בשתי תקריות ברצועת־עזה, שבהם השתמשו המתפרעים בסכינים ובאלות. בתקרית אחרת ברפיח לא היו נפגעים והרצועה היתה אתמול שקטה יחסית. כל שמונת מחנות הפליטים ברצועה היו נתונים גם אתמול בעוצר.

עוזה. לפני הצהריים הגיעה שיירתו של גולדינג למחסום ארז, בכניסה לרצועה.

גורמים צבאיים האשימו אתמול את גולדינג, שנוכחותו הלא־מתואמת גרמה התגרות והפרת־סדר ברפיח.

גולדינג יאריך ביקורו

ממרכז האו"ם נמסר, כי גולדינג מאריך את ביקורו בישראל ובשטחים, ולא ישוב לניו־יורק היום, כמתוכנן, אלא מאוחר יותר השבוע. לא נמסר מועד מוגדר.

במערכת הביטחון סברו, שתת־מזכיר האו"ם, מארק גולדינג, ינצל את יום אתמול לביקור בשטחי הגדה המערבית, אך הוא הפתיע ופנה שוב דווקא למחנות הפליטים ברצועת

ארה"ב מביעה צער

(סוף מעמוד ראשון)

הוא סירב למסור הערכה, אם יינקט צעד של מחאה או גינוי רשמיי, ואמר "בנקודה זו, אין בידי דבר על פעולה נוספת כלשהי. אנו ממשיכים ונמשיך לדון" (עם הישראלים).

נתניהו הוזמן לנשיא מועה"ב

שגריר ישראל לאו"ם, בנימין נתניהו, נקרא אל נשיא מועצת הבטחון, שגריר בריטניה כריספין ריקל, שהאשים את ישראל שהיא מפרה את החלטות המועצה בענין הגירושים.

הסיוע האמריקני בסכנה

בקונגרס אמרו מקורות ל"על המשמר", כי ה"אפקט המצטבר" של המשך המהומות, מדיניות "אגרוף הברזל" שנוקטת ישראל לדיכויין, כולל הגירושים, גורם לסחף בעמדתה ותדמיתה של ישראל בארה"ב. אחד המקורות אמר: "האירועים הקשים המתמשכים עלולים לערער גם את יסודותיו של הסיוע האמריקני לישראל".

אבן מסתייג ותר מצטער

בישראל הסתייג אתמול יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, אבא אבן, מההחלטה לגרש מהשטחים את ארבעת המנהיגים הפלשתינים. לדעת אבן, ייהפכו המגורשים לגיבורים בקרב בני־עמם.

ח"כ מפ"ם, מוחמד וותד, הגיש אתמול בהצעה רגילה לסדר היום צעד על הגירוש, שיפסק חלק להמשך התסיסה בשטחים ויגרום לנפילתם של קורבנות נוספים.

"התחזית" מעט מדי

בהצעה לסדר היום, ז ניעה אתמול גאולה כהן (התחיה), ל שלול את זכות הבג"ץ ממחבלים, ל שלול את האזרחות הישראלית מ שים שנמצאו אשמים בחתרנות ובו גדה ולהסיר את החסינות מ ה'כים שנפגשו עם מנהיגים פלשתינ ם.

שר המשפטים אברהם שריר דחה את הצעותיה מכל וכל ובה ןישות רבה.

מבקר המדינה יעקב מלץ

אנשי השב"כ נהגו לשקר מסיבות "אידיאולוגיות" ומבצעיות

מלה טובה מרוסיה על מציל היהודים שנעלם:

ראש ממשלת בריה"מ שיבח בשוודיה את עבודתו ההומניטארית של ראול ואלנברג

שוודיה ובריה"מ חתמו על הסכם לניצול כלכלי של שטח מריבה בים הבאלטי

שטוקהולם. — תפנית קיצונית חלה אתמול בעמדת בריה"מ: ראש הממשלה, ניקולאי ריז'קוב, שיבח את ראול ואלנברג, הדיפלומט השוודי שהציל אלפי יהודים מציפורני הנאצים, בטרם נעלם בכלא הסובייטי.

ריז'קוב, שהגיע לשטוקהולם כדי לחתום על הסכם לחלוקת הזכויות הטריטוריאליות בים הבאלטי, נשאל, אם במסגרת ההערכה המחודשת של ההיסטוריה הסובייטית, נודע אור חדש על גורלו המיסתורי של ואלנברג. "אינני יכול להוסיף דבר ועל מה שנמסר בעבר, מחוץ למה שנאמר ב־1957, אלא שבריה"מ רואה בחיוב את העבודה ההומניטארית בה עסק ואלנברג", השיב ריז'קוב.

מומחים סובייטיים אומרים כי זו הפעם הראשונה שמנהיג בכיר בקרמלין שיבח את ואלנברג, שלזכותו זוקפים הצלתם של כ־20,000 יהודים הונגרים מתאי הגאזים.

נחתם הסכם על הים הבאלטי בין בריה"מ ושוודיה

שוודיה ובריה"מ חתמו אתמול על שלושה הסכמים לניצול כלכלי של שטח־מריבה בים הבאלטי, ובכך הוסרה אבן־נגף המעכבת שיפור היחסים בין שתי המדינות זה 19 שנים.

כן נחתמו שני הסכמים הנוגעים בחילופי־מידע בשטח הגרעין והליכי הנפקת אשרות. עליפי ההסכם הגרעיני, חייבות שתי המדינות להודיע זו לזו על כל מקרה של תאונה או דליפה ודיו־אקטיביות. בהסכם על האשרות מדובר בהליכים קצרים ומהירים יותר להנפקת אשרות לתיירים משתי המדינות.

הסכם נוסף מסדיר הספקת גז טבעי סובייטי לשוודיה.

(עי"ר, עי"צ)

חמישיית מבחנה ראשונה

רויאל אוק, ארה"ב. — אמריקנית בת 34 ילדה ביום ב' חמישיה, לאחר הפרית מבחנה. משקלם של חמשת הפגים של מישל וריימון ל'אספראנס – ארבע בנות ובן – נע בין 800 גרם ל־2 ק"ג. שניים מהפגים מתקשים לנשום והם מקבלים חמצן. זו החמישיה הראשונה שנולדה בעקבות הפריית מבחנה בארה"ב. הלידה בוצעה בניתוח קיסרי, חודשיים לפני תום תקופת ההריון. (עי"צ, עי"ר, צילום: אי. פי.)

נשיא קוסטה ריקה: לסלק את הקונטראס

סאן חוזה. — נשיא קוסטה־ריקה אוסקאר אריאס חתן פרס נובל לשלום, תבע ממנהיגי הקונטראס המתגוררים בארצו לצאת מגבולות קוסטה־ריקה "בהקדם האפשרי", אם ברצונם להמשיך במאבק המזוין נגד ניקראגואה.

"אני חוזר ומזכיר לשלטונות ארצנו, כי עליהם לגרש מתחום הטריטוריה הלאומית כל זר המעורב בפעילות פוליטית, המושתתת על אלימות ומלחמה," הכריז הנשיא, באומרו, כי יש ללכת בדרך המו"מ כדי לשים קץ לסכסוך. (עי"צ)

מצרים מוחה: יאכטות מישראל חודרות לתחומנו

מאת אורי הורוביץ,
כתב "על המשמר"
לענייני המזה"ת

מצרים מחתה מספר פעמים לפני ישראל על חדירת יאכטות ישראליות לתחום המים הטריטוריאליים שלה באזור שארם א־שייח, בלי שהיו לאכטות אלה רשיונות מטעם השלטונות המצריים — מסרו מקורות במשרד החוץ המצרי.

בידיעה נאמר, כי שלטונות מצרים תפסו בחודשים האחרונים כמה יאכטות שחדרו למים הטריטוריאליים של מצרים. המצרים החליטו לנקוט בשורה של צעדים על מנת למנוע הישנות המקרים הללו. המצרים הודיעו על כך גם לפיקוד הכוח הבינלאומי בסיני, כדי שיסייע למנוע הישנות המקרים.

מסע הפחדה בהאיטי, לקראת הבחירות לנשיאות ביום א'

פורט או פרינס. — מסע הפחדה מתנהל בהאיטי, כדי למנוע השתתפות המצביעים בבחירות לנשיאות ביום א' — אמרו חוגים דיפלומטיים.

"אנו חוששים לחיינו", אמר הפרקליט כאמיל סילה, שהחליט לפרוש מן המירוץ.

הצבא לא התערב כדי לשים קץ למעשי האלימות בבחירות לנשיאות שנערכו ב־29 בנובמבר. יותר מ־34 אנשים נהרגו כשעמדו בתור ליד קלפיות. עדי־ראייה אמרו אז, כי הכתינו בחיילים שהשתתפו בטבח.

שלושם נשמעו, עם רדת החשיכה, מטחי יריות מתת־מקלעים. מקורות רשמיים לא מסרו כל הסבר ליריות אלה.

דיפלומטים אמרו, כי נפוצו שמועות, לפיהן נהרגו לפחות שישה אנשים בשבועות האחרונים.

דובר ועדת הבחירות, ג'ראר ברסוס, אמר "על הממשלה והצבא לשים קץ לפעולות המחנה של דיוואלייה הנוהג בדרך של שודדים". היתה זו תגובה על האשמות, לפיהן אנשי ה"טונטון מאקוט", המשטרה החשאית ששירתה את הרודן לשעבר ז'אן קלוד דיוואלייה, השתתפו במעשי הרצח ליד הקלפיות.

כתי־הספר לא נפתחו השבוע, מפני שהורים מסרבים לאפשר לילדיהם לצאת מפתח בתיהם. "מוטב לאבד שנת חינוך מאשר לראות את הילדים מתים", אמרה אמו של תלמיד.

אנשים רבים נמלטים מן הבירה. "אינני יודע מה מצפה לי כשאגיע לכיף האיטיאן בצפון, אך איני יכול לסבול יותר את אווירת הפחד", אמר מורה צעיר, שעזב את פורט־או־פרינס יחד עם רעייתו וארבעת ילדיהם.

לאחר כ־30 שנות שלטון רודני של משפחת דיוואלייה בהאיטי, מתקשה המדינה לעלות על דרך הדמוקרטיה. מאז נמלט דיוואלייה הבן, בפברואר 1986, נהרגו מאות אנשים. (עי"ר)

הבנקים המרכזיים להצלת הדולר

לונדון.— הבנקים המרכזיים הגדולים התערבו אתמול בשוקי הכספים בעולם, וקנו כמויות גדולות של דולרים, כדי להציל את המטבע האמריקני מהידרדרות חדשה.

סוחרים בבורסות אמרו, כי הבנק המרכזי של ארה"ב, הבונדסבנק המערב־גרמני, הבנק הלאומי השוויצי והבנקים המרכזיים של הולנד, איטליה ואוסטריה הורימו ביקושים גדולים לדולר בשוקי הכספים. הבנק המרכזי היפאני קנה כמויות גדולות של דולרים עוד קודם לכן. בעקבות ההתערבות עלה הדולר מ־125.47 ל־126.25 ין. (עי"ר)

אמנסטי: לבדוק אם עיראק מחסלת מתנגדים ברעל

לונדון.— ארגון אמנסטי אינטרנשיונל קרא אתמול לממשלת עיראק לחקור, אם יש אמת בדיווחים, לפיהם מפעילים כוחות הביטחון העיראקיים רעל־עכברים לחיסול מתנגדים למשטר.

הארגון מציין, כי הגיעו לידיו דיווחים, לפיהם הורעלו לפחות 40 כורדים, ממתנגדי ממשלת עיראק, בתאליום, רעל שבו משתמשים נגד חולדות, כשהוא טומס ביגורש שהוגש להם.

שלושה מבין הקורבנות, נאמר בדו"חות, מתו כמה שעות לאחר שהורעלו, שלושה אחרים הוטסו לבריטניה לפני תג־המולד, אחד עדיין מאושפז ושני האחרים מחלימים. הרופא שטיפל בכורדים דיווח, שהם נפגעו קשה מהרעלות וסבלו מהקאות, חום, והפרעות נוירולוגיות ואובדן שיער. (עי"ר)

מסנן מיוחד משחרר מהצורך בעירוי דם בניתוח לב פתוח

מאת קובי מנייל, כתב "על המשמר"

שיטה חדשנית שפותחה בארה"ב המאפשרת להימנע מהצורך במתן דם זר לחולה בשעת ניתוח לב, יושמה לראשונה בפעם הראשונה בארץ בבית החולים כרמל של קופת החולים בחיפה.

מסנן מיוחד, מותקן במערכת הלב־ריאה המופעלת בניתוחי לב. המסנן מאפשר לסנן את דמו של המנותח מפרישי דם תוך כדי ניתוח או לאחריו, ומחזירו המסייעת לגוף החולה.

פקיסטאן תשגר ביוני לוויין ניסיוני ראשון

איסלאמאבאד. — פקיסטאן אמורה לשגר ביוני לוויין ניסיוני ראשון משלה — נאמר בהודעת סוכנות הידיעות הפקיסטאנית.

הלוויין, "באדר א'", שמשקלו 75 ק"ג, ישוגר לחלל ויקיף את כדור־הארץ בגובה של 300־400 ק"מ. הלוויין נבנה על־ידי מהנדסים ואנשי־מדע פקיסטאניים ונועד לביצוע ניסויים טכנולוגיים ומטאורולוגיים. הוא ישמש גם לקידום טכנולוגיית החלל, ולצורך זה, יגישו מדינות ערב "סיוע ושיתוף פעולה" לפקיסטאן.

אב ל־40 ילדים גילה סוף־סוף את אמצעי המניעה

איסטנבול. — לאחר שהוליד 40 ילדים מארבע נשותיו, גילה האיכר התורכי, מחמאת יאווז, מגדל טבק, כי קיימים אמצעי־מניעה. "מאוחר מאוד גיליתי, שקיימות דרכים לא להוליד ילדים", אמר יאווז, בן 40 בראיון עם כתב סוכנות הידיעות התורכית בביתו, בן ארבעת החדרים במחוז מוז, מהנידחים שבאזורי מזרח תורכיה.

"אני לא יכול לזכור איזה ילד שייך לאיזו אמא, ואני שוכח לפעמים את שמותיהם. החיים קשים מאוד כאן והחלטנו שלא יהיו לנו יותר ילדים" אמר. (עי"ר)

הגמל הקנאי הרג את המטפל

ויניפג, קנדה. — עובד גן־חיות, רוברט בריק (53) בעל נסיון של 15 שנים בעבודתו, ננשך ונדרס למוות על־ידי גמל. "זה כל כך מוזר", אמר מנהל גן החיות, בוויניפג קרייג רוטס, "זו הפעם הראשונה שאני שומע שמישהו מת מנשיכת גמל, זו טרגדיה נוראה".

עובד אחר בגן החיות גילה את גופתו של בריק במרכז מכלאתו של הגמל בתחילת השבוע. הוא הוחש לבית החולים ומת עם הגיעו. על גופו נתגלו חבלות וסימני נשיכות.

מנהל גן החיות אמר כי עובדים אחרים בגן החיות ראו לאחרונה את בריק מאכיל גמל זכר במשקל טון ושתי נאקות, בהיותו לבד במכלאה, 15 דקות לפני שהותקף.

הוא הביע סברה כי אחת הנאקות, הידועה כנשכנית, ניסתה לשחק עם בריק והגמל שנתמלא קנאה, תקף אותו. (עי"ר, עי"צ)

ראש עיריית פאלרמו לשעבר נרצח בידי אנשי המאפיה

ג'וזפה אינסאלצ'ו, בן 46, ראש עיריית פאלרמו לשעבר, שגינה את הקשרים בין מדינאים לבין המאפיה, נורה שלשום למוות בידי שני אנשים, שרכבו על קטנוע. (עי"ר, עי"צ, צילום: אי. פי.)

האשה שהיתה האדם הזקן ביותר בעולם מתה בגיל 114

פילדלפיה. — פלורנס קנאפ, שנחשבה לאדם הזקן ביותר בעולם על־פי ספר השיאים של גינס, מתה ביום ב' בבית־אבות בפילדלפיה. בת 114 היתה.

ספר גינס מכיר לצורך רישום שיאים מעין אלה, רק באנשים שיש הוכחות ברורות לתאריך לידתם. האדם הזקן ביותר בעולם היא עתה הנורווגית מארן טורפ, בת 111.

פלורנס קנאפ נולדה ב־10 באוקטובר 1875. היא היתה מורה ואף השתתפה בפעולות התנועה הפמיניסטית, שלחמה לזכות ההצבעה לנשים, ב־1919. היא לא היתה נשואה והרופאים אומרים, כי אורך־החיים שלה התאפשר הודות ל"גנים טובים". למסקנה זו הגיעו, מאחר ששתיים מבין אחיותיה הגיעו לגיל 107 שנים ושתיים לגיל מעל ל־90.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 13.1.1988

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	יחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7101	1.7315	1.7176
דולר אמריקאי	1	1.52	1.59	1.5503	1.5697	1.5583
מרק גרמני	1	0.94	0.98	0.9543	0.9663	0.9572
לירה שטרלינג	1	2.79	2.92	2.8418	2.8772	0.8543
פרנק צרפתי	1	0.27	0.29	0.2826	0.2861	0.2836
ין יפני	100	1.21	1.27	1.2341	1.2495	1.2367
גילדן הולנדי	1	0.83	0.87	0.8493	0.8599	0.8520
פרנק שוויצרי	1	1.15	1.20	1.1708	1.1854	1.1743
כתר שוודי	1	0.25	0.27	0.2629	0.2661	0.2637
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2458	0.2489	0.2470
כתר דני	1	0.24	0.26	0.2483	0.2514	0.2495
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3886	0.3934	0.3915
דולר קנדי	1	1.18	1.23	1.1990	1.2140	1.2070
דולר אוסטרלי	1	1.06	1.15	1.1035	1.1173	1.1108
ראנד דר' אפריקאי	1	0.48	0.80	0.7924	0.8023	0.7968
פרנק בלגי	10	0.44	0.47	0.4552	0.4609	0.4577
שילינג אוסטרי	10	1.33	1.39	1.3537	1.3706	1.3604
לירה איטלקית	1,000	1.27	1.35	1.2973	1.3135	1.3014

על היום 14.1.88

מאת יהודה צור

תקוותם של מתכנני המצפים בגליל, לגרום למהפך דמוגראפי בצפון הארץ כדי ליצור איזון בין יהודים וערבים, איכזבה כנראה לא רק את המתכננים אלא גם את המתיישבים עצמם.

קרוב ל־40 מצפים, ישובים קהילתיים ונקודות התיישבות הוקמו בגליל, מאז הוחלט על כך ב־1978. אולם מספר האוכלוסים מגיע ל־4000 נפש בלבד. עשרות המצפים מצויים כיום על פרשת דרכים, עם הסיכתם מישובים זמניים לישובי קבע.

אין ספק, כי המצפים פתרו במידת מה את בעיית הפריסה הגיאוגרפית של האוכלוסיה היהודית הדלה בגליל, אולם הם תרמו מעט מאד לפתרון בעיית האיזון הדמוגראפי בין היהודים והערבים בגליל. גם אם יוקמו הנקודות המתוכננות הנוספות בגליל — אשר הקמתן תידחה ככל הנראה בגלל אילוצים תקציביים ובהיעדר מועמדים לאכלסם — עדיין אין לצפות לשינוי משמעותי במצב הדמוגראפי. המצפים מבטיחים לכל היותר נוכחות יהודית גדולה יותר בנקודות שליטה ושמירה על קרקעות במרינה שנתפסו עד כה באין מפריע על־ידי כפריים ושבטים בדווים נודדים. אולם מי שסבר שהם ישמשו תשתית להתיישבות יהודית מאסיבית בגליל, נכונה לו אכזבה גדולה. ההמונים לא הגיעו. להיפך, בחמש השנים האחרונות עזבו את הגליל כ־47,500 תושבים. במקומם התיישבו בגליל כ־35 אלף יהודים. מאזן ההגירה השלילי המצטבר מגיע איפוא ל־12,500 נפש. הנתונים מראים, שהמצב החמיר בחמש השנים האחרונות. ב־1981 עדיין נרשם מצב דמוגרפי בגליל עם תוספת של 56 יהודים. מאז הלך המצב והחמיר. בשנה האחרונה היה מאזן הגירה שלילי של 2400 יהודים.

ראש עיריית כרמיאל, ברוך ונגר, מרגיש,

מיעוט בין מיעוטים

כי מאז הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק הגליל, לפני כחמש שנים, המצב הולך ומחמיר. לדבריו, חסרים הן לחוק והן לשינוי המצב פתרונות ממשיים כגון: דרכי פעולה מוגדרות לקביעת מערכת תמריצים חדשה למתיישבים בגליל. הוא גורס, שיש לתת את הדעת לקידום החינוך הטכנולוגי, השבחת מערכת הבריאות והאישפוז, שיפור מערכת הכבישים, עידוד הקמת תעשיית עתירת ידע, והשוואת סל ההכנסה לזה של מרכז הארץ.

ראש החוג לגיאוגרפיה באוניברסיטת חיפה, פרופ' סופר, ערך מחקר על מקומם של המצפים בכל הקשור לנסיון לשנות את מאזן

המצפים בגליל לא מימשו את התקוות שתלו בהם המתכננים: שינוי המצב הדמוגראפי בצפון הארץ ■ מאזן הגירה שלילי

האוכלוסיה בגליל, גורס, שהקמתם היתה שגויה לפחות בכל הקשור ליעד זה. לטענת פרופ' סופר, ספק רב אם הקמתן של נקודות בודדות, לעתים במסגות נידחות, המחייבות השקעות כבירות לסלילת דרכי גישה בלבד והנועדות לאכלס במקרה הטוב עשרות משפחות, יכולות לשנות את המאזן הדמוגראפי בגליל. פרופ' סופר ציין לא מכבר, כי שכונה אחת בכפרים הערבים המאוכלסים בצפיפות, כגון עראבה, סכנין או דיר־חנא שווה לכל התיישבות המצפים בגליל.

פרוספר עזרן, ראש עיריית קרית־שמונה, התומך בהקמת המצפים, בגלל היער החיוני של שמירת קרקעות המדינה, אומר שהדבר איננו יכול לבוא במקום עידוד ותמיכה ליזמים ולתושבים לבוא אל הערים בגליל. ראשי הישובים בגליל סבורים, שתוספת של שכונה מאוכלסת בכל אחת מחמש הערים הגדולות בגליל מסוגלת לשנות בכמה אחוזים את ההרכב הדמוגראפי בגליל. השר דוד לוי, שביקר לפני כמה ימים בגליל, אינו רחוק מדעה זאת כאשר הוא מתריע נגד המגמה לקצץ בתמריצים ובהנחות מס לתושבי הגליל במקום להוסיף עליהם.

יאמרו מה שיאמרו המומחים, אם לא לוקחים בחשבון ערים כמו עכו ונהריה, יש היום בגליל כ־70 אלף יהודים, המהווים מיעוט לעומת אוכלוסיה של 280 אלף לא־יהודים. ברשות הישובים הלא־יהודים יש כ־35 אלף דונם קרקע, בעוד לישובים היהודים יש שטחים המשתרעים על כ־130 אלף דונם. הקמתה של המועצה האזורית משגב נועדה, בין היתר, לטפל בבעיית 600 אלף דונם אדמות־מדינה שהבעלות עליהן היתה שנויה במחלוקת. „יכול להיות שפתרנו במידת מה את בעיית אחיזת המדינה בקרקעותיה, אולם ספק רב אם פתרנו את הבעיה הדמוגראפית. כאשר ישוב מגיע בקושי ל־150 משפחות, ספק רב אם הוא יוכל להתקיים לאורך זמן", ציינו אנשי המועצה.

המועצה האזורית משגב, שבשטחה מצויים 28 מצפים, מקיימת רשת ענפה של הסעות, העולה כסף רב, כדי לאפשר מתן שירותי תרבות למצפים. חלק גדול מישובי המועצה, כמו קיבוץ לרון, בקושי מגיע לעשר משפחות ולידם ישובים בהם יש 15 משפחות. בשני ישובים הקהילתיים יש 16 משפחות.

אחד מראשי המועצות שבתחומה ובקרבתה אוכלוסיה ערבית גדולה וצפופה, אמר לנו, כי מספר הלידות בשנה בקרב האוכלוסיה היהודית הוא 15 לכל אלף נפש, ואילו בקרב אוכלוסיית המיעוטים כ־40 לכל אלף נפש. יש אזורים שבהם הפער הדמוגראפי גדול לאין־שיעור מהממוצע בגליל כולו. לדעת ראש המועצה, רק דחיפה עצומה בהעברת תושבים יהודים במספרים משמעותיים, יכולה לשנות את המצב. למרבה הצער, אמר, המצפים אמנם מילאו את יעודם הגיאוגראפי אך לא הדמוגראפי.

הירייה הראשונה

זה יהיה מצב חדש. הימין ידרוש נקם. איש לא יתווכח יותר על סמנטיקה

מאת אריה פלגי

היא תירה. היא בלתי נמנעת. והאל ישמור אותנו ממה שיתרחש בעקבותיה. הגיון ההתפתחויות מלמד, שאחד המתפרעים בשטחים יקח לידו נשק חם ויכוון אותו נגד חיילינו. הוא עלול לקלוע. זה לא יהיה עוד מעשה טרור נוסח מעשי המחבלים שהרגו לנו כבר אזרחים וחיילים בעזה ובגדה. זאת תהיה אש ראשונה מן ההמונים.

זה יהיה מצב חדש. איש לא יתווכח יותר על סמנטיקה. איש לא ירוץ אל המילון לחפש את ההבדלים בין הפרות סדר למרי אזרחי. כולנו נסכים, שעם מעשה כזה אי־אפשר להשלים. מעטים מאוד בארץ הזאת יעזו להעלות על דל שפתותיהם הרועדות מלים כמו התאפקות או הבלגה. כל אחד יבין, שהתאפקות והבלגה לא רק יתפרשו כחולשה, הן יהיו הזמנה ברורה ליריות נוספות.

ירדנו הקשה תהיה לאגרוף ברזל מעניש. המעברים מכדורי גומי וגז מדמיע ליריות באוויר ויריות ברגליים יהיו מהירים מאוד. הימין יאשים באולת־ייד, ידרוש נקם. המתונים, שגם הם יכאבו, יגמגמו משהו נוסח „אמרנו לכם". העולם כולו יהיה נגדנו. איש לא יוכל לפרוץ יותר את מעגל הדמים המכושף שיסגור עלינו. היריות שלנו יפגעו גם בנו.

כל זה יכול לקרות. חוקי ההסתברות מורים שזה יקרה. אבל זה יהיה, בלשון המעטה, ראשיתו של אסון. לכן — להקדים ולמנוע, להקדים ולמנוע, כל עוד זה לא קרה, כל עוד יש לנו שליטה על המתרחש, המפתיע אצלנו את כל מי שמופקד על מניעת הפתעות.

לכן, צריך להמשיך בנסיונות „להרגיע" את השטחים, אבל בריזמנות (ולא אחרי „ההרגעה") צריך לפתוח בתהליכים מדיניים, צריך להציע תוכניות מעשיות לפתרון, ואם אין הסכמה עליהן, צריך לדרוש פנייה אל העם — כן גם בבחירות מוקדמות — שעד לפני הירייה הראשונה יחליט מה הוא רוצה.

מאבק על גופו של החולה

משרד הבריאות אינו יכול לנהל את העניינים שבתחום אחריותו משום שהאוצר הפך למשרד־על; לא רק סידרי השלטון משתבשים אלא גם מידותיהם של הרופאים ■ חולים אינם זוכים לטיפול

מאת יוסף שמי

בתום מאבק שנמשך חודשיים נחתם בין רופאי בתי־החולים של קופ"ח לבין הנהלת המוסד ההסתדרותי הסכם בעניין „המשמרת השניה" ו„העבודה הנוספת".

ההסכם אמור להיכנס לתוקפו באמצע פברואר. אך בינתיים האוצר אינו מכיר בהסכם ומנסה ללחוץ על צמרת קופ"ח לבטלו, אף כי כל סעיף של ההסכם עבר ביקורת של מומחים במשרד הבריאות וקיבל את אישורם. האוצר אינו מסתפק בתביעות מילוליות; הוא מאיים „לסגור את הברז". במרכז קופ"ח נמסר על גרעון שנוצר, בין השאר עקב סחבת שנוקט האוצר בכל הנוגע לכיסוי הוצאות הנובעות מהסכמים. גם כאשר ההסכם זכה לברכת האוצר הוא נוהג באותה שיטה ש... חוזקים זאת ליחס אל משרדים שבשליטת מפלגת העבודה. כך משתבשים סד... השילטון. משרד הבריאות אינו יכול לנהל את העניינים שבאחריותו, משום שהאוצר הפך למשרד־על.

בתנאים אלה מתפתחת שיטה חדשה של מאבק מקצועי; לא עוד ארגון רופאים מול משרד הבריאות, אלא בנפרד מופיעים השו... בתי־החולים של קופ"ח, רופאי בתי־החולים הממשלתיים, רופאים מרדימים ועוד. ... נטויה.

האוצר רוצה לקצץ בהוצאות לבריאות ולהגדיל את ההיטל עבור השירות הניתן לחולים. משרד הבריאות מתנגד הן לקיצוץ והן להיטל. התוצאה היא קיצוץ מאונס על־ידי הכנסת מערכת השכר בשירותי הבריאות לכלוב של ברזל. לא רק הרופאים תובעים תוספת הכנסה ומשביתים לסירוגין את מערכת בתי־החולים של קופ"ח ושל משרד הבריאות; עכשיו עומדים לעשות זאת גם עובדי המינהל והמשק ועובדי המעבדות.

עובדי המעבדה טוענים, כי משכורתם נעה בין 400 ל־600 ש"ח נטו כאשר מדובר בבעלי השכלה אקדמית. גם עובדי המינהל והמשק דורשים השוואת שכרם לשכר הנהוג בקופ"ח הכללית.

לפני שנה ויותר שיבשו את העבודה האחיות. הדבר נמשך חודשיים. עכשיו זה מתחיל עם רופאי בתי־החולים הממשלתיים, עובדי המינהל והמשק ועובדי המעבדה והרופאים המרדימים.

הממשלה רוצה לחסוך בהוצאה תקציבית וגורמת להשבתה חלקית ואף מלאה של מערכת הבריאות. אך היא גורמת כמו כן ל„הזרמה מסיבית" של כסף לרפואה השחורה ומאיצה בכך תהליך של עליה בהוצאות לשירותי הבריאות. הכסף שאמור היה ללכת להשקעות, לחיסכון, הולך לרופאים. אך זה לא הכל, חלק מבעלי האמצעים מצפצף על השירות המקומי ויוצא לחו"ל ושם מוציא את הדולרים. ההסתדרות מתנגדת לעקרון של תשלום בעד שירותים, אך אינה מסוגלת למנוע שיבושים חמורים. הגורמים לכך: המאבק המקצועי הפרוע, ההורס כל ויכוח טובה בחברה, כולל מערכת שירותי הבריאות הציבוריים על עקרונותיה הנעלים.

לרופאים יש תביעות שמן הדין להתייחס אליהן ברצינות ולגהל אתם משא־ומתן שיכלול גם את תנאי השכר, שכן כבר מחודש אפריל יסתיים תוקפו של ההסכם הקיים ושוב הכל יתחיל מחדש, כולל ... ההפרעות והמיסת זכויות החולה.

ערים סביב לה

מאת בצלאל עמיקם

המספרים הוו מרתיעים. אלפים מתושבי הבירה עוברים ממנה לצמיתות מדי שנה בשנה ומחפשים פרנסתם ממישור החוף ואף מעבר לים. הדיון בהגירה מירושלים בכלי התקשורת היה בחול. היו שכתבו כי ההקצנה בין חילונים לחרדים היא שגורמת לנסיגה מהעיר. אחרים הטיקו כי המתח בין יהודים לערבים הוא שמביא למסקנות הנמהרות. דו־קיום כן, אך לא אצלנו. אחרים הצביעו על ירידת באיכויות החיים כחלק נכבד בהכרעה על ירידה לשפלה.

מכון ירושלים לחקר ישראל התבקש על־ידי ראש העיר לבחון את ממדי ההגירה מירושלים ואת מגיעיה. לשם כך נרגמו כ־4,400 משפחות ויחידים שעזבו את העיר, בעיקר בין השנים 1983־1986. כרבע מהם ענו על שאלון שהופנה אליהם בדואר.

דפוסי ההגירה של היוצאים את ירושלים בשנות השמונים מעידים על התגברות המגמות, שמקורן בשני מצבי יסוד במערכת העירונית בישראל. ירושלים היא גם „עיר שניה" וגם „עיר מרכזית", היא שניה לעיר המטרופולין הגדולה של מרכז הארץ, תל־אביב. במרכז הארץ מתקבצות הזדמנויות כלכליות חדשות ומתחדשות. בעיקר ברומה של פירמידת העסקים והעיסוקים.

קרוב למחצית המועסקים בירושלים פועלים בענפי השרותים הציבוריים והקהילתיים, שאינם מצטיינים בשכר גבוה. תחום המסחר והשירותים שלה (להוציא שירותי הממשלה) אינו משתרע, אלא על פני מרחב מקומי. ירושלים שולחת למרכז הארץ, בגלל סיבות אלה, מהגרים צעירים יחסית, שהאפשרויות בתל־אביב קורצות להם. ביניהם רבים בעלי השכלה אקדמית, רובם ממוצא מערבי ובדרך כלל — יחידים או משפחות קטנות. קרוב למחצית מן היוצאים אל מרכז הארץ ציינו את התעסוקה כסיבה עיקרית לכך. רק 15 אחוזים מהם תרו אחר הזדמנויות דיור מחוץ למרחב ירושלים.

תעסוקה ודיור

ירושלים היא, כאמור, גם עיר מרכזית למרחב המטרופולין שלה, המתפתח והולך במהירות מאז מלחמת ששת הימים. הישובים היהודים החדשים שהוקמו בשני העשורים האחרונים יצרו הזדמנויות מגורים, אך לא תעסוקות האופייניות לשולי מטרופולין. כתוצאה מכך עזבו את העיר רבים מתושביה, אשר תרו אחר הזדמנויות דיור.

ארבע חמישיות מאלה שהעתיקו מגורים מירושלים לישובים כמעלה־אדומים, אפרתה, גבעת־זאב ומבשרת־ציון הדגישו, כי החיפוש אחר דיור מתאים הביא אותם לעשות זאת. כמחצית מהם קבעו את מחיר הדיור כמגיע ... החברתי־תרבותי של ירושלים זכו לייצוג זעום בתשובות הנישאלים, כשנשאלו על הסיבה העיקרית ליציאה. רק 0.6 אחוזים העלו את היחסים בין יהודים לערבים כסיבה עיקרית ליציאתם ורק אחוז אחד — את הזדמנויות הבילוי.

הממצא המדגיש תעסוקה ודיור כסיבות עיקריות להגירה מן העיר ירושלים יש לו השלכות לגבי מדיניות. תעסוקה ודיור הם מרכיבים במירקם העירוני, המהווים תחומי התערבות מוסדית אופייניים ומקובלים. קשה לקובעי מדיניות לעצב תנאים חברתיים־תרבותיים. קל להם, באופן יחסי, להטיל את משקלם ביצירת הזדמנויות תעסוקה ודיור.

אלפים מתושבי ירושלים נטשו לשפלה ולערי הלוויין מסביבה. הסיבות לעזיבה שונות מהדעה הרווחת

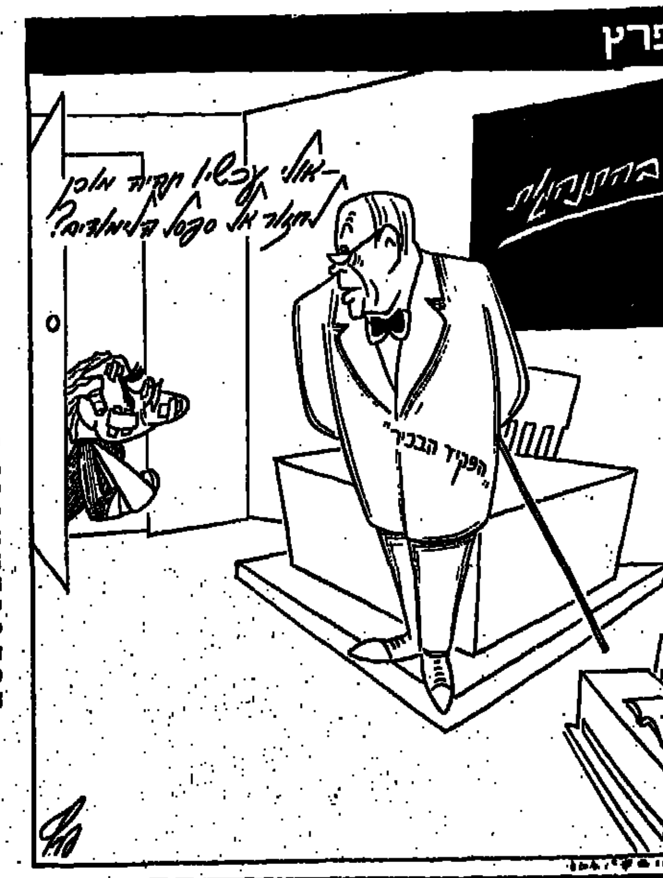
ושליש מהם ציינו את הרצון בבית נפרד.

תעסוקה ודיור, אם כן, היו הסיבות העיקריות להגירה מירושלים. תעסוקה בקרב היוצאים אל מחוץ למרחב ירושלים, ודיור בקרב היוצאים מן העיר אל המרחב שמסביבה. ממצא זה אינו חורג מן המקובל במחקרי הגירה, אולם הוא עומד בניגוד לדעה רווחת בציבור, כפי שהיא מתבטאת גם בכלל בתקשורת, כי תנאיה החברתיים תרבותיים של ירושלים, ובעיקר היחסים בין חרדים לחילוניים, עומדים ביסוד היציאה מן העיר.

רק שלושה אחוזים מכלל הנשאלים במחקר ציינו, שהיחסים בין חרדים לחילוניים היו הסיבה העיקרית הראשונה לעזיבתם הם. בכך אין הבדלים בולטים בין היוצאים אל מרחב ירושלים לאלה היוצאים אל מוצצה לו. אולם כאשר נשאלו לדעתם על הסיבות העיקריות לתופעת היציאה מירושלים, בלי להתייחס למעשה הפרטי שלהם, ציינו חמישית את היחסים בין חרדים לחילוניים כסיבה עיקרית לכך. ואכן, הדיעה הרווחת בציבור השתקפה בתשובותיהם.

ניתן לטפל

גם סיבות אחרות הנוגעות למצבה

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

עזה. הנערים הפלשתינים לקחו את המאבק לידיים (צילום: נאיר פרטוש)

מות הקונצפציות

מאת לוי מורב

רב־אלוף דן שומרון, רמטכ"ל צה"ל, אמר אתמול שברצועת עזה יש כיום יותר כוחות צבאיים מאלה שנדרשו כדי לכבוש אותה ב־1967. לכבוש, אמר הרמטכ"ל, ואמנות הסיסים לא נעו. בטח עוזי לנראו וכחקראבידוב לא הקשיבו לרדיו באותו הרגע. כך, במשפט אחד, חשף הרמטכ"ל את הבעייה כולה של המשך שליטתנו בשטחים הכבושים, בגדה המערבית וברצועת עזה.

כדי לכבוש את עזה נאלצנו להלחם בצבא המצרי והתוצאות ידועות. אין לצה"ל בעייה של ממש במלחמה גם כיום נגד הצבא הסורי, העיראקי או הירדני. כוחנו הצבאי מספיק כדי להבטיח את ביטחוננו וקיומנו הפיזי. עוצמתו של צה"ל, ואני מתכוון רק לכוח הקונבנציונאלי, מספקת כדי למנוע את כיבושה של ישראל — כיבוש, ויש לומר זאת בפה מלא, שפירושו חיסול.

הבעייה שלנו איננה כהתמודדות מול כח. הבעייה שלנו מתחילה במאבק מול חולשה. מה יועילו לנו אלפי טנקים חדישים ומשוכללים ומאות מטוסי קרב מתוחכמים מול ילדים, נערים ונשים, הזורקים אבנים על כל הנע בדרכים? מה יכול הפיל לעשות לנמלים התוקפות אותו, חוץ מאשר להסתלק במהירות מהתל עליו דרך כטעות? נגד אריות נמרים או קרנפים זועמים יש לפיל תשובה, אבל לא נגד יצורים זעירים וחלשים.

הנוכחות שלנו בשטחים הכבושים יצרה פרוקסים רבים. למעצמה הצבאית החזקה ביותר במזרח־התיכון אין תשובה לנוער הפלשתיני, שכבש את רצועת עזה וחלקים של הגדה. המצב שנוצר בשטחים מרגים לנו כצורה חיה וכואבת כמה מושכלות שידענו, אבל סירבנו להאמין שהן ישימות גם אצלנו.

חולשתו של הכוח וכוחה של החולשה אינם עניין חדש. מי כמונו חש על בשרו, במשך אלפי שנים, את תהפוכותיהם. נעשינו הרבה יותר ספרטנים והרבה פחות יהודים. הרצון להבטיח את קיומנו הפיזי דחף אותנו למקסימיזציה של תאוות הכוח. שכחנו את כל מה שלמדנו במשך 4,000 שנות היסטוריה קולקטיבית. סגרנו הרמטית את הגבולות ביבשה בים ואפילו באוויר (עם חריגות בודדות). נסיונות חדירה מסוכלים בדרך־כלל באיבם. היכינו את צבאות ערב בכל סיבוב, אבל אין לנו תשובה צבאית לנוער הפלשתיני המחזיק סלע בידו האחת ובקבוק תבערה בידו השנייה.

אין תשובה צבאית לאוכלוסיה כבושה. כל כיבוש מעורר את הנכבש להתנגדות. כך היה תמיד וכך יהיה תמיד. לעולם יהיו אלה הצעירים, האידיאליסטים, המאמינים, אלה המוכנים לחרף את נפשם למען עמם ומולדתם. בין אם מדובר בשלטון רודני פנימי או בשלטון נאור וזר.

וכך, שבויים להם בתוך הקונצפציה האווילית שלהם, יושבים שרי הממשלה הקבינט (להוציא את עזר וייצמן) ודנים מה לעשות. מורימים עוד גדודים ועוד שריוניות. שולחים לגלות את המסיתים. שולחים לכתי אולפנה של הלאומיות הפלשתינית מאות ואלפי צעירים (מה שמכונה בטעות מתקני כליאה). קונסים, אוטמים, מכים, מטילים סגר ועוצר, ומואילים לומר בלשון רפה ומוכחשת, שמוכנים לדיבורים ולבירבורים, אבל קודם שיושב הסדר על כנו.

מציעים ענישה סביבתית וקולקטיבית, הריסת בתים וגירוש בתי אב, ולא מסוגלים להבין שלא מדובר בוועדה להכוונה לאומית, שאין כאן עסק עם אגודות הכפרים, ראשי הערים, נציגי הסוחרים או שלוחיהם של הארגונים הפלשתיניים, הנאנקים תחת עול החיים השוכים בבתי־מלון מפוארים בבירות ערב השונות. הנוער הפלשתיני קם כמעט כאיש אחד, כאורח ספונטאני, לא מתוכנן, עם אירגון אינטואיטיבי, לגרש את הכובש במקלות, אבנים, בקבוקי תבערה וצמיגים בוערים.

מלחמת השחרור שלנו החלה בקרב על הכבישים לירושלים, לפתח־תקווה, לנהריה, לגוש־עציון ולגליל. הקרב בעזה ובשומרון הוא כיום על כיבוש הכבישים תורה מירם של הפלשתינים הצעירים.

אנחנו כובשים — צועק יאסר ערפאת ממלון הפאר בו הוא נמצא כרגע, שבוי בקונצפציה האווילית של עצמו ושל ארגונו, כאילו יש אופציה צבאית בידי הפלשתינים. יותר מ־20 שנה מנסים הפת"ח והארגונים השונים באש"ף את הדרך הצבאית, וכל מה שהעלו הוא הרס, חורבן, יתמות ושכול. הם לא התקדמו מטר אחד לקראת המדינה הפלשתינית העצמאית. והנה קמו הילדים, הנערים, הנערות והנשים, ובמחי אבן יצרו לנו, לכובשים, בעייה שאין לה תשובה כותנית.

אין להם תוכנית פוליטית. אין להם הנהגה מוכרת. שר הביטחון יצחק רבין (אני גירשתי יותר ופוצצתי יותר...) הצליח בעזרת המות האנליטי הידוע שלו להבין סוף סוף שיש לו בעייה. אחרי שהרוחות ירגעו, אמר השבוע, הוא מוכן לדבר עם ההנהגה של המתקוממים. ומה הוא יציע להם? כל מה שהם רוצים זה שנלך ממקומותיהם, מאדמתם ומבתיהם. אין להם תוכנית מסודרת וסדרי עדיפות וניסיון במשא ומתן. אין הם יודעים שפות, אבל דבר אחד הם אומרים בקול ברור וצלול: לכו מכאן למקומותיכם. ואנחנו משיבים להם במכות, בכדורי גומי, בהשפלות מחריפות והולכות.

לעולם יסלח האויב הכבוש המרוכא על מות יקיריו. אפילו אנחנו סלחנו. לעולם לא יסלח על ההשפלות הקטנות, על הבזיונות היומיומיים. את הטירטורים במחסומים ובבדיקות הפתע. ואנחנו, פרט למיעוט קטן ושמאלי ועזר וייצמן, שבויים במהלכיה של המלחמה האחרונה. לכודים בקוריה של הקונצפציה, כאילו מקל גדול וגזר קטן ומצומק יכולים לפתור את הבעייה. וגם אם המקל היה קטן והגזר גדול, גם אז אין בכך פתרון. אלא אם מישהו כאן מאמין שמדובר במהדורה חדשה של הספרטנים וההילוטים. אלא אם כן מישהו מאמין שניתן לקיים לאורך זמן שלטון צבאי באוכלוסיה כבושה ההולכת וגדלה, הולכת ומתחזקת, תהליך שיצריך לא רק כוח גדול יותר מזה שהיה צריך כדי לכבוש את רצועת עזה מידי הצבא המצרי, אלא יאלץ אותנו לגייס את כל כוחנו הצבאי לנוכחות מתמדת ויומיומית בשטחי הכיבוש.

מרד הצעירים והצעירות הפלשתינים ניתץ את כל הקונצפציות לרסיסים. ייתכן שגם את האפשרות לפתרון מדיני מסודר ומוסכם מכל סוג שהוא. לנו בשמאל זה אינו יום חג. גם הקונצפציה שלנו בסכנה, ורק ראו מה קורה ליונים צחורות כמו אלוף מיצנע ורב אלוף שומרון.

מה שקרה ב„הבימה" בהצגת „סינדרום ירושלים" הוא הסינדרום המסוכן. אחרי האויב החיצוני פונים לבקש את האויב הפנימי. במהלך הדיכוי, ההתקרנפות היא התהליך הדומיננטי וכבר היו דברים מעולם, כאן ובמקומות אחרים.

עובדות

- „פעילות הנוער בתנועות הלאומיות היתה רבה ומגוונת — באגודות סתרים, בפעולה בלתי־חוקית של חלוקת חומר פוליטי־תעמולתי, בארגון שביתות והפגנות. חלקם בולט במיוחד בהתקוממות המזויינת ובמעשי טרור."
- 1830 — המהפיכה בצרפת, שמכונה „מהפיכת צעירים".
- 1848 — במהפיכות הלאומיות בצרפת, באוסטריה ובגרמניה השתתפו צעירים רבים.
- 1860 — „הנרודניקים" ברוסיה הצארית (צעירים).
- 1912־1948 — המהפיכה הציונית נישאת על כנפי תנועות הנוער הציוניות. תכלת לבן (נוסדה ב־1912); השומר הצעיר (1916); החלוץ 1918; גורדוניה (1924); בית"ר (1923); הנוער העובד (1924); המחנות העולים (1926); בני עקיבא (1929); דרור (1933).
- 1944 — מרד הגטאות קם והונהג בידי תנועות הנוער.
- 1968 — מרד הסטודנטים בצרפת.
- 1969 — „ילדי הפרחים" — תנועת המחאה של צעירי ארה"ב נגד מלחמת וייטנאם.
- „... המשותף בתנועות האלה, שהנוער פעיל בהן הרבה מעבר לחלקו בתוך האוכלוסיה וצועד בראש... התכונות שהנוער מצטיין בהן: אידיאליזם, רדיקליזם, מסירות־נפש והקרבה עצמית."

מקורות: מוני אלון: הסיכוי הנצחי; האנציקלופדיה למדעי החברה

(פל)

ילדים עושים מהפיכה

שלושה עומדים על תופעת ה„שבאב" — צעירים שמשנים ערכים במגרשם של הגדולים ומחכים להנהגה, שתבוא

מאת אלישבע איילון

„שבאב", מילה של מלחמות, הלכה פעם יד ביד עם „השתובבות", מילה של ילדות. התייחסה לתקופות בגרות ראשונות, לנוער בדרכו המיוחדת לעיצוב עמוד שידרה, תמנת עולם. הדחף העז לפרוק עול, למשוך תשומת לב של מבוגרים הניב תהליך התבגרות אופייני. סח גניבה קטנה, שם שערוריית בוסר, תקיעות מרפסק שהגיעו לעיתים עד כדי עשיית שריר בקצות האצבעות.

היום „שבאב" מתפרש כסכין בצד גרון עם תחושת פחד. פחד של מבוגרים. מבוגרים ערבים ויהודים עוד לא יודעים לעכל את אותה שובבות מאיימת. לא הגבורייה הערבית המכובדת עם כפיות הסטוריות שהודקו עם הרגלי הכיבוש, גם לא הגבורייה היהודית המכובדת עם ההצלחות הפוליטיות והזוקנות עם ההרגל שבכיבוש.

מוני אלון בספרו „הסיכוי הנצחי — נוער ושינוי חברתי", כותב „מעמדו של הנוער בולט ביחוד כראשית הופעת התנועות הלאומיות, בטרם הפכו לעממיות ורחבות היקפים. אמנם, ניסוח האידיאולוגיה הלאומית ומטרותיה, ניתוח המצב וצרכי המאבק, הם פרי הגות ופעילות של קבוצות קטנות מבין אינטלקטואלים מבוגרים או של מנהיג כריזמאטי. מקומו של הנוער בולט אם כן בשלב השני, של מאבק בתנועה הלאומית, בשלב הפצת הרעיונות ובארגונן של קבוצות בלתי־לגליות, אוואנגרדיות. עובדה זו בולטת עוד יותר כאשר מתפתח מאבק מזויין בעקבות ההתעוררות הלאומית. רדיקאליזם זה מביא לתחושת שוני, ואף של מתח ביחס לדור המבוגר בתנועה, הנראה בעיני הצעירים פשרני מדי, נכנע ולא עקבי. כך כינו לפני זמן לא רב כושים צעירים רדיקאליים כל מנהיג שהתנגד לאלימות, וביניהם גם את מרטין לותר קינג, בשם „דור תום" הנכנע ומקבל מרות.

„גם בתנועה הציונית האשים הנוער החלוצי את הציונות הרשמית של דור המבוגרים שמרבה הצהרות ואינה מגשימה את סיסמותיה. בתנועות אנטי־אימפריאליסטיות רבות נראה לדור הצעיר, שמנהיגי הדור המבוגר היו מתונים מדי בתגובותיהם וכמאבקם.

„את זיקת הנוער אל הלאומיות ניתן להסביר בכמה הסברים: ההשתתפות הפעילה במאבק הלאומי מאפשרת לאדם הצעיר לברוח מחיי השגרה, לזכות בהרפתקה מרתקת ולפעמים אף לעמוד במרכזו של מעשי גבורה, אגב הערכה חיובית של ציבור המבוגרים. בתקופה שבה מתערערות סמכויות רוחניות

(המשך בעמוד 8)

מחתרת על תנאי

יצחק חסון, ממנהיגי לח"י לשעבר וכיום פעיל למען שלום ישראלי־פלשתיני, דוחה את ההשוואה בין ה„שאביבה" ללח"י ■ ברחוב הערבי עדיין אין מחתרת, אבל התנאים לקיומה מבשילים

מאת חיים מרגלית

בעזה ובגדה המערבית מתעוררים הפלשתינים ופועלים בהתאם ליכולתם נגד הכובשים — קובע יצחק חסון, חסון, שהיה ממנהיגי לח"י, מבין את המתרחש בקרב הערבים ולכן, הוא פעיל בארגונים הפועלים למען שלום ישראלי־פלשתיני. עם זאת, הוא דוחה את ההשוואה בין הארגונים הטרוריסטיים הפלשתיניים לבין הארגונים הטרוריסטים היהודיים. הוא גם דוחה את ההשוואה בין „השאביבה", הצעירים הערבים הזועמים שפעילים עכשיו, במיוחד בעזה, שאין עליהם מורא של הארגונים הפלשתינים הציגים (אש"ף והארגונים האחרים) — לבין לח"י למשל, שגם בו היו צעירים יהודים זועמים, שלא קיבלו עליהם את מרותם של מוסדות „היישוב העברי המאורגן".

חסון מרגיש, כי במוסדות היישוב העברי המאורגן היה השמאל מיוצג — מפלגות השמאל הציוניות — וכן הימין, היינו, הזעגים האזרחיים והמפלגה הרוויזיוניסטית. לח"י היה חופשי מכל אלה בשעה שאצ"ל, לדברי חסון, היה קשור בטבורו למפלגה הרוויזיוניסטית.

חסון אומר, כי חברי הלח"י ועמו על „המוסרות" „המוסרות" לא הוסו את העם להתנגד לבריטים באופן שלח"י רצה. האוריינטציה הפוליטית של מוסדות היישוב המאורגן נשענה על הרצון להמשיך ולהישאר חלק מן האימפריה הבריטית הגדולה, כלומר העדפת שלטון זר על פני שלטון עצמי. „הם לא הין כונדים". אומר חסון. הוא סבור, כי בבסיס התפיסה הזו עמדה ההנחה, שהיישוב היהודי בארץ לא יוכל לעמוד לבדו כנגד מיליוני הערבים במזרח התיכון ללא תמיכת השלטון הבריטי, הצבא הבריטי והמשטרה הבריטית.

אפוס מלאכותי

לדבריו, לח"י ידע זאת. במבט לאחור אפשר לומר, שבשלבי קיומו הראשונים לח"י לא רצה לצאת מעמדת הקיפוד של קבוצה טרוריסטית מחתרתית קטנה, והעיד לעצמו תפקיד של „גורם שיצית להבות". ועוד, קיומה של מחתרת בארץ עד סוף 1942 היה כמעט בלתי אפשרי בשל המיגבלות הכניות. רוב האנשים בארגוני המחתרת היו מוכרים לבריטים. הם היו יוצאי המפלגה הרוויזיוניסטית. גורם נוסף היה עוינות הציבור היהודי כנגד ארגוני הטרור היהודיים בגלל הפעולות הלא חכמות שבוצעו, כמו הפעולה ברח' יעל 8 בשנת 1942, שבה נהרגו שני קצינים יהודים מהמשטרה הבריטית — שיף וגולדמן.

חסון חושב, כי המשך קיומם של הארגונים נתאפשר בשתי סיבות. האחת, אכימת העלייה לארץ והמקרה של „סטרומה" בסוף 1942 נתקבלו ביישוב כאכימת הסיכויים של הציונות להתיישבות. לכן, דעת־הקהל הפכה אנטי־בריטית. גורם לא פחות חשוב הוא, שהשלטון הבריטי לא היה נגוע כריבוי המחתרת.

חסון קובע, כי יש הבדלים בין מה שקרה או למה שטורה עתה. לבריטים היתה אפשרות לצאת מכאן. לאור עובדה זו אפוס הגבורה של הלח"י הוא מלאכותי במידה לא מעטה. הם לא עמדו במבחן דומה לזה שבו עוברים הערבים. השב"כ הבריטי (סי.איי.די) ניהל חקירות ג'נטלמניות יחסית אליגו. כמעט שלא היו מקרים של עינויים משפילים. יצחק שמיר („מיכאל" בכינויו המחתרתי) היה ידוע לבריטים, כי הוא היה המרכז הארגוני של לח"י. הוא זה שידע הכל, והוצע אפילו פרס כספי על תפיסתו. למרות זאת, כשנתפס אפילו לא קיבל סטירת לחי בחקירות. הם לא שברו אנשים כדי לפתוח להם את הפה.

התגברות ברחוב הערבי

ב־1946 היה חסון מפקד לח"י בירושלים. אז הכיר על מצב צבאי, שלכאורה היה מצב קשה מאוד. עוצר

(המשך בעמוד 9)

המשכים

מחתרת על תנאי

(סוף מעמוד 7)

ופטרולים בלילות, אזעקות סגירת אזורים בגדרות־תייל ועצירת תנועה. בכל זאת, כאשר ניסה גנרל ברקר, מפקד דיוויזיה הצנחנים הבריטים הראשונה, לפוצץ בתים של יהודים, פוצצו סרי־הכל שני בתים. הוא נרתע מדעת־הקהל העולמית. ממשלת ישראל אינה נרתעת. אז היו יחידות של הצבא הבריטי לבושות אזרחית, שנסעו ברכב אזרחי בפיקודו של המייג'ור ברנרד פרגוסון, מן היחידות המיוחדות של הצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה.

פעם אחת בלבד הם הצליחו לחטוף יהודים ולענותם. כוונתו היא להטיפתו ולרציחתו של הצעיר אלכסנדר רובוביץ'. גם במקרה זה פעלה דעת־הקהל העולמית, והבריטים נרתעו. לא כן הממשלה ביחס לערבים. לרעת חסון, הערבים אינם יכולים לקיים מחתרת בחברה הערבית כפי שהיא כיום. לדבריו, קשה לקיים שם פעילות, כשהסביבה אינה יודעת עליה. והם חסרים עדיין גיבוש לאומי, שייתכן ומתחיל עכשיו, לנוכח המצב.

ישראל עשתה ככל יכולתה שלא יתקיימו מימסד בחסות אש"ף בשטחים, ראשי עיריות וראשי ארגונים אחרים. למעשה, ישראל מונעת כל התארגנות ...

... אותה. ברחוב הערבי בולטת התבגרות, יש יותר משכילים, וישנה ההכרה שאין להם שום אופציה פוליטית —— לא מצד ימין ולא מצד שמאל. התנאים האלה יכשילו את המחתרת הערבית. לכן, כל־כך חשוב להציע להם אופציה, שבה ימצאו ביטוי לרצונם הטבעי להגדרה עצמית, ולמדינה משלהם.

ילדים עושים

(סוף מעמוד 7)

כרונכת הדת או הנאמנות לשליטים, מסייעת הפעילות הלאומית המתעוררת לנוער למצוא את זהותו האישית על־ידי גילויים של עיקרי אמונה חדשים. יחד עם זה נתון הנוער בסתירה בין הערכת התרבות הלאומית לבין הכורח להסתגל. סתירה זו יוצרת אצלו הרגשה של קיפוח אישי, לצד קיפוח לאומי. בטציאות זו הופך הנוער לחיל חלוץ אידאליסטי של התנועה הלאומית ולפעמים גם מקרב את התקדמותו האישית על מזבח הפעילות הלאומית".

וכשיחה פתוחה, האם „השבאבי" של היום מנהיג מהסיבה?

משיב כוני אלון — „עד כמה שאני יודע נוער לא הנהיג אף פעם מהפיכות. הוא משמש כמבצע רדיקאלי, הוא זה שדוחף קדימה. האידיאולוגיה לא באה אף פעם ממנו. לדעתי זהו נוער מיואש שהמציא טקטיקה מיוחדת לו. אין לו הנהגה מארגנת, מדריכה. הנוער נכנס לחלל ריק במובן זה, שהמנהיגות הוותיקה נחלשה כמעט לחלוטין. עם זאת הנטייה לרתיות קיצונית מתגברת ולכן מרחב פעילותו גדל. אך זהו לדעתי, שלב מעבר אנרכיסטי עד שתתגבש מנהיגות מארגנת ולא יהיה כאן מצב של אנרכיה מתמשכת".

הבלגה וכגרות

בניסיון לערוך אנאלוגיה בין „שבאבי" ציוני בתקופת הבריטים ו„שבאבי" ערבי של היום אומר חיים מאיר פעיל: „בתקופה שהתנועה הציונית היתה מהפכנית נשאו תנועות הנוער שני מפעלים: א. ההתיישבות החלוצית ב. הצד הצבאי. המוצר הצבאי המוצלח ביותר היה הפלמ"ח. כאן נמצא הקסם. המבחן האמיתי בארגון שלנו לעומת שלהם הוא כזה, שאנחנו היינו מתונים יותר, ...

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

השאלה הבוערת

עד לפני זמן קצר היה נראה, כי המערכת המפלגתית־פוליטית וכראשה הליכוד ומפלגת העבודה השלימו עם העובדה, כי הבחירות לכנסת הי"12 יתקיימו במועדן, בחודש נובמבר הקרוב. השלמה זו יכולה היתה להתפרש כנצחונו של יצחק שמיר, אשר מלכתחילה דחה את רעיון הקדמת הבחירות, ורצה למצות את מלוא הזמן החוקי כדי לכהן כראש הממשלה. גם „בעבודה" לא היתה אחידות דעים בעניין, אך לאחר שהסתבר ערב יציאת הכנסת לפגרת הקיץ, כי אין רוב להקדמת הבחירות, נזנח למעשה הרעיון.

המהומות ואי־השקט המתמשך בשטחים חידדו פעם נוספת את חילוקי־הדעות המדיניים בין הליכוד למפלגת העבודה. אמנם, בשתי המפלגות טוענים, כי יש קונסנזוס בממשלה לגבי הדרכים ובעיקר לגבי הצורך בטיפול מהיר ויעיל להרגעת בשטחים, או מה שמכונה בז'רגון הצבאי־מדיני השבת הסדר. אך ספק רב אם יש הסכמה בין שתי ...

...

בעבר הלא־רחוק אמרו ראשי „העבודה", כי ינסו להגיע להסכמה עם הליכוד לגבי מועד בחירות. עכשיו, כשתקציב המדינה כבר אושר על־ידי הממשלה, התירוץ של תקציב בחירות ושיבוש ההישגים הכלכליים וייצוב המשק גם הוא דולדל. השאלה המוצלקת היום את הממשלה היא השאלה המדינית, ומאחר שהיא בוערת, תרתי משמע, התביעה להקדים את הבחירות ואת ההכרעה הציבורית שוב אינה נראית מניפולאטיבית או תכסיסית, וגם לא צרות עין כלפי שמיר. נראה, כי כל הקשת הפוליטית מימין ועד שמאל עשויה לראות עין בעין את הצורך בהקדמת הבחירות, גם אם לא מאותן סיבות.

שמעון פרס (מימין) עוזי ברעם – מה עקץ אותו?

„פצצת" ברעם

„הפצצה" שזרק מזכ"ל מפלגת העבודה בישיבת הלשכה בשבוע שעבר, כאשר הודיע כי הוא החליט להתפטר מתפקידו, הפתיעה אפילו את מקורביו של ברעם, אשר לא הוכנסו בסוד כוונותיו לעשות צעד כה מרחיק לכת. יתכן, שהיום יודיע ברעם את החלטתו הסופית, ואולי רק בעוד ימים אחדים. מאז שהכריז על כוונתו להתפטר הוצף של פניות ולחצים מכל חלקי מפלגת העבודה, אשר קראו לו לחזור בו. בין הפונים והתובעים היה כמובן יו"ר המפלגה, אשר בין שיקוליו גם אי־הרצון להכניס את המפלגה למאבקים והתמודדויות חדשות. ...

...

נושא אחר שהטריד את ברעם קשור לתהליך הדמוקרטיזציה במפלגה, שהוא רואה בו את „הבייבי" שלו. אף כי הנהגת המפלגה מקבלת את החידוש הזה, לפתוח בין הספה אל התוך, הרי בפורומים סגורים מועלים הסתייגויות, הששות וגם ביקורת בזול הבלתי נודע, כלומר מהרכב הרשימה לכנסת הי"12, שיוציאו מתחת ידיהם חברי מרכז המפלגה.

ישנם גם עניינים יותר אישיים, שבוודאי השפיעו אף הם על ההחלטה של ברעם, כמו, למשל, הביקורת שהופנתה כלפיו כאשר הודיע, כי הוא תומך בנסים זוילי כמועמד לתפקיד יו"ר הסוכנות היהודית. היו שהפריזו והגדירו זאת, לא פחות ולא יותר, כנסיון לפוטש. עניין אחר קשור במערכת הבחירות עצמה. אמנם ברעם מונה ליו"ר מטה הבחירות, אך החלטה זו של פרס זכתה לביקורות מצד חברים שונים בהנהגת המפלגה. לאחרונה גם רווחו שמועות על כוונות לעקוף את ברעם על־ידי הקמת מטה מקביל. אלה הן רק חלק מהסיבות שהצטברו בבטן של ברעם, והביאו אותו לנקיטת מהלך דרמאטי של הודעה על התפטרות.

אם אכן יממש ברעם את הודעתו, ספק אם יביא לו הדבר תועלת במסלול קידומו במפלגה. אין זה סוד, כי פניו של ברעם אל הממשלה, ותפקיד המזכ"ל, כמו גם זה של יו"ר מטה הבחירות, הם בפירוש קרש קפיצה רציני להשגת היעד המיניסטריאלי. חלק גדול מהתמיכה והאהדה שיש היום לברעם קשורים בתפקיד המפלגתי הבכיר שהוא ממלא, בלעדיו הוא יאבד חלק מאותה תמיכה.

הפוליטיקה הישראלית כבר הוכיחה, כי אין לעזוב מרצון תפקיד אחד, אלא אם כן כדי לקבל תפקיד בכיר יותר. אחרת, ההפסד הוא כמעט ודאי.

הגירסה החדשה

אריק ולילי שרון — אז מה האמת?

אמנם איש אינו יכול לטעון, כי יש רק אמת אחת, אבל בכל זאת האמת מחייבת דיוק, ובעיקר חשוב שתעמוד במבחן של מרקזמן מינימאלי. הנה למשל, השר שרון סיפר לעיתונאים ולכל מיני אנשים, כי ההחלטה לרכוש בית בירושלים המזרחית נפלה במשפחתו (כינו לבין רעייתו) לאחר שהיו שם כמה מקרי רצח של יהודים.

הגירסה הזאת, ראוי לציין, היתה מרגשת למדי, שכן היא המחישה לא רק את ההזדהות של משפחת שרון עם אלה שנרצחו, אלא גם אמרה משהו על אומץ ליבה של המשפחה, של הבעל ושל האשה, שמוכנים לחיות ממש במקום מסוכן. יותר מזה, כאשר נשמעה ביקורת על הוצאות ההבטחה שיידרשו כדי לשמור על אזור ביתו החדש של שרון, אמר השר, כי בכך תובטח גם דרכם של היהודים הרבים, שיוכלו לשוב ולהלך ...

דביקות במו"מ

עזר וייצמן — לא מתעייף

השר עזר וייצמן אינו מתעייף מלחזור ולקרוא להידברות עם ירדן והפלשתינים. הוא עושה זאת באופן עקבי, כמעט כמו מישהו אחוז דיבוק. הוא עשה זאת כאשר זה לא היה פופולארי, והוא אף הרחיק לכת כדבריו, כולל נכונות להידבר עם אש"ף — אם זה יקבל למעשה את נוסחת שטוקהולם. הוא ממשיך לומר זאת בימים אלה (וייצמן פירסם מאמר בעניין זה ב„ידיעות אחרונות") תוך שהוא מנסה להבקיע את מעגל הקסמים, שבתוכו שבויים הפוליטיקאים הישראלים, ביניהם גם כאלה במפלגת העבודה, הטוענים כי אין לפתוח בתהליך מדיני בטרם תהיה רגיעה בשטחים. וייצמן אינו מבטל את הצורך ברגיעה בשטחים, אך הוא מבין, כי אחת הדרכים האפקטיביות להשיג אותה היא על־ידי פתיחת מו"מ בינינו לבין ירדן והפלשתינים.

אפשר לומר על עזר וייצמן הרבה דברים, טובים ופחות טובים, אך דבקותו בנושא השלום, שיריביו רואים זאת אצלו כאובססיה ...

... מדינות ערב והעם הפלשתיני, אלא שאז אולי יהיה מצבה נוחות מזה של היום.

ההצעה של וייצמן, להתבסס על הסכמי קמפ־דייוויד, צריכה כביכול לגשר על פני הפער בין „העבודה" לליכוד. זהו נסיון שמעורר ספקות לגבי סיכוייו, אך גם אם ...

העיקר הבריאות

מאת יוסף שמוי

קפה עם „שתי כפיות אינסולין"

בישראל כ־200 אלף חולי סוכרת ■ על המחלה וסוגיה, אורח החיים של הלוקים בה ועוד, בשיחה עם פרופ' משה קרפ, מנהל היחידה לסוכרת־נעורים ליד בילינסון

ב־12 בינואר התקיים כינוס שנתי של האגודה הישראלית לסוכרת. על סדר היום הערכת קריטריונים לסבילות מופרעת לגלוקוז בהתאם למדדי ארגון הבריאות העולמי; מחלות כליות אצל חולי סוכרת שאינה תלויה באינסולין; מחלות לב בחולי סוכרת ויתר לחץ דם; השפעת ...

... נכונים, יתכן ושימוש בתרופות המשפיעות על לחץ דם כלייתי ימנעו פגיעות בכליות.

גם לגבי תופעות לוואי בלב, בכלי הדם הגדולים, נכונים הדברים שנאמרו לעיל. ניתן להאט תהליכים לא רצויים על־ידי שמירה על דיאטה נכונה, מניעת כולסטרול, מניעת השמנה. בנוגע לסיבוכים במערכת העצבים, מלבד הציוני הכללי על שמירה על מאזן ...

יש עלייה בתפוצת הסוכרת, אומר פרופ' משה קרפ, הדבר נובע מכך שיש יותר ויותר אנשים עם עודף משקל. ריבוי מיספר החולים נובע אכן, גם מעצם העובדה של הארכת חיי החולים. הם מולידים צאצאים ומעבירים להם את הנתונים התורשתיים. לעת עתה לא ניתן לקבוע, האם העובר נגוע או לא, כשם שהדבר אפשרי במחלת הדאון. ...

גידול „גיאומטרי"

לשאלה: עד כמה נכונה הערכה, שהייתה נפוצה בעבר, כי יש גידול בקצב „גיאומטרי" במיספר חולי סוכרת, וזאת בשל הארכת חייהם של נושאי המחלה, אומר פרופ' קרפ, שאומנם יש אמת בהערכה זו. עלייה משמעותית עולה הסוכרת מסוג שניים. יש ...

לעומת זאת חמור מאוד מצבם של אלה שלקו בסוכרת בגיל מבוגר יותר. ומוסיף פרופ' קרפ: לא תמיד האימפוטנציה נובעת מסיבוך עצבי או פיזיולוגי אחר, לפעמים זה סיבוך נפשי.

לאחרונה, אומר המרואיין, החלו לבדוק סוכרת־נעורים תוך כדי בדיקות וחיפוש נוגדנים ספציפיים אצל בני־משפחתו ...

סוכרת – גידול בחולים

למחלה זו רקע גנטי. נפוצה מאוד סוכרת התלויה באינסולין. הגורם התורשתי במקרה זה הוא משני.

בישראל יש 120 אלף חולים, עוד 80 עד 100 אלף הם ידועים, כלומר, הם אינם חולים רשומים. בין החולים הידועים כ־30־35 אלף הם צרכני אינסולין. לא כל הלוקים בסוכרת־נעורים אכן מטופלים באינסולין וזאת בשל אפשרות איזון הסוכר בדם.

הצעיר, הכוונה לבני־משפחה בדרגה ראשונה, יתכן, כי בעתיד ניתן יהיה בדרך זו למנוע את הופעת הסוכרת שכן ניתן יהיה אולי לנטרל את הנוגדנים המופנים כנגד הלבלב, והגורם עם הזמן להתפתחות סוכרת.

נושא אחר, שעלה על סדר היום של החוקרים, הוא השפעת הסוכרת על הפוריות אצל עוברי חיות. מנסים לגלות מנגנונים אלה.

איזו עלוקה

הרפואה חוזרת להתעניין ב„מוצצי הדם" ■ יתכן כי מרכיב מסוים בעלוקה ינוצל בעתיד כתרופה למניעת קרישת־דם

עלוקה נחשבת במילת גנאי. המבוגרים שביניכם זוכרים, כיצד השתמשו ביצור זה בחזרמנויות שונות, ...

מאחורי הכלאים

מאת זהבה מוזס

צוות הטלוויזיה והמשטרה בשיחזור אחד הפשעים – לתוכנית „שידור חוקר" – אזרחות טובה שווה פרסים

אלמנטרי וגרעינים

האזרח הקטן הופך לשרלוק הולמס בעת צפייתו בתוכנית הפופולארית „שידור חוקר", וכשהוא מצוייד בפיצוחים הוא נכון לשתף פעולה ולפצח את הפשעים המשוחזרים על המירקע■ עתה גם הועלתה ההצעה למתן פרס כספי ל„בלשים" מצטיינים

טעם נוסף הוכחה השבוע התיאוריה הנודעת, כי אוייב משותף מלכד את העם. כבר בצהרי יום שני נראו אזרחים רבים ממהרים לקנות קלמנטינות שלא יגמרו, פירות יבשים, תמרים עם כל דבר ופיצוחים. הכל מתכוננים לשעתו הגדולה של האזרח הקטן. הלילה ניתנת ביוזו אפשרות לפצח את מקרה הפשע.

בעת שידור מבט מכינים על השולחן את מיני התרגימה, נייר ועט, המתוחכמים שבהם מכינים קלטת כוורדאו. וכל השרלוק הולמסים שוקעים בכורסה הנוחה ומיד עם סיום מבט והקרנת תמונת הדמות הרצה על כביש ללא סוף מתחילים להפעיל את תאי המוח האפורים.

...

תמונות המסבירות את עצמן

באחרונה נשמעות טענות כדבר חוסר הסברה של ישראל בחו"ל. טענות דומות נשמעות זמן רב כנגד התקשורת, אשר כדברי יצחק שמיר „השמאל" בארץ השתלט עליה ועל האמנות. כעת הכל ברור, התקשורת, ו„השמאלנים" בראשה, היא־היא בתדמית השלילית שלנו בעולם (כרגיל, העולם כולו נגדנו).

הבעיה, כמובן, יותר מורכבת. כל עוד ניתן לראות בטלוויזיה, בכל רחבי העולם, תמונות של אנשי ביטחון ישראליים רצים עם נשק אחר „מפירי סדר" בגרה וברצועה, ופותחים באש לעבר ילדים, ואף פוצעים והורגים, או תמונה אחרת, של תינוקת הרוגה כתוצאה מהפצצות ח"א הישראלי בלבנון — אנו בבעיה רצינית. תמונות כגון אלה אומרות הכל על המציאות העגומה אליה הגענו, בגלל חוסר מדיניות ברורה, הנמשכת למעלה מעשרים שנה, ועדיין אין רואים כל פיתרון באופק.

עם תמונות כגון אלה, שום הסברה בעולם לא תצליח להתמודד.

דורון ספקטור, מרחביה

„פגיעות טובות במטרות"

בימים בהם שכך שיאו של גל המהומות בשטחים, וכוחות הביטחון מסתפקים בהריגת ערבי ליום בממוצע, מצא צה"ל לנכון לכלוא את עופר כסוף על סירובו להשתתף בדיכוי ההתקוממות והמרי של העם הפלשתיני. במקרים הנדירים בהם הועמדו חיילים לדין על הרג מיותר, הם יצאו זכאים בדינם בנימוקים שכל השומע תצילנה שתי אוזניו. אולם עופר, שאינו מוכן לקחת חלק בנורמות התנהגות פסולות אלה — נשלח לכלא.

בהפצצת חיל האוויר האחרונה, בעוד דיווחי הסוכנויות הזרות מצביעות על כך שבמחצית ההרוגים היו אזרחים, ובעתונות העולמית מתפרסמת התמונה המזעזעת של תינוק שנהרג בהפצצה זו והעיתונות הישראלית, ברובה הגדול, אינה מפרסמת תמונה זו, מדווח דובר צה"ל על „פגיעות טובות במטרות". פלשתיני, גם אם הוא תינוק בן יומו, הוא „מטרה" ואם טייסנו המעולים פוגעים בו, הרי יש לנו פגיעות טובות במטרות.

במצב עניינים, זה, בו ניתקה עצמה מדינת ישראל מכל שיקולים של מוסר באכיפת מדיניות הכיבוש והדיכוי שלה, אין היא מותירה ברירה בידי אנשי מצפון אלא את דרך המרי האזרחי והסירוב להשתתף במדיניות זו. עופר כסיף הבין, והגשים צו זו מוסרי עמוק זה ועל כך מגיעה לו ברכת חזק.

נפתלי אורנר, ירושלים

חוק החרפה

שוב נכנעה הממשלה והביסה אותנו, אזרחיה הכנועים. בישיבתה ביום 10.1.88 בלעה הממשלה, בלא פוצה פה ומצפצף, את התכתיב הדתי, ואישרה — לפחות בשלב ראשון — את חוק התרפה („חוק ההסמכה"). דעת הרוב, רצון העם וקביעת בית משפט ישראלי — כל אלה כקליפת השום הינם אל מול לחץ דתי, יהיה כיוונו ויעדו אשר יהיה.

עד מתי נתרוק שינינו בזעם אין אונים וכמה בוזונות עוד נתבזה — אנו, הרוב הגדול בארץ? עד מתי ימכרונו מנהיגינו בעבור כסא בכנסת וכורסה בממשלה? על בשרנו למדנו, שכל אורחי המדינה ימשיכו את חייהם כמו דבר לא קרה, בעוד אנו, הירושלמים, „נאכל" אותה עד הסוף. אין מלה אחרת לעניין זה אלא חרפה, והחוק הנדון לא תוק ההסמכה ייקרא, איפוא, אלא „חוק החרפה".

נאוה בין, ירושלים

הדמוקרטיה היחידה

העלאת שתי ההצגות השנויות במחלוקת („מירדרום ירושלים" ו„אותו משלבר" בשנת ה־40 למדינת ישראל, תוזה אולי התגובה האמיתית של הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון, אם יחליטו הרשויות לא להציג הצגות אלה, אולי כדאי, במקום להגוג, להתחיל לברוק מה מהותנו, ואנא אנו באים.

ענב רז, רחובות

בית הספרים גוזר ו„מתרים"

כניסה חופשית לסיפריות ציבוריות היא אחד האמצעים שבהם חברה ממחישה את עקרון השוויון ומנסה לשים גבול לאפליה כלכלית. לפיכך, קביעת תעריף כניסה לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, לכל מי שאיננו תלמיד האוניברסיטה או עובד בה, הינה גזירה מסוכנת ולו רק מן הפן הסמלי שלה. נקבע, שבשלב זה התשלום הוא שני שקלים ליום. במצב זה, מי שנזקק לספריה יום־יום יאלץ להוציא 40 שקל לחודש. ומה יהא השלב הבא, וזה שאחריו?

מי שייפגע ביותר מגזירה זו הם אותם אנשים ההולכים לספריה משום שהם אוהבים לקרוא וללמוד, והם אינם קהל גדול, כעבור

כותרת מסלפת

לאור הדים השליליים שעורר כותרת הראיון שנערך עימי במוסף „ידיעות אחרונות" „שבעה ימים" בתאריך 1.1.88, ברצוני לפרסם בעיתונכם את תוכן המכתב ששלחתי לעורך המוסף של „ידיעות אחרונות", מר אדם ברוך.

„אני פונה אליך בנוגע לראיון שנערך עימי על־ידי נויה רימלט, ופורסם ביום שישי 1.1.88. הדברים שהופיעו בדפוס בגוף הראיון היו אכן הדברים שנאמרו על־ידי לנויה, אולם הכותרת — „לייעקב חזן ולקיבוץ יש חלק בבגידה שלי", שהופיעה בראש המאמר כציטטה הלקוחה מדברי — הינה סילוף זדוני של דברי, שכוונתו להשתמש בי כדי להשחיר את רמותם של מפ"ם והקיבוץ הארצי. יותר על כן, בגוף המאמר אני מרגיש את האחריות החיובית של התנועה בה גדלתי וחונכתי לעיצוב השקפותי בדבר צדק ושוויון בין כל בני האדם באשר הם. את הפרשנות לרעיונות אלה ואת המסקנות המעשיות הנובעות מהן — לקחתי על אחריותי הבלעדית.

„לאור הנזק שנגרם לי כתוצאה מסילוף מרושע זה, אני דורש ממך לפרסם הן במוסף והן באחד מגליונות השבוע התנצלות במסגרת, המנוסחת כלהלן:

לצערנו נתנו לראיון שנערך עם אודי אדיב במוסף שבעה ימים מתאריך 1.1.88 כותרת הלקוחה כביכול מדבריו, לפיה „לייעקב חזן ולקיבוץ יש חלק בבגידה שלי". הכותרת איננה בשום אופן ציטטה הלקוחה מהדברים שנאמרו על־ידו, ואין היא משקפת אלא את דעותיו של עורך המוסף.

בדברים כפי שנאמרו על־ידי אודי אדיב הוא מדגיש, שלחזן ולקיבוץ אין שום אחריות על מעשיו. אחריותם היא אך ורק בכך שחינכו אותו לרעיונות של צדק ושוויון בין כל בני האדם באשר הם. אודי אדיב רואה בכך אחריות חיובית.

אודי אדיב

הערת המערכת:

הבחירה על סמך מכתבו של אודי אדיב פורסמה ב„ידיעות אחרונות" מיום 10.1. על־פי בקשתו של אדיב אנו מפרסמים את המכתב גם ב„על המשמר".

כמה „שלבים" הם יהיו מתי מעט. קרוב לוודאי שהכספים המושגים בדרך זו יכסו ולו מעט יותר מאשר את הוצאות איסופם וניהול החשבונות. ואם אכן פעולה זו נועדה להמחיש באופן דרמאטי את שוועת הספריה והאוניברסיטה — מצב ביש בהחלט — הרי היא מחטיאה את המטרה לחלוטין. שכן, הנפגעים העיקריים מגזירה זו אינם אמידים ברובם ומשוללי השפעה פוליטית. אם מנהלי בית הספרים הלאומי אינם רגישים לקבוצה זו, קשה לשער שאלה האחראים לתקציב הציבורי יוכיחו רגישות. האם מוסד ציבורי יכול „להתרים", תוך שהוא רומס את אותם ערכים שנועד לייצג?

אסתר קמרון חוה אביוונה, שרה בזק, אפי דגני, חדסה הסקל, פרופ' יואל מיניץ, רות פיינר מינץ, ד"ר דוד וחיה סולומון, פרופ' יהושע עמיר, ד"ר צבי וחיה פייר, מרי זילור, אסתר קמרון, רבקה שבטר, אסתר תשבי

בעד השחבור

מפ"ם היא מפלגה בעלת אלף קריטריונים (להלן: ק.), ותצטרך להתחשב ברשימתה לכנסת בק. הבאים:

— ק. קיבוצניק (זה ברור — מפ"ם היא גם מפלגת „הקיבוץ הארצי").

— ק. עירוני (זה ברור — מפ"ם מפלגה משותפת של פועלי העיר הקיבוץ).

— ק. ערבי (זה ברור — מפ"ם, מאז ומתמיד לחמה את מלחמת המיעוט).

— ק. אישה גם זה ברור — מפ"ם דוגלת בשוויון מינים. הקיבוץ שואף לשחרר את האישה, למשל, דרך הלינה המשותפת).

— ק. עדות (זה ברור).

— ק. פועלי יצור (כנ"ל. מאז „יוסי הארדם").

— ק. אדם צעיר (מצטער, התרומית המבוגרת של מפ"ם לא עושה לה טוב).

אם כן, 7 ק. לפחות. לפי כל חוקי הקומבינציות, צריכים לפחות 3 חברי כנסת (אני מניח שקומבינציה כמו: עירוני־צעיר־ערבי־פועל יצור־קיבוצניק־אישה־עדות, או כל ואריאציה אחרת לא תספק ק. זה או אחר).

רק מסיבה „פרוזאית" זאת הייתי בונה כבר עכשיו את השחבור עם ר"צ, שלא לדבר על הסיבות האחרות. אבל רק בתנאי אחד — שאוהבי חיים אנחנו.

יבל ברקאי, הזורע

המכתבים המתפרסמים לאחר עריכה לשונית, וקיצורים בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למערכת מתבקשים לכתוב בקצרה, בכתב בלבד ברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

ביטוח

העיקר הבריאות

בעקבות פרסום תוכנית הביטוח הרפואי של „מגדל", תשפר קבוצת „הסנה" את תוכניתה המשותפת עם „מנורה" — „בריאות פלוס". בענף הביטוח מצפים להתגברות ההתחרות על ביטוחי הבריאות, אף כי בשלב זה מרוויחות חלק מהחברות שתעניינות הציבור בביטוחים רפואיים מועטה יחסית, ויידרשו מסעי פרסום רחבים כדי להחדיר את הנושא לתודעת המבוטחים.

מהשוואה ראשונה בין התוכניות חשונות המוצעות בשוק עולה, כי לתוכנית של „מגדל" יש יתרון בהיקף הכיסוי — עד 120 אלף ש"ח, בכך שהיא מכסה מקרה של נכות מוחלטת ושניתן למכור אותה כמוצר עצמאי. לעומת „בריאות פלוס" יש לתוכנית החדשה גם יתרון בכסותה אי־ספיקת כליות והשתלות איברים. אבל, כאמור, „הסנה" תשפר את תוכניתה כבר בקרוב ויש להניח שתציע תנאים טובים יותר משל „מגדל".

קבוצת „כלל" הציגה לפני כשנה תוכנית למימון הוצאות רפואיות של מחלות לב („לב שקט") ואחר־כך הרחיבה את התוכנית. „כלל" מכסה עתה גם את מחלקת הסרטן, אי־ספיקת כליות, שבץ מוחי והשתלת כבד.

מנכ"ל „כלל ביטוח", רימון בן שאול, אומר כי התוכנית של קבוצת „כלל" הצליחה מעבר לציפיות וכי מאפריל 87 ועד סוף השנה נמכרו 3,500 פוליסות. לדבריו, קהל היעד של הביטוחים הרפואיים הוא המעמד הבינוני ומעלה, וקיים צורך אמיתי בשוק לתוכניות מסוג זה, כדי להבטיח טיפולים רפואיים טובים יותר עם תורים קצרים יותר. הכיסוי למחלות, מלבד התקף לב, מגיע ב„כלל" ל־80 אלף ש"ח, ובן־שאול אומר כי מהשוואה שעשה בין התוכנית של „כלל" וזו של „מגדל" עולה כי כיסוי בסכום כזה עולה ב„מגדל" 1,140 ש"ח וב„כלל" 1,089 ש"ח לשנה (פרמיה בפוליסה לגבר בן 45 ואישה בת 50).

ב„מגדל" טוענים, כי למרות ש„בריאות פלוס" של „הסנה" נחותה יותר בהיקף הכיסוי שהיא מעניקה, הרי במרבית גילי הכניסה וכוודאי עד גיל 45, היא תוכנית יקרה יותר מהתוכנית של „מגדל". ב„הסנה" אומרים, בתגובה, כי רמות המחירים דומות, אולם מציינים שיש להביא בחשבון כי הפרמיה ב„הסנה" נקבעת לתקופה של 12 שנה וב„מגדל" משתנה מחיר הפרמיה כל חמש שנים.

„הסנה" ו„מנורה" ניהלו מסע פרסום נרחב לתוכנית שלהן בשלושת החודשים האחרונים של 87 ובתקופה זו דיווחו על מכירות טובות". מאז צומצם הפרסום ניכרת ירידה חדה במכירות של „בריאות פלוס", וקיימת לשיפורים לפני מבצעי שיווק נוספים.

אודי נחשון

אה"ל לדיון במרכז התק"ם

לתקיים ביקורת וטענות קשות למשרד האוצר, אך בינתיים מאמינים בו ומקווים לטוב ושההסדרים עליהם הוסכם יפעלו — אומר שלמה לשם, דובר התק"ם. ההסכם בין התק"ם לאוצר, חלקו של התק"ם בהמלצות ועדת רביד, היחסים עם מינהלת ההסדר בראשות אברהם סנפירי ותכנית אה"ל (אשראי הולם להקלאות) — יעמדו היום לדיון בישיבת מרכז התק"ם באפעל.

לתק"ם קשרים עם מינהלת ההסדר האמורה לבצע את המלצות ועדת רביד בכל הקשור לקיבוצים ברמת הגולן ובבקעת הירדן. ככל הידוע, מינהלת ההסדר טרם הזיזה דבר. בצד ההמלצות על פריסת חובות יש גם המלצות על מחיקת חובות. חלקו של התק"ם אומנם מזערי, אך דין פרוטה כדין מאה, אומר לשם.

נושא אחר שבוודאי יועלה בישיבת המרכז הוא ההסכם בין האוצר לתק"ם לגבי הסדרי חובות של 55 קיבוצים בעייתיים. „קבוצת ה־19", שמצבם מוגדר כ„קשה" ו־36 קיבוצים שמצבם מוגדר כ„בינוני". גם בהסכם זה, מטעים לשם, הביצוע צולע. המנה הראשונה, 66 מיליון ש"ח, התקבלה בזמן הנכון ולפי ההסכם, בחודש אפריל 1987. הכספים הועברו לקיבוצים הנזקקים. המנה השנייה, גם היא בסך 66 מיליון ש"ח – לא הועברה כמתוכנן, ונסחבה. עד כה קיבלו הנזקקים רק 50 מיליון ש"ח מתוך 66 מיליון הש"ח באמצעות בל"ל ובנק הפועלים. 16 מיליון ש"ח שבנק החקלאות היה צריך להעביר לקיבוצים שהם לקוחותיו — לא הועברו. בנק החקלאות הפך לבעייתי, ולמעשה הוא משותק.

אשר ל„קבוצת ה־19", לדברי לשם נשארו בעיות פתוחות. בהסכם אוצר־תק"ם דובר על „הסדר נושים", שכלל מחיקת חובות ופריסת חובות. זה לא בוצע. לשם מעיר על ההבדל הקיים, לצערו, בין גישת התנועות הקיבוציות לבין תנועת המושבים. הליכה משותפת של כל התנועות היתה מחזקת את עמדת ההתיישבות העובדת, אך קרו דברים בשטח. בעוד שהתנועות הקיבוציות חיזקו בשנתיים האחרונות את יסודות העזרה ההדדית והערבות הכוללת — בתנועת המושבים ערכים אלה מאבדים ערכם. מוכירות תנועת המושבים מתאמצת, אך זה לא הולך. כל מושב וכל איזור מושבי הפך לגורם עצמאי.

לשם מבהיר, כי בהסכם המוצע במסגרת אה"ל יפעלו מוסדות התק"ם שכל מיבוצי התנועה יצטרפו אליו. הוא יודע על ההתלבטויות בקיבוצים ה„חזקים". הם לא זקוקים לאה"ל; אי־אפשר להכריחם להצטרף. לדעתו, יהיו קיבוצים חזקים שלא יצטרפו בשלב הראשון. אם ההסכם יצליח, יש להניח כי יצטרפו, אם ישאירו להם מספר אופציות כמו קשר למספר בנקים, ולא כפי שמוצע, קשר לאחר.

עוד הוא מזכיר, כי הקיבוצים הם הלקוחות הטובים והנאמנים ביותר של המערכת הבנקאית, שהמיקה ומפיקה מהם רווחים נאים לדבריו, אם הבנקים יזכרו זאת, יש אפשרות שתכנית אה"ל תתבצע. דובר התק"ם מקווה שמדובר בתכנית זמנית, שתאפשר הסדר „הנשימה הכלכלית". אך אסור שתכנית אה"ל תהפוך לקבע. אה"ל קבע, ישנה את המצב המשקי של הקיבוצים ויהפוך אותם לתלותיים בוועדות שיפוט.

וכשמדובר באה"ל, חוזר לשם לאוהל המאבק של ההתיישבות שהוצב בירושלים בחודש נובמבר. את האוהל הקים מטה המאבק, בו היו שותפים כל התנועות ופעלה קואליציה, שכללה את התאחדות האיכרים, מושבי „חרות" והדתיים, תנועת המושבים והתנועה הקיבוצית.

המאבק התנהל אז נגד שערי הריבית הנוראים הנהוגים בארץ. מאז הורידו אותם במקצת, אך גם עכשיו הריבית גבוהה מאוד. הבנקים מתרצים זאת כאילו בנק ישראל הוא קובע יחיד, בעוד שלדברי לשם — הבנקים שותפים. נציגיהם יושבים בוועדה המייעצת של בנק ישראל, בה נקבעת המדיניות. קיימת גם המרווחים, אותם יכולים הבנקים לכווץ.

נושא נוסף למאבק הוא היצוא החקלאי שרווחיותו שואפת לאפס. מטה המאבק שם לו למטרה לדרוש מהממשלה ביטוח שער ליצוא החקלאי.

חיים מרגלית

דייגים ללא דגים

כ־12 אלף דייגים ספרדיים איבדו את זכויות הדיג שלהם במים מרוקאיים. הקהילייה האירופית והממשל המרוקאי לא הצליחו להסכים על חוזה דיג חדש. צוות של 700 ספינות דיג ספרדיות ו־30 ספינה פורטוגליות תלויים לפרנסתם בשרות הדיג העשירים של טונה וסרדינים בחוף המערבי אפריקני.

ההסכם הקודם פקע בשבוע שעבר, והצדדים חלוקים בשאלת כמות הדגה שיותר לאירופים לדוג — נציגי הקהילייה האירופית מוכנים לקיטון מסויים בהיקף הדיג, כדי שהמארוקנים חובעים קיטון הדרגתי של כמות הדיג השנתית, מהכמות הנוכחית של 90 אלף טונות ל־40 אלף טונות.

המלצה משונה

בוושינגטון מתלחשים כי מישהו בסטייט דיפארטמנט, ברשלנותו, הזרים סחורות לשוק הגנבים, כאשר המליץ לדיפלומאטים זרים לאחסן את חפציהם במחסנים של חברת האחסנה פידליטי. חברת פידליטי יצאה מהעסקים, ודיפלומאטים שחזרו לוושינגטון כדי לקחת את חפציהם גילו שתמונות של כלי הרסינה עתיקים, שטיחים פרסיים וכלי כסף, נעלמו באופן מסתורי מהמחסנים.

הדיפלומאטים רותחים. הסטייט דיפארטמנט משלם מיליוני דולרים כדי לפצותם באופן חלקי על הנזקים שנגרמו להם.

בנק עצמות

המאגרים של חלקי גופות גדלים והולכים בארה"ב. כיום פועלים ברחבי המדינה 80 בנקים לאיחסון מגוון של רקמות גוף, 100 בנקים לעיניים, 30 בנקים של עור ויותר מ־400 בנקים של עצמות.

סטריאו סודי

מחיריהן של מערכות סטריאו למכוניות מגיעים לאלפי דולרים, וייצור אמצעים להסוואה ולמיגון המערכות נעשה לענף ייצור גדול. בקליפורניה נמכר ב־200 דולר אמצעי המסתיר ונועל את המערכת מאחורי לוח השעונים. חברה בבוסטון משתמשת בשכבה הנראית זולה, לכיסוי מערכות יקרות. זו שהיא צובעת אותה בצבע של פנים המכונית ומצפה את הרמקולים האחוריים בכד המכסה אותם.

כל זה טוב רק לקונים מבוגרים. צעירים אינם מעוניינים בסטריאו סודי. הם רוצים שכולם יראו את המערכת שלהם.

מבזקים כלכליים

בל"ל יפחית

■ בנק לאומי מפחית את הריבית על הלוואות צמודות לדולר מ־18 אחוז ל־12 אחוז לשנה. מדובר בהלוואות לתקופה ל־6 חודשים. בבל"ל הוחלט להפחית את הריבית בשל ירידה בביקוש להלוואות צמודות לדולר, מחשש לפיחות קרוב. שיעור הריבית החדש דומה לשיעור הריבית במסגרת חשבון תח"ד דולרי. הלוואות בשקלים בריבית קבועה, לתקופה של חצי שנה, ניתנות בריבית של 29 אחוז לשנה.

יציגו בהאג

■ מערכת תצוגה ממוחשבת עקית, שפותחה בחברת „קומפיוטשר" מקבוצת „מ.ל.ל", הוצב באולם הקונגרסים החדש בהאג שבהולנד ותשמש להעברת הודעות ומסרים למשתתפי הקונגרסים. המערכת, שרוחבה 4 מטרים, גובהה 1.5 מטרים ומשקלה חצי טונה, תיוצא להולנד בימים הקרובים. המערכת החדשה עברה באחרונה ביקורת של מהנדסי חברת „פיליפס" שביקרו בישראל. היקף היצוא של החברה יגיע השנה ל־1.5 מיליון דולר.

אין מחסור בפלדה

■ בתגובה לידיעות שפורסמו באחרונה בדבר מחסור בפלדה הצפוי בחודשים הקרובים, נמסר ע"י קרית הפלדה כי על־פי כל הנתונים שבידיה, לא רק שלא צפוי מחסור שכזה, אלא שכושר הייצור, הן בעולם והן בארץ, עולה על היקף הצריכה.

הלוואות לסטודנטים

■ בנק לאומי הגיע להסכמה עם האוצר בדבר הקמת קרן למתן הלוואות ומענקים לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה לשנת הלימודים תשמ"ח. ההלוואות יינתנו על־פי המלצת קרן לסטודנטים שליד משרד החינוך. קרן ההלוואות מאפשרת קבלת הלוואה צמודה למדד ללא ריבית, שתיפרע ב־24 תשלומים החל מחצי שנה לאחר תום לימודי הסטודנט, בסכומים שבין 600 ל־1,500 ש"ח. כן יינתנו הלוואות צמודות לסטודנטים מעיירות פיתוח או שכונות, שיחפכו בבוא המועד למענק, בסכום של 750 ש"ח. הקרן גם תיתן מענקים לסטודנטים ומשפחות ברוכות ילדים בסך 1,100 ש"ח.

פורש מעלית

■ שמואל פרנקל, המשנה למנכ"ל „עלית", החליט לסיים את תפקידו כאחראי על המסחר והשיווק של הקונצרן, ובקשתו אושרה על־ידי מועצת המנהלים. פרנקל כיהן בתפקיד משנה למנכ"ל בשנתיים האחרונות ולבקשת המנכ"ל, מאיר שני, הוא נאות להישאר בתפקיד מספר חודשים נוספים, ולאחר מכן ימשיך לתקופת זמן מוגבלת לכהן כאחראי על היצוא של ה„עלית".

„מבט שני" הרגיז את התמ"ס

מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר, פרופ' בליזובסקי, שיגר מכתב מחאה למנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, בעניין כתבת „מבט שני" שעסקה ... כי בית המשפט העליון דחה את עירעורו של ש. קרסנובסקי ... לדבריו, ... על־ידי המועצה להגבלים עסקיים עוד ב־1984, והמועצה ... את ... של קרסנובסקי ואישרה את ההסדר. קרסנובסקי ערער לבית המשפט העליון, אולם ... הערעור נדחה.

בליזובסקי כותב, כי ... את המשרד עשתה שימוש ... על־ידי התמ"ס, מאחר ... כי הנושא תלוי ועומד בבית המשפט.

א.ג.

בנק ישראל מציע רפורמה מוניטרית

● **יבוטל ההיטל של 3% על אשראי במט"ח**

● **הבנקים יקבלו פקדונות צמודים חלקית לסל המטבעות ויתנו אשראי במקביל**

בנק ישראל הודיע אתמול, כי בקרוב יוכל הציבור לפתוח פקדונות שקליים צמודים חלקית לשער החליפין שישאו את השם פצ"ח (פיקדון צמוד חלקית). הפקדונות יהיו לתקופה שלא תפחת משנה, כאשר 40 אחוז מהפיקדון יהיה בשקלים בלתי צמודים ו־60 אחוז ממנו בשקלים צמודים לשער החליפין של השקל.

התוכנית החדשנית, שהיא אחת מן ההצעות שגובשו בבנק ישראל במגמה להביא ליתר ליברליזציה בשוק הכספים, תאפשר להצמיד את השקל למטבעות זרים שונים, לפי רצונו של המשקיע, ובלבד שיהיו אלה מטבעות שהבנק ימצא בהם גם לווים.

כך יוכל אזרח ישראלי להצמיד 60 אחוז מכספו לסל המטבעות, לדולר, לליש"ט, למארק הגרמני, לפרנק השווייצי, ליין היפאני ולכל מטבע אחר — בתנאי שיהיו גם אנשים שיבקשו ללוות כספים הצמודים למטבעות אלה. מאחר שכיום אין לווים רבים המצמידים כספם ליין היפאני או למארק הגרמני, למשל, תהיה אפשרות פתוחה לבנקים לאשר פקדונות שקליים הצמודים למטבעות אלה.

ד"ר דוד קליין, חבר ההנהלה המצומצמת של בנק ישראל ומנהל המחלקה המוניטארית בבנק המרכזי, אמר אתמול בתדריך לכתבים הכלכליים בירושלים כי מגמת ההצעות החדשות שגובשו בבנק ישראל היא לצמצם את פערי העלויות בין סוגי האשראי השונים במשק. ההתפתחויות הללו עולות בקנה אחד עם יעדי הרפורמה בשוק ההון.

בנוסף לכך, יגרמו השינויים להרחבה מסויימת של בסיס הפעולה של המדיניות המוניטרית, המוגבלת היום בעיקר למגזר השקלי הלא־צמוד, זאת באמצעות השפעה על מגוון רחב יותר של פעילויות פיננסיות, וכן יצירת יותר תחרותיות בין מערכת הבנקאות לבין גורמים אחרים העוסקים בתיווך פיננסי מחוץ למערכת הבנקאית (השוק האפור).

המכשירים הפיננסיים החדשים שמתכוון בנק ישראל להפעיל, ושעדיין זקוקים לאישורים של הממשלה וועדת השרים לענייני כלכלה וועדת הכספים של הכנסת, הם:

* מתן אפשרות לציבור לפתוח פקדונות שקליים צמודים חלקית לשער החליפין (פצ"ח). הפעלת פקדון זה מותנה באישור הממשלה לגבי שיעור הנזילות, וכן באישור ועדת הכספים של הכנסת לגבי כללי המיסוי על ריבית למפקידים.

* הגדלת תקרת ערבויות להבטחת אשראי בשקלים בבנקים מ־340 מיליון ש"ח ל־730 מיליון ש"ח. הגדלה זו תתבצע בהדרגה במשך 8 חודשים, לאחר אישורה על־ידי הממשלה, באמצעות גידול חודשי של 10 אחוזים.

* הורדת שיעור הנזילות על תוכניות חיסכון בבריות ההצמדה (דולר/מרד) מ־100 אחוז ל־75 אחוז. הורדה זו תתבצע במסגרת הרפורמה בשוק ההון על־ידי משרד האוצר, בהמשך להפחתת שיעורי הנזילות בתוכניות חיסכון אחרות. בנק ישראל יאפשר לבנקים להשתמש בכספים שישתחררו מהפקדות תרשות בתוכניות חיסכון אלה למתן אשראי לציבור בבריות הצמדה. אשראי זה יינתן לתקופה שלא תפחת משנתיים.

* בנק ישראל יאפשר לבנקים לבצע עסקות עתידיות מקומיות, בשקלים, בסוגי הצמדה שונים: — עסקות למכירה וקנייה עתידית של שקלים להבטחת שער החליפין, כפי שנוהגים ככר כיום בנק המזרחי והבנק הבינלאומי הראשון.

— עסקות החלפה בין סוגי הצמדה שונים של השקל, פעולה שתקל בעיקר על פירמות, שבה החל כבר בנק לאומי.

* הורדת שיעור ההיטל על האשראי במטבע חוץ מ־3 אחוזים לשנה ל־0. במתכונתו הנוכחית לא השיג ההיטל את המטרה שלה הוא נועד, הודו אתמול בבנק ישראל, דהיינו לא הושגה המטרה לצמצם פערים בין העלויות של אשראי במט"ח לאשראי בשקלים. כדי שלא יהיה צורך בחקיקה מיוחדת, הוחלט שלא לבטל את ההיטל אלא להוריד אותו ל־0.

כל החידושים הללו במערכת ההשקעות יכנסו לתוקף רק לאחר שיאושרו כדין על־ידי הממשלה והכנסת. ד"ר קליין צופה שהדבר יתבצע בתוך שבועות אחדים.

גל אגם

פצ"ח — צעד בכיוון הנכון

הצעת בנק ישראל להנהגת הפצ"ח הוא צעד בכיוון הנכון, וניתן לשוות כי יאפשר הורדת הריבית במשק וקירובה לרמות הריבית בשוק הבינלאומי. ניתן לקוות, כי יהיה היצע של כסף למכשיר פיננסי חדש. הוא יוכל לשכך את פחדם של הישראלים מהפיחות ולהוריד את פרמיית הסיכון על הפקדונות השקליים.

בתקופות כמו היום, כאשר הציפיות לפיחות נעות סביב 10 אחוזים, יש בהצמדה של 60% כדי להקטין את הסיכון, הסיכון תנכשא, במקרה של פיחות בגודל כזה, ב־4% בלבד במקום ב־10%. בכל הנראה, הריבית השקלית שתשולם על 40 האחוז תהיה גבוהה יותר מאשר במק"מ.

הנהגת ההסדר החדש תאפשר לבנק ישראל להוריד את ההיטל של 3% על קבלת אשראי ספקים ואשראי מט"ח לזמן קצר של פחות מ־39 חודשים. הצעת מסוג זה מתאימה יותר לפרוש ביותר, שכבר בתקופת רבינוביץ רגיל בהצמדה חלקית לעומת הנהגת היטל יבוא טוטה.

כמובן, עדיין הסדרים פרטיים רבים, פיקדון גדילות חזובה בבנק ישראל יגיע ל־40 אחוזים. זהו פיקדון גבוה, שעשוי לייקר את האשראי ממקור זה. תלוי מה יהיה שיעור הריבית שבנק ישראל ישלם על פיקדון שקלי זה. אולם ממבט ראשון יש להניח שהריבית הדולרית תרד מתחת לשיעור של 18 האחוזים, כפי שהוא כיום.

הצמדת 60 אחוז של הפיקדון לסל מגינה על המפקיד וגם על מקבל האשראי מתנודות חריפות בין שערי המטבע השונים בעולם. הסל עצמו מנטרל את תריפות השינויים.

הצמדת 60 אחוז של הפיקדון לסל מגינה על המפקיד וגם על מקבל האשראי מתנודות חריפות בין שערי המטבע השונים בעולם. הסל עצמו מנטרל את תריפות השינויים.

יצירת הכלי החדש עדיין אינה מבטיחה את השימוש בו. הבנקים יצטרכו לפעול כאן על אחריותם, כלומר לאזן את הפקדונות ואת האשראי מסוג זה. קיימת תמיד השאלה האם העוסקים בכך, משני צידי הדלפק, יעדיפו יותר סיכון או יותר רווחים. מכל מקום יש לציין, כי בנק ישראל מנסה לפתוח להתמודד עם הביקורת הציבורית שהופנתה כלפיו בקשר לייקור האשראי הפנימי בהשוואה לחו"ל באמצעות כלים מלאכותיים.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

האירועים בשטחים גרמו ירידות

במגמת ירידה התחיל אתמול המסחר במניות המשפיות, בהשפעת הידיעות הראשונות מבורסות חוץ. הביקושים הסתכמו ב־1.8%, בעוד ההיצעים הגיעו ל־3.6 מיליון ש"ח. 95 שערים עלו, 170 ירדו ו־148 שנשארו בלי שינוי. הירידות והסברו גם בהחמרת המצב בשטחים.

במניות ההסדר עלו אתמול 6 שערים, לעומת 7 שירדו ו־13 שנשארו בלי שינוי. ביקושים עלו ל־2.2 מיליון ש"ח וההיצעים הסתכמו ב־873 אלף ש"ח.

המסחר בשוק איגרות החוב הושפע מהידיעות על הכוונת בנק ישראל לחדש את הנפקות של הצמודות למט"ח, לאחר שהופסקה שלוה השבוע.

בקרנות הנאמנות נמסר על פדיונות קטנים יחסית.

שער הדולר היציג ירד אתמול ב־0.68 אג', ל־1.5583 ש"ח. דולר נוספים — 1.8464. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.66 ל־1.67 ש"ח.

הירידה התלולה במחירי הנפט החלה להשפיע על המסחר בבורסות העולם. מחיר הנפט מסוג „בראנר" נסחר אתמול ב־15.88 דולר לחבית, אחרי שירד שלשום ב־77 סנטים נוספים. נפט מסוג „דובאי" נסחר אתמול בבוקר ב־14.75 דולר לחבית, לאחר שמחירו ירד שלשום ב־55 סנט נוספים. ירידה זו במחירי הנפט באה, לאחר שנמסר כי כווית הציעה ליפאנים נפט במחיר נמוך ב־2 דולרים מזה שנקבע ע"י אופ"ק.

השפעה נגדית היתה לשמועות הבלתי מוסמכות על גודל הגרעון במאזן המסחרי של ארה"ב בחודש נובמבר. שיפורסם מחר. משמועות אלו הוסיף לסבול הדולר, ששערו ירד אתמול בבוקר ל־127.45 יין, על אף התערבות הבנק המרכזי היפאני, שקנה בין 100 ל־200 מיליון דולר. הירידה הנוספת של הדולר יצרה שוב אווירה פסימית בבורסות המזרח הרחוק ואוסטרליה. הבורסות במערב אירופה נפתחו אתמול במגמת שערים מעורבת, תוך ציפיות לפתיחת המסחר בוול סטריט.

תוך שעות מעטות ירד אתמול הדולר במערב־אירופה לפני הצהריים מ־1.633 ל־1.628 מ"ג, מ־1.333 ל־1.327 פר"ש, מ־5.513 ל־4.4965 פר"צ ומ־127.45 ל־126.13 ין יפאני. תמורת ליש"ט שילמו אתמול בצהריים 1.8225 דולר, לעומת 1.851 בבוקר.

מחיר הזהב ירד אתמול בהונג־קונג ל־481.65 דולר האונקיה.

במסחר הרב־צדדי במניות לפני הצהריים עלתה רק אפריקה 1 ב־0.5%. לעומתה נעו הירידות בין 0.3% (נכסים ובנין, קופסאות פח 1 וכלל ישראל) ל־2.0% (תב' לישראל).

במסחר במניות בשערים משתנים אחרי הצהריים נרשמה רק עליה אחת ב־1% (שופרסל ב'). כל השערים האחרים ירדו. הירידה גדולה ביותר — ב־3% — היתה במרכנית. מדד המניות ירד אתמול ב־1%, אחרי שירד ב־0.69% במ.ר.צ.

במניות ההסדר שמדידתן ב־1988 נעו העליות בין 0.1% (הפועלים למוכ"ז) ל־0.3% (דיסקונט ב'). לעומתן נעו הירידות בין 0.1% (המזרחי למוכ"ז) ל־0.8% (בל"ל, כללי ואי די בי א'). תשואותיהן השנתיות נעו בקרבת 12%.

במניות ההסדר שמדידתן ב־1989 היו יותר ביקושים, שסופקו ללא שינוי בשעריהן. תשואותיהן השנתיות נעו בקרבת 9%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק ירידות שערים, שנעו בין 0.2% (פי בי) ל־3.0% (הספנות 01). לאומי היה ביקוש, שסופק ללא שינוי בשערו.

במניות המשפטיות בלטו העליות (ב־%): שנידר אופ' א' (18.1), התכוף (10.1). ב־10% עלו: טרומאטכסט 1.0, נתושתן 0.5 וגולדפרוסט 5. לעומתן בלטו הירידות (ב־%): דלק נפט (18.4), ת.ג.ל. (15.0), ביטוח משנה אופ' (12.3). ב־10% ירדו: ת.א.ת. 1, פולגת א', קיסריה ואגרין.

בשוק איגרות החוב נרשמו עליות עד 1% בצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% היו עליות קטנות. בסוג „ברירה כפולה" הגיעו העליות עד 2%. לעומתן היתה נטייה לירידות בצמודות למט"ח.

„טמפו תעשיות בירה" דיווחה על רווח נקי של 5.6 מיליון ש"ח בששת החודשים שנסתיימו ב־30.9.87, לעומת רווח נקי של כ־5.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

„מאיטקס" מסרה על התפטרותו של משה בנו גיטר, שכיהן עד כה כדירקטור חיצוני בתוקף מיום 31 בדצמבר 1987.

ועדת זוסמן

מריחת שוקולד

הסכמי השכר בשירות הציבורי, וגם בסקטור הפרטי, עומדים לפוג בסוף חודש מארס הקרוב. בהסתדרות מצפים, כי ועדת זוסמן לקביעת סולמות שכר חדשים תסיים את עבודתה לקראת חודש זה וכי מסקנותיה ישמשו נר לרגלי הנושאים ונותנים בעתיד. אך לצד הצפיה קיימת תחושה שבמצבו הנוכחי של השירות הציבורי, ובסיטואציה הפוליטית הקיימת, לא יהיה ניתן ליישם את המסקנות, יהיו אשר יהיו, ולפיכך צפויות המלצות ביניים, שיהיו בגדר מריחת שוקולד בלבד.

נציג ההסתדרות בוועדה הוא יו"ר האגף לארגון ולמועצות פועלים, גדעון בן־ישראל. הוא דוחה את הקביעה כי הוועדה, בגלל הנסיבות והתנאים, תמרח את מסקנותיה. הוועדה היתה אמורה, על־פי כתב המינוי שלה, לסיים את תפקידה לפני כשנה. גם עתה מורשרשת הוועדה את דרכה לעבר הצעות קונקרטיות לשינוי סולמות השכר בשירות. נקבעו ישיבות מרוכזות, כדי שאלה יגובשו לכל המאוחר עד חודש מארס הקרוב.

במהלך ישיבות הוועדה הופיעה לפניה סוללה ארוכה של „נוגעים בדבר". כדבריו, „חברי הוועדה הינם בעלי רמה אינטלקטואלית הם בלתי תלויים, ואני מאמין שקבוצת אנשים כזאת מסוגלת להביא רעיונות והצעות שיענו על הצורך בשינוי המבנה של השירות הציבורי", אומר בן־ישראל.

ציפיות מוגזמות

בין אלה שעלו לרגל אל הוועדה היו מזכירי איגודים מקצועיים בשירות הציבורי, בהם מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, ראובן בן־עמי, המצפה שהוועדה תציג, בסופו של דבר, בשורה לרפורמה רצינית במערכת השכר והדירוג של עובדי השירות. הכיוון הוא בניית סולם דירוג תיפקודי חדש, שיחזיר מעין ניהולי תקין בשירות בה מורכב ומסועף. „אני מקווה שההמלצות לא יאכזבו, כך שהסתדרות עובדי המדינה תהיה בין אלה שתיחלץ ליישמן. אם והמלצות ידעו את מצבנו, יהיה הכרח למנוע את יישומן, ואף לדחותן ותהיה מוחלטת", מזהיר בן־עמי.

ועדת זוסמן נטלה על עצמה משימה בלתי אפשרית. מורכבות השירות הציבורי הינה בבחינת קשר גורדי. הבחירות הרוחשות בשער, והתנאים הפוליטיים, מסבכים את העניינים עוד יותר. יש הצופים כי הוועדה תגיש מסקנות חלקיות, ובהם המלצה ליישום שיתפרס על פני מספר שנים. הציפיות של ההסתדרות ושל האיגודים המקצועיים, כי המסקנות יהיו קרש קפיצה להסכמים משובחים יותר, הן איפוא מוגזמות.

אבשלום קווה

„אלביט" תרכוש בחזרה יחידות מו"פ שהנפיקה

■ חברת „אלביט" סירסמה הצעה לציבור לרכוש בחזרה את יתרת יחידות המו"פ שהנפיקה החברה ב־1985 ואשר נותרו עדי בידי הציבור. החברה מציעה לשלם למחזיק האגורות סך של 223 ש"ח ליחידה. בעלי יחידות מו"פ שלא ייענו להצעת הרכש יוכלו להחזיק ביחידות עד למועד הפדיון, וזכותם לדיווידנד ולסכום הפדיון לא תיפגענה. עם זאת, בעלי אגרות שישאירו אותן ברשותם עלולים שלא ליהנות מהפטור הקיים בעת לגביהן ממס — אם תחליט הבורסה לביירות ערך למחוק אותן מן הרישום למסחר בשל פגיעה בסחירות היחידות בשל הצעת מרביתן לחברה.

לפי המצב המשפטי הנוכחי, הפטור ממס רווחי הון הקיים בגין מכירת היחידות לא יחול על מכירתן לאחר מחיקת היחידות מהמסחר בבורסה. כיום יש בידי הציבור כ־10% בלבד מיחידות המו"פ. היענות רחבה של הציבור להצעה עלולה להביא למחיקת היחידות מהרישום למסחר בבורסה.

„אלביט" התחייבה לרכוש כל כמות יחידות שתוצע בהיענות להצעתה. ההצעה תהיה בתוקף עד ל־15 במארס. התשלום יבוצע על־פי השער היציג האחרון שהתפרסם ע"י בנק ישראל בגין יום העסקים האחרון שלפני יום התשלום. עם העברת היחידות ל„אלביט", והתשלום עבורן, יעברו להברה כל הזכויות שמקנות יחידות המו"פ החל מיום העברה.

לאוטמן: להתאים את שער החליפין

המטרה המרכזית של מדיניות כלכלית הינה הצמיחה של המשק. שיעור צמיחת המשק הוא הקובע בטווח הארוך את רמת החיים, ואת תוספת הכלכלי והבטחוני של כל מדינה — אומר דב לאוטמן, נשיא התאחדות התעשיינים.

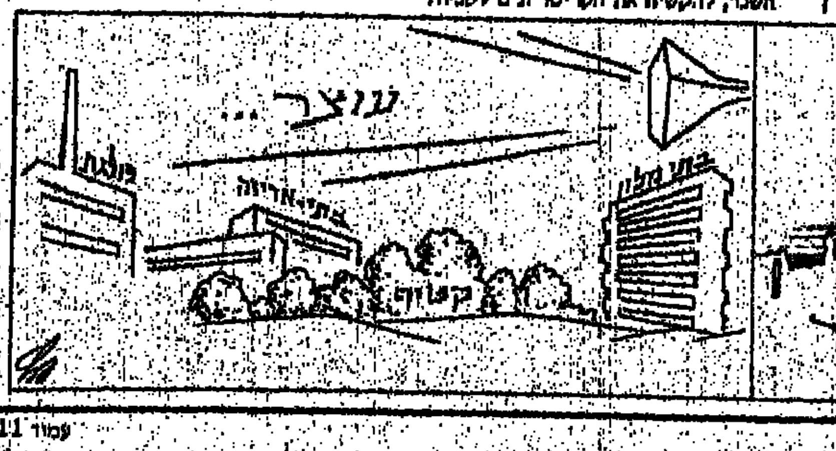
לדבריו, שיעור אינפלציה גבוה פוגע בצמיחה, ולפיכך חשוב להוריד את קצב האינפלציה. אך יש להדגיש כי שיעור אינפלציה נמוך מהווה רק אחד האמצעים להשגת צמיחה נאותה. בכל מקרה הוא איננו יעד כפני עצמו, ואין להיתפס לשאננות בעקבות ההצלחה בהורדת שיעור האינפלציה. השאלה המרכזית היא, האם הצלחנו להעלות את המשק על מסלול של צמיחה מתמשכת. „לצערי, התשובה היא שלילית", אומר לאוטמן.

השיעור הנמוך של צמיחת התוצר לנפש בתריסר השנים האחרונות נובע ממספר גורמים: החיסכון הכלילי של הממשלה והגרעון בתקציב, נטל המיסים הגבוה, הלאמת שוק ההון על־ידי הממשלה ובעיות מבניות בתחום השכר ותשלומי האבטלה.

לדעתו, על מנת להגיע לצמיחה יש לנקוט מספר צעדים. תנאי הכרחי, אם כי לא מספיק, הוא הקטנת תקציב המדינה והצריכה הציבורית, באופן שיאפשר הפחתת שיעורי המס ושמירה על יציבות המחירים. נוסף על כך יש להפחית את שיעורי הריבית במשק, לשנות את מבנה השכר, להקשיח את הקריטריונים לקבלת דמי אבטלה, להתאים את שער החליפין, להקטין את החוב הפנימי של הממשלה על־ידי מכירת חברות ממשלתיות ולהמשיך ברפורמה בשוק ההון.

תנאים אלה, כאמור, הם הכרחיים, אך אין בהם די כדי להבטיח צמיחה בשיעור גבוה. הגיע הזמן שנבין את מה שהבינו מזמן במדינות כמו יפאן, דרום קוריאה, טיוואן ובאחרונה גם שוודיה, ספרד, דנמרק ואוסטרליה — צמיחה כלכלית משמעותית נוצרת על־ידי צמיחת התעשייה המקומית, המצמיחה גם סקטורים נוספים.

אלחנן הורוביץ

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

האולקוס של צה"ל

מאת גיורא מנור

אורי ברבש ראה, בוודאי, יותר מדי סדרות בלשים בטלוויזיה. מכל מקום, במחזה שלו, „אחד משלנו", שמעלה תיאטרון בית־ליסין, במסגרת חג המחזה המקורי, בבימויו של איציק וינגרטן, יש כל שלל הטריקים המוכרים: החוקר הוא לכאורה מין חלשלוש, כאילו לא־יוצלח, המקבל התקף אולקוס, בדיוק בשחי עניינים מתחממים. אבל, הוא מצליח, בכל זאת, לגבור על מזימתם של הקשוחים, האלימים, „הרעים".

אלא שבמחזה זה הכיב הוא בקיבתו של צה"ל, וזה מסבך את העניינים. מלבד הפן הבלשי, קיים במחזה גם הקו האופייני למחזות בריטיים, שבהם הכל תלוי בשאלה עם מי התחנכת בפנימית ה־public school. זכרונות ילדות קשים נותרים כטראומה לכל החיים: החברות בין החניכים המדוכאים, הזוכרים כל ימיהם את ההשפלות ואת העונשים שספגו בנעוריהם, מעוותת את מערכת הערכים שלהם. אם הנפגע הוא אחד משלנו — חייבים להגן עליו בכל מחיר. ואם תרצה בנוסח יהודי: כל מי שהיו פעם שייכים לפלוגה ב', ערבים זה לזה.

הפעם מדובר בהריגתו של מחבל, שנקטל על־ידי שלושה קצינים, המשרתים במפקדת מושל צבאי בשטחים, אחרי שחכרם המוב...

„אחד משלנו" — ...

מחול גאדס חוזר — בפעם האחרונה?

מאת גיורא מנור

ספרד, אולי היחידה מבין ארצות המערב, שבה חיה וקיימת מסורת מחול ומוסיקה יהודית, לאומית, המהווה סגנון שלם בתוך עצמו. בספרד המחול ה„עממי" הוא מקצועני לא בשל ניצולו המסחרי והתיירותי, אלא משום שכמו במזרח הרחוק, אין הבדל בין האמנות הבימתית והמסורתית וביצוע היצירות דורש מיומנות סופר־מקצוענית.

בחודשים הקרובים נוכל לראות שתי גישות שונות מאוד זו מזו לשימוש בימתי־מודרני בסגנון הספרדי, שמחול הפלאמנקו מהווה רק מרכיב אחד שלו. במחצית השניה של חודש ינואר תופיע בארץ להקתו של אנטוניו גאדס ואילו באביב תופיע להקת „הבאלט הספרדי־הלאומי", המשתמש בתערובת של מחול מסורתי וטכניקה של הבאלט הקלאסי.

אנטוניו גאדס מוכר לציבור גם מהופעות להקתו כאן, ואולי עוד יותר מסרטיו של קארלוס סאורה, „כרמן" ו„חתונת הדמים" על־פי גארסיה לורקה, בהם מופיעים רקדניו של הופעות פרידה, שאחריהן בא אביב חדש ליוצר או למבצע, ואני מניח, שאף אם באמת יחדל גאדס מלרקוד בעצמו, ימשיך ככוריאוגראף. כך או כך אין זה משנה הרבה. פרידה או לא אפרידה, אלה מופעים מרשימים.

להקתו זוכה לכוריאוגרפיה, בה משמש הסגנון המסורתי למטרות דרמטיות, כי גאדס אינו משתעשע או מקשט את יצירותיו בפלאמנקו, אלא בונה את עצם ההתרחשות על המחול הספרדי. ובכך הוא נבדל מרוב היוצרים האחרים בתחום זה. למשל „כרמן" שלו מתרחשת במסגרת הכנותיה של להקת מחול לקראת הופעה, והכל מתחיל באולם המראות של הסטודיו ואף מסתיים שם.

מלבד „כרמן" ו„חתונת הדמים", וזו מכילה בתנועה את כל כוח הפיוט של לורקה, תופיע הלהקה ב„ואריאציות פלאמנקו", הכוללת מחולות קצרים יותר, שיצרו גאדס והרקדנית הראשית שלו, כריסטינה הויוס. זהו חלקה השני של התוכנית הכוללת את „חתונת הדמים", ובחלק זה של התוכנית משתתפים נגנים וזמרים חיים.

המופעים יתקיימו בהיכל התרבות בת"א ב־20 בינואר „אני אוהב אותך, כרמן" וביום ה', 21 בינואר וב־22 בינואר בצהריים, „חתונת הדמים", ב־23 בינואר...

כל כוח הפיוט של לורקה. אנטוניו גאדס וכריסטינה הויוס ב„אני אוהב אותך כרמן"

מוסיקה „שור וחמור"

מאת יצחק שור

קולנוע מאבד איזון

„גדול מהחיים" בקולנוע „פריז" בת"א

מאת יעל ישראל

טלוויזיה הקטר ממשיך לנשוף

„כל החלומות" — תכנית חדשה לאריק לביא

מאת יוסי ונונו

בעריכת צביה בן־שלום

יריד המטבחים

הכול ילכו לראות את מטבחה המפורסם של גולדה מאיר ז"ל. עותק מדויק שנלקח מביתה של הגברת הראשונה בירושלים. את המטבח הזה ששחזרה חברת רגבה ועוד מטבחים אחרים נוכל לראות השבוע במרכז הירידים בתל־אביב.

מרכז הבנייה קיבץ, אפוא, תחת קורת גג את דגמי מטבחים בגודל אמיתי, של 33 יצרנים מתוצרת מקומית ומיובאת. מטבחים עממיים פרי עבודתם של נגרים מקומיים ועד למטבחי יוקרה רבי שכלולים. כל אלה מציגים סך את מיטב החידושים בתרבות המטבח — צורות אכסון, פתרונות למשטחי עבודה, למכשירי העזר ממדיח הכלים ותנור המיקרוגל ועד למעבר המזון והמערבל.

המטבח המודרני, כפי שהוא מוצג ביריד הוא נקי ופשוט. לא עוד הסגנון הכפרי או הסגנון המצועצע עתיר העיטורים והדלתות המסוגננות. את ארונות המטבח מייצרים מחומרים מודרניים חדישים (כמעט ואין מייצרים מטבחי עץ) והצבעים בהירים — לבן ואפור בדרך־כלל.

אנו מוצאים שילובים של פורמייקה לבנה מעוגלת בקאנטים ציבעוניים או צבע פוליאסטר בלכה מבריקה, ואפילו הויטרינות המסורתיות שינו צורה ויצרנים מציגים מטבחים עם ויטרינות דמויות צוהר.

במטבחים של ישראל 1988 משלבים היצרנים משטחי עבודה חדשים וחדישים. כזהו למשל משטח ה„בוטצ'ר בלוק" המזכיר רצפת פארקט של מגרש כדורסל. המשטח הזה מצופה שכבת פוליאסטר שקופה והוא עמיד בפני חום ועבודות חיתוך. משטח מוצע אחר הוא עץ מצופה סיליקון. חידוש אחר מתגרצרת כתול־לבן — משטחי אבל קיסר של מפעל שרות־ים. משטח חזק לא פחות מהגרניט והוא עמיד בפני חום, שריטות וחומרים כימיים חריפים והוא זול בהרבה מהשיש המסורתי.

מתוצרת ישראל גם משטח השרמית המיוצר במפעל בכרמיאל. חידוש מעניין אחר ביריד המטבחים — כיריים חשמליות מקרמיקה שטוחה. הכיריים ממשיכות את קווי משטח העבודה ואינן מוגבהות ממנו. ואם בגבהים עסקינן — גובהי הארונות משתנים על־פי הצורך וגובהם של בני הבית. הארונות מודולריים, מדפים פתוחים, ארונות תלויים הרחק מן הרצפה. ניצול מירבי של השטח. אין קו אחיד של גימור. מגירות נשלפות, דלתות בלא ידיות, מקום לתליית אביזרי עזר, סלסלות פלסטיק לאכסון ועגלות על גלגלים. רהיטי רירן מציעים למשל — מגש הגשה נשלף והתאמת גובה משטחים.

מתקן פנימי לאכסון לחם בתוך שקית בד הניתנת לרחיצה מצאנו במטבחי רניה. ארונות תחתוניים על רגלי פלסטיק (אידיאלים לניקוי) ברגבה. חידוש ארונות וליתר דיוק הדלתות בהיטי כרג. מזור נשלף למדיח הכלים וקרש גיהוץ נשלף מתוך המגירה במטבחי ...

יעל ענבל

מרקים חדשים בטעם חדש

מרשמים למחברת

כל העולם בסיר המרק

מרק תפוחי אדמה מבודפשט

מרק ירקות רוסי

מרק כבד מאוסטריה

מרק לחם גרמני־כפרי

מרק צזרובה, מרק סורקי

מרק אפונה, מרשם ביתי

בדיקה עצמית לידיעת זמן הביוץ

חברת „גאמידור" לאספקה ושירותים ביו־רפואיים, מייבאת ערכת חדשנית (OVUTEST) אשר מאפשרת לכל אשה לדעת מראש על־ידי בדיקה עצמית בבית את מועד הביוץ. זוהי בדיקה אשר מודדת את הורמון הביוץ (LH) בשתן.

מחקרים הוכיחו שהורמון הביוץ (LH) בשתן מופרש לדם, כ־32 שעות (38־24) לפני הביוץ, שינויים בריכוז (LH) בדם מתבטאים בשינויים מקבילים בשתן. תחילת הפרשת הורמון הביוץ בשתן נמדדת בעזרת ערכת הבדיקה של אסוף השתן על־ידי האשה במשטר שתייה מבוקר מאפשר לאשה ביצוע בדיקת LH בשיטה פשוטה בביתה.

איסוף שתן בוקר נותן תשובה אמינה של חיזוי ביוץ ב־87 אחוזים מהמקרים. כדי לקבל אמינות של למעלה מ־99 אחוזים רצוי לבצע בדיקה פעמיים ביום, פעם בבוקר ופעם נוספת במשך היום.

על־פי המידע שהוגש על־ידי צוות המכון למחקר הפוריות במסגרת הכנס לגיניקולוגיה ומיילדות, נמצא שעל־ידי ידיעת שעת הביוץ ניתן לשפר את הסיכויים לתכנון מין היילוד.

כמו על מיטת מים

מעשה הסריגה

סימה טלמון

נציגות ישראל דקרו „השור הספרדי"

הפועל תל־אביב בדרך לחצי־הגמר בקוראץ' – קרב מכריע נגד ספליט

נצחון דרמטי להפועל ת"א בסרגוסה — 79:80

בסיום: זלוטיקמן קלע סל 7 שניות לסיום ★ שלוש שניות לאחר־מכן החטיא זפטה כדור־עונשין – והפועל ת"א צהלה

קוראץ'

שרות „על המשמר"

הפועל תל־אביב תתמודד ביום רביעי, בשבוע הבא, בקרב מכריע נגד יוגופלסטיקה ספליט באולם באוסישקין על הזכות להעפיל לשלב חצי־הגמר בגביע־קוראץ'. נצחון לאחת הקבוצות — והיא בשלב חצי־הגמר.

אמש, בסרגוסה, השיגה הפועל ת"א נצחון גדול על סרגוסה — 79:80, לאחר שהספרדים הוליכו בהפסקה — 32:42.

הפועל ת"א היטיבה לשחק ולא נשברה גם כאשר הספרדים הוליכו כ־14 נקודות יתרון. לאוואן מרסר, במשחק הגנה מצויין, עם 13 כדורים חוזרים, ומשחק אחראי של יתר חבריו חוללו את המפנה. לינטון טאונס, חיים זלוטיקמן, ג'ונתן דלזל, הווארד לאסוף ועמוס פרישמן התעלו והציגו יכולת טובה.

הפועל ת"א הצליחה בדקה ה־36 ליטול את היתרון, לראשונה במשחק, עד לסיום התנהל משחק הפכפך, כאשר ההפרש עובר מקבוצה לקבוצה.

כאשר נותרו שבע שניות לסיום, במצב של שוויון 78:78, הצליח חיים זלוטיקמן לקלוע סל — 78:80. הספרדים הוציאו את הכדור, אולם שחקני הפועל ת"א ביצעו עבירה על זאפטה. הספרדי קלע את הכדור הראשון, אך החטיא את השני. מרסר השתלט על הריבאונד, ושריקת־הסיום מצאה חבורה ישראלית מאושרת עם הישג נפלא.

לאחר המשחק השתדל מאמן הפועל ת"א, משה וינקרנץ, להישמע רגוע: „שיחקנו טוב אבל זה רק משחק כדורסל. אני מרוצה כיוון שתמיד טוב כשמנצחים. בשבוע הבא יהיה משחק מכריע כאשר המנצחת בינינו לבין יוגופלסטיקה תעפיל הלאה".

שפטו: מאניני מצרפת וולנטה מפורטוגל.

● קלעו להפועל ת"א: טאונס 22, מרסר 17, זלוטיקמן 16, דלזל 13, לאסוף 8, פרישמן 2 ואיימוס 2.
● קלעו לסרגוסה: אורטו 17, לאמפלי 16, תוזה אורסגה 15, ריאו 10, פרננדו אורסגה 9, קאפלו 6 וזאפטה 6.

טבלת הבית

.1	יוגופלסטיקה	5	424־408	8
.2	הפועל ת"א	5	441־444	8
.3	סרגוסה	5	431־441	7
.4	קאנטו	5	432־435	7

נצחון ישראלי סנסציוני בקוראץ' – 86:100, אך מאוחר מדי

אליצור נתניה הורידה הכתר מריאל במדריד

שרות „על המשמר"

אור גורן סחף אמש את קבוצת אליצור נתניה לנצחון מדהים וסנסציוני על ריאל באצטדיון של מדריד — 84:100 (46:46), בבית רבע־הגמר בגביע־קוראץ'. אולם נצחון זה הוא מאוחר מדי מאחר שריאל כבר עלתה קודם־לכן לחצי־הגמר.

משחק מעולה של כל שחקני אליצור נתניה הדהים את ריאל מדריד. אליצור, במשחק קבוצתי מצויין, הצליחה לסגור היטב את שחקני מדריד מתחת לסל, ומנעה נקודות (5 סלי־3) הפכוהו למספר 1. אולם גורן לא היה לבדו. נברסון, ויטמן, מלוביק, פייר, קרמן ולוקהאט המצויין (15 כדורים חוזרים ו־5 גגות) הותירו את המארחים פעורי פה.

משורות ריאל מדריד נעדר פרננדו מרטין ואחיו אנטוניו, נפצע במהלך המשחק.

עד לדקה ה־29 היה המשחק שקול (64:69 לאליצור), אולם תוך ארבע דקות „ברח" גורן וחבריו ליתרון — 66:80. ריאל מדריד עוד צימקה ל־75:83 ו־86:90, אולם הסיום היה שייך לאליצור — 86:100.

שפטו: לעיני 1500 צופים, רה־קוסטר מבלגיה ובנז'מין משוויץ.

● קלעו לאליצור נתניה: גורן 25, נברסון 21, ויטמן 20, לקהאט 19, מלוביק 11, פייר 2 וקרמן 2.
● קלעו לריאל מדריד: ברנסון 22, אלכסיס 17, קורבאלאן 14, רומאי 12, דלקוראל 7, אנטוניו מרטין 6, איטוריאגה 4 וביורקוב 4.

טבלת הבית

.1	ריאל מדריד	5	380־488	9
.2	בולוניה	5	395־422	8
.3	אליצור	5	421־433	7
.4	מונקו	5	484־407	6

במשחק נוסף גברה דייטור בולוניה על מונקו — 82:97 (32:50).

מהם לצאת להתקפות המתפרצות המפורסמות שלהם.

בהתקפה שיחקה אליצור באחריות רבה.

לאחר המשחק יכלו שחקני אליצור רק להצטער על שני הפסדי־הבית שלהם למונקו ולריאל מדריד (80:64).

אור גורן היה אמש כמיטבו. 25

פרטיזן בלגראד — קלן 95:101

קבוצת פרטיזן בלגראד קצרה אמש נצחון חוץ במחזור ה־6 בבית־הגמר בגביע־אירופה לאליפות כדורסל בשהכניעה בקלן את סאטורן הגרמנית — 95:101, לאחר 46:58 במחצית.

דיבאץ' קלע 29 נקודות; גרבוביץ 25 וג'ורג'ביץ 23. לקלן הירבו לקלוע: מקפרסון 35 ווריק 19.

טבלת בית־הגמר

.1	פרטיזן	6	549־560	11
.2	טרסר	5	448־440	9
.3	מכבי ת"א	5	502־506	8
.4	אריס	5	471־478	8
.5	קלן	6	597־598	8
.6	ורנבוס	5	502־475	7
.7	ברצלונה	5	478־492	6
.8	אורתז	5	457־445	6

במשחקים נוספים הערב: טרסר מילאנו — ברצלונה; אריס סלוניקי — רן בוס.

פזארו – בדלונה 86:95

קבוצת סקבוליני פזארו זכתה אמש בנצחון באולמה בבית שבו משחקת גם הפועל הגליל־העליון, על חובנטוד בדלונה — 86:95.

טבלת הבית

.1	בדלונה	5	447־477	9
.2	פזארו	5	443־468	8
.3	גליל־עליון	5	435־444	8
.4	מאייראנרן	5	463־399	5

מנסדורף אמר שלום למלבורן גם בזוגות

צופים זורקים כדורים שחורים נגד האוסטרלי פט קאש כמחאה על הופעתו בדרום־אפריקה

לאלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף, לא הולך באליפות אוסטרליה במלבורן. אחרי שהודח בסיבוב הראשון כשהפסיד במשחקי היחידים לסובייטי אנדריי צ'סנוקוב, „עף" מנסדורף גם בסיבוב הראשון במשחקי הזוגות, כששיתף פעולה עם יעקב לאשק משוויץ (זורע תשיעי, ונוצח גם־כן בסיבוב הראשון). השניים נוצחו ע"י צ'מברלין וסטיוארט מארה"ב — 6:4, 7:6.

המדורגות עלו בקלות לסיבוב השלישי: מרטינה נאווראטילובה הכניעה את אנה מרי פרננדז מארה"ב — 6:1, 6:0, וכריס אווארט ניצחה גם היא את בת־ארצה בוורלי באוס — 6:0, 6:1. היה זה נצחונה ה־1217 של אווארט, בת ה־33, בקריירה שלה.

שתי הוותיקות הודיעו כי לא יטלו חלק במשחקים האולימפיים בסיאול. נאווראטילובה ציינה, כי היא מתעתדת להשתתף בעוד ארבע שנים בברצלונה כשתהיה בת 36, ואז תיטול חלק רק במשחקי־הזוגות.

מרטינה הביעה רוגז על המפגינים, הזורקים כדורים שחורים לעבר מגרש הטניס, כאשר פאט קאש מופיע, וזאת כמחאה על השתתפותו לפני כמה חודשים בדרום־אפריקה. פאט קאש, המדורג רביעי, ניצח את בראדצו קיל לימברגר — 6:1, 7:6, 6:3.

המדורג ראשון, איוואן לנדל, הכניע תוך שעה וחצי את מאט אנגר מארה"ב — 6:0, 6:1, 6:1.

המדורג שלישי, מאטס וילאנדר משבדיה, ניצח את ריצ'י רנברג מארה"ב — 7:6, 6:1, 6:3.

הצרפתי יאניק נואה, המדורג חמישי, הפסיד את המערכה הראשונה (7:6) לאיטלקי נארדוצ'י, אך ניצח בקלות בשלוש האחרות — 6:2, 6:2, 6:1.

אורתז הצרפתית שתשחק הערב נגד מכבי תל־אביב

מכבי תל־אביב מועמדת לנצח הערב ביד־אליהו

ליפין יפתח נגד אורתז

ברקוביץ „מושך רגל" אבל ישחק ★ קליין: „אורתז קבוצה ממושמעת" ★ פישר: „יש לי די מידע על מכבי" ★ הופנאגל: „חסר לנו העונה מזל"

השחקנים שיופיעו הערב

מכבי תל־אביב

מס' שם	גיל	גובה
.4 וילי סימס	30	1.93
.5 רניאל	25	1.96
.7 ארואסטי	33	1.88
.8 קורנליוס	29	2.03
.9 ברקוביץ	33	1.91
.10 ליפין	23	1.84
.12 ג'מצ'י	27	1.97
.13 מאגי	28	2.03
.14 איציק כהן	20	2.04
.15 בארלו	24	2.06

★ מאמן: רלף קליין.
★ עוזר מאמן: ברוס ויקטור.

אורתז

מס' שם	גיל	גובה
.6 אורטגה	25	1.90
.7 קארטר	26	1.96
.9 הופנאגל	27	1.86
.10 גארו	21	2.03
.11 קאבה	28	1.97
.12 האקה	30	2.02
.13 שפלר	32	2.07
.15 רגאני	28	2.03

★ מאמן: ג'ורג' פישר.
★ עוזר מאמן: רוכר ביאל.

★ שופטים: ג'ונס (וולס) וקאפליני (תורכיה)

אלופות

מאת יצחק ויסהוף

נצחון רביעי בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות כדורסל — זו מטרתה של אלופת ישראל, מכבי תל־אביב, שתתמודד הערב ב־8.30 בהיכל־הספורט ביד־אליהו נגד אלופת צרפת, אורתז, במחזור השישי. החידוש במשחק הערב: שילובו של הרכז חן ליפין בחמישיה הפותחת על חשבונם של וילי סימס ומוטי ארואסטי.

מכבי ת"א קיימה אמש את האימון המסכם שלה לקראת המיפגש הערב עם אורתז, שיהיה השלישי בין שתי הקבוצות. בעונה שעברה ניצחה כל קבוצה באולמה, ושאיפת מכבי ת"א העונה לזכות בנצחונות ביד־אליהו ובאורתז.

מיקי ברקוביץ, קפטן מכבי ת"א, שלא התאמן שלשום בגלל פגיעה ברגלו, נטל אמש חלק באימון, ואחריו אמר: „זה לא זמן להיות פצוע. אמנם אני סובל מכאבים, אך אין זמן לנוח. אף ירידה בבית־הגמר לא קלה. אני רק יכול לקוות כי ננצח הערב, ואהיה שותף פעיל לכך".

חברו של ברקוביץ, מוטי ארואסטי, מצפה למשחק קשה: „אני מקווה כי אורתז לא תהווה משוכה כמו טרסר מילאנו. יש לצפות לנצחון מכבי ת"א, אך כדורסל זה משחק פתוח לגמרי ויכולות להיות הפתעות. מכבי צריכה לנצח את אורתז גם בבית וגם בחוץ כדי להגיע לבית חצי־הגמר. אבל קודם־כל צריך לנצח הערב".

קבוצה נודניקית

רלף קליין, שלא אוהב להרחיב את הדיבור לפני משחק, היה מוכן לומר כי לאחר שצפה באורתז בסרטי־וידיאו נוכח כי זו קבוצה ממושמעת ונודניקית.

מכבי ת"א תפתח עם חן ליפין, מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י, קווין מאגי וקן בארלו.

קבוצת אורתז הגיעה אמש לישראל עם שמונה שחקנים בלבד ומיד יצאה לאימון ביד־אליהו.

מאמן הקבוצה, האמריקני ג'ורג' פישר, סיפר כי קבוצתו סובלת מפציעות, ולכן הסגל כה מצומצם: „השארנו בבית את בריאן רוסון (2.05) הוא יכול לשחק רק בליגה. תום שפלר משחק בגביע־אירופה. בסך הכל אנו אותה קבוצה ששיחקה כאן בשנה שעברה, בתוספת ז'ן־לוק רגאני, שהגיע אלינו מקבוצת סנט־אטיין. אנו מדורגים במקום הרביעי בליגת בצרפת, כאשר לימוז' ראשונה. ההבדל בין אורתז־של־השנה לאורתז־של־השנה־שעברה הוא שהפסדנו העונה בבית למילאנו, בהפרש שתי נקודות, ואילו בשנה שעברה ניצחנו אותם".

על מכבי ת"א אמר פישר: „ראיתי את משחקה של מכבי נגד רן־בוס. דרך הוידיאו נראתה מכבי ת"א טוב. לבד מכך לא צפיתי במשחקי מכבי ת"א, אך אתם יכולים לסמוך עלי שיש לי מספיק מידע על הקבוצה הישראלית".

לדעתו של מאמן אורתז יופיעו בבית חצי־הגמר: טרסר מילאנו, פרטיזן בלגראד, מכבי ת"א והקבוצה הרביעית תצא מאריס סלוניקי, ברצלונה או אורתז."

נוצחו בהפרשים קטנים

כוכב אורתז, פרדריק הופנאגל, אמר כי הוא מקווה כי התוצאה הערב לא תהיה כפי שהיתה בעונה שעברה (מכבי ניצחה בתל־אביב — 87:106). „אנו סובלים מחוסר מזל העונה. נוצחנו בהפרשים קטנים. אני מקווה כי הערב נציג יכולת טובה, למרות שאני סובל מפציעה ברגל. פתיחה יותר רעה מזו שהיתה לנו לא יכולה להיות".

אורתז תפתח עם: הופנאגל, קארטר, האקה, רגאני ושפלר.

המשחק יועבר בשידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה.

פיקנטריה | ישראל פז

אורתז – על־הכוונת

אורתז הצרפתית, יריבת מכבי תל־אביב בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות כדורסל, לא הרשימה אותנו בעונה שעברה ביד־אליהו. היא אמנם ניצחה את מכבי ת"א בצרפת (77:78), אך בגומלין נחלה תבוסה (106:87). אין ספק, גם הערב מועמדת מכבי ת"א לנצח את יריבתה הצרפתית.

אורתז מדורגת אחרונה בין שמונה הקבוצות המתמודדות בבית־הגמר. בינתיים הותירה רושם של קבוצה בינונית. בשבוע שעבר נוצחה באולמה על־ידי טרסר מילאנו (80:78). לזכותה נצחון אחד בלבד, בבית על סאטורן קלן (95:105). בחוץ נכנעה לאריס בסלוניקי (92:86); לפרטיזן בבלגראד (94:89) וגם רן־בוס ניצחה אותה בהולנד (87:96).

אפשר, כמובן, לציין שהפסדי־החוץ היו בהפרשים קטנים יחסית אבל בכל מקום שאורתז שיחקה לא הצליחה להתעלות.

תוצאות משחקיה של אורתז אינם צריכים לעניין את מכבי תל־אביב. דורון ג'מצ'י וחבריו שגילו כושר קליעה מצויין בקלן הם מועמדים לנצח הערב ביד־אליהו אבל אל להם לזלזל בקבוצה הצרפתית, שתעשה כל מאמץ להפתיע ותילחם על כבודה.

אורתז, אותה מאמן האמריקני־יהודי ג'ורג' פישר, אלין „פולו" בתחילת העונה גם ראשי מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א, זכתה באליפות צרפת בפעם השנייה ברציפות. העונה כמעט שלא שינתה את הרכבה. היחידי שצורף הוא הבין־לאומי הצרפתי ז'אן־לוק רגאני. שני האמריקנים, שפלר (2.08) וקרטר (1.96), נשארו. כך גם הבין־לאומיים הצרפתים הופנגל והאקה.

הצרפתים טוענים כי האמריקנים שלהם אינם מתעלים העונה, אבל זה עסקם־שלהם.

מי שזוכר את המשחק ביד־אליהו לפני 11 חודש יתקשה להתלהב מהקבוצה הצרפתית במשחק־ההפסד שלה — 106:87. קווין מאגי (34 נקודות) ולי ג'ונסון (30) ממש „פירקו" את הגנת אורתז. שפלר קלע 24 נקודות והופנגל 21 אך בכוחם של השניים לא היה כדי לערער את העליונות הישראלית, שהיתה ברקות רבות מוחלטת.

במשחק הראשון, באורתז, נחלו הישראלים הפסד צורב מסל של קרטר בסיום — 78:77. מכבי ת"א הוליכה בביטחה במחצית 40:47. לאחר ההפסקה החלו התקלות במשחק הישראלי והצרפתים, בעידוד הצופים, ניצלו זאת לנצחון. היה זה מאותם המשחקים שניתן לומר עליהם שיותר מאשר שאורתז ניצחה — מכבי הפסידה...

בטוחני שאם מכבי תל־אביב תפתח באותה התלהבות שאיפיינה אותה במשחק בשבוע שעבר בקלן היא תוציא את אורתז משווי־משקלה, וכך תוכל לדהור לנצחון ללא מעצורים — דבר שלא הצליחה לעשות עד כה במשחקיה בבית־הגמר.

נצחון ישפר את מעמדה של מכבי ת"א וזה חשוב, שכן כל נצחון מקרב לפליי־אוף המרובע.

בירד קלע 38 בנצחון בוסטון

לארי בירד קלע 38 נקודות וסייע לקבוצתו, בוסטון־סלטיקס, לנצח את שיקאגו בולס — 94:89 בליגת האן.בי.איי. מייקל ג'ורדן קלע 42 נקודות לשיקאגו.

האלופה לוס־אנג'לס לייקרס, ניצחה את גולדן־סטייט — 113,117.

תוצאות נוספות: קליבלנד — ניו־יורק ניקס 111:119; מילווקי באקס — פילדלפיה 103:106.

כדורעפן כגן מתמצא גם בכדורגל

הפסד למכבי בדרבי – תיקו בשכונת־התקוה

מאת יצחק ויסהוף

אליעזר כגן נחשב לאחד מבכירי שחקני הכדורעף שהיו מאז קום המדינה. כגן, שעבר העונה מקבוצת הפועל תמעפיל, בת עשה קריירה, לקבוצת הפועל רמת־אביב, מתמצא היטב בספורט הישראלי וגם בכדורגל מכיר היטב את המציאות.

כגן ינסה לנחש את משחקי המחזור ה־19 בליגה הלאומית בכדורגל. בשבתות פנויות, כשאין אימונים לנבחרת הכדורעף, יוצא כגן לחזות באחד ממשחקי הליגה.

● הפועל באר־שבע — מכבי חיפה: באר־שבע נמצאת בכושר טוב יותר מאשר מכבי חיפה. המשחק ייערך בבירת הנגב, וזה גורם משמעותי. מכבי חיפה שרויה בלחץ עצום והיא חסרת בטחון.

התחזית: נצחון להפועל באר־שבע.

● הפועל פ"ת — שמשון ת"א: שמשון היא אחת הקבוצות בליגה. אמנם בשבת נוצחה, אך אני מעריך כי היתה זו התחלקות רגעית. הפועל פ"ת, כביתה, מסוגלת לנצח, אך מלוא הנקודות ישארו להערכתי אצל השמשונים.

התחזית: נצחון לשמשון.

● בני־יהודה ת"א — בית"ר ירושלים: בית"ר ירושלים נמצאת בתנופת־ימה. בני־יהודה בביתה לא תרצה להפסיד פעמיים ברציפות במגרשה. לדעתי שתי הקבוצות יהיו מרוצות מחלוקת נקודות.

התחזית: תיקו.

● מכבי נתניה — הפועל לוד: מכבי נתניה תבקש לפתוח מחדש את פער הנקודות בינה לבין הדולקות אחריה ולכן אינה יכולה להרשות לעצמה הפסד שלישי.

התחזית: נצחון למכבי נתניה.

● הפועל כפר־סבא — הפועל חולון: כפר־סבא היא קבוצה ביתית היודעת לנצל את מגרשה. הפועל חולון תתקשה להפתיע.

התחזית: נצחון להפועל כפר־סבא.

● הפועל ת"א — מכבי פ"ת: הפועל ת"א בקו־עליה. מכבי פ"ת במזל נמוך. הדבר יאפשר ל„אדומים" להישאר צמודים למכבי נתניה.

התחזית: נצחון להפועל ת"א.

● מכבי ת"א — בית"ר ת"א: דרביקשה לניחוש. בית"ר בתנופה גדולה, והיא כיום טובה ממכבי ת"א, שתהיה מרוצה מתיקו. לדעתי תפסיד מכבי ת"א את כל הקופה.

התחזית: נצחון לבית"ר ת"א.

ביה"ד יפסוק ב־26 בינואר בסכסוך־הדרבי

מאת יצחק ויסהוף

בית־הדין העליון של איגוד הכדורסל יפסוק ב־26 בינואר בתביעת אגודת מכבי תל־אביב נגד הפועל תל־אביב, בעניין התשלומים עבור משחק הדרבי שנערך בין שתי הקבוצות בשמינית־גמר גביע־המדינה.

מכבי ת"א טוענת שקיים סכסוך בין שתי האגודות וכי בית־הדין העליון של האיגוד הוא הכתובת לכך. היועץ המשפטי של איגוד הכדורסל קיבל תביעה זו.

מכבי ת"א דורשת מהפועל ת"א לקבל את הסכום המגיע לה ממכירת הכרטיסים למשחק הדרבי, שנערך באולם הפועל ת"א. כמו־כן תובעת חצי מתרומות האוהדים שקנו כרטיסים ופיצוי על נתינת הזמנות רבות למשחק, שהועבר בשידור ישיר לאולם הסינרמה.

עונש ראדיוס לבני־טמרה

קבוצת הפועל בני־טמרה מליגת א' הורשעה אמש ע"י בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בהפסקת משחק הליגה עם הפועל טייבה.

בית־הדין המשמעתי הטיל על הפועל בני־טמרה עונש של שני משחקי־ראדיוס בפועל, אחד עם קהל ואחד בלי קהל. כמו־כן הוטל על הקבוצה קנס של 1000 שקל. בית־הדין המשמעתי קבע כי תוצאת המשחק תהיה 0:2 לזכות הפועל טייבה.

בשבת פוצץ המשחק בין שתי הקבוצות לאחר שאבן נזרקה על הקוון בדקה ה־65, במצב 0:2 לטייבה. המשחק התקיים במגרשה של הפועל בני־טמרה.

יעקב בוזגלו מבית"ר רמלה וגבי כהן מהפועל אשקלון שהורחקו ממשחקי קבוצותיהם נענשו בהפסקת פעילות לשני משחקי ליגה בפועל.

שלמה חביב, כדורגלן הפועל יהוד, ספג עונש הרחקה אוטומטי משני משחקי־ליגה.

הפועל קרית־אתא זכתה בנצחון משכנע בבת־ים והוכיחה:

ישנו פער בין שתי הראשונות בטבלה לשאר

כדורעף

מאת יעקב צלאל

שבוע לאחר נצחונה המרשים בכפר־סבא נחלה הפועל בת־ים תבוסה ביתית. הפועל קרית־אתא, שבאה וניצחה בקלות 0:3, הדגישה את הפער הרב הקיים בין שתי המובילות לבין קבוצות מרכז הטבלה.

המובילה, הפועל מטה אשר, המשיכה בסידרת נצחונותיה „על האפס", כשהכניסה בהעוגן את המקומיים, שהצליחו להפתיע ולזכות ב־12 נקודות במערכה הראשונה.

מכבי חיפה לא הצליחה לגבור על הפועל כפר־סבא, כמו שכנותיה לטבלה מאיחוד־עירון ושריד. כתוצאה מכך יגבר המתח במאבק על המקום השמיני, והאחרון, בדרך למשחקי־ההכרעה.

מכבי פתח־תקוה, שאף היא שותפה למאבק זה, הפסידה מערכה לרמת־השרון.

רמת־אביב ממשיכה לשפר את מצבה במרכז הטבלה והפעם גברה בביתה בצורה חלקה 0:3 על איחוד עירון. בסיבוב הקודם עוד הצליחו הקיבוצניקים לזכות בשתי מערכות נגד העירונים.

טרייבנר – הכוכב

מי שהגיע לחזות בהפועל בת־ים המתאוששת מארחת את הפועל קרית־אתא ציפה למשחק ממושך יותר ותחר־צורני פחות, אולם בכדורעף הישראלי אין עדיין חדש, ולא הכל צפוי.

בסיום המשחק סיכם המאמן דוד כפרי מבת־ים: „היה גרוע". לדעתו הפסידה בת־ים לקבוצה היחידה המסוגלת לאיים באופן ממשי על ההגמוניה של מטה אשר.

כבר בתחילת המשחק איבד כפרי שניים משחקניו: צחי אלבז, שהוציאו מהמשחק בגלל בעיות משמעת ואלון גרינברג, שנפצע במפרק הירך, אבל הבעיות האמיתיות היו, לדעתו של כפרי, מעבר לרשת.

„קרית־אתא היא קבוצה נמוכה מלבד מירון טרייבנר, שהוא משכמו ומעלה, השאר הם שחקנים בינוניים" — סבור כפרי. „מה שהופך אותם לקבוצה טובה הוא הגיבוש, התיאום והאיזון בתוכה. קרית־אתא עובדת במסגרת שחקנים זו שלוש־ארבע שנים ברציפות. יש להם „קצרנים" כיורם בן־חמו, או שחקני־קצוות כעופר שפאק וארז תאצ'ר. גם יובל שלכת נמצא בכושר מצויין. יש בהם שאפתנות רבה ומשחק הגנה מצויין".

כפרי גם סבור שירון טרייבנר הוא בין שני המגישים הטובים בארץ והפוטנציאל שלו הוא של שחקן ברמה בין־לאומית גבוהה. כעת הוא רק צריך לעבור על עצמו ולשפר את יכולתו ולא לעצור ברמה שאליה הגיע.

אורן שר מצוע

אורן שר נעדר מהמשחק בהעוגן, בו גברה מטה אשר על המארחים — 0:3. שר סובל בשבועות האחרונים מפציעה בגבו. הוא לא התאמן ולא שיחק בכלל. שר יחזור להתאמן, ככל הנראה, רק בעוד שבוע.

הלחץ על מטה אשר היה רופף מאד במחזורים האחרונים והשחקנים זכו לשבוע חופש. לבד מפציעתו של שר מטרידה את הקבוצה שהותו של יותאי בורשטיין במילואים. אמיר סנפיר נמצא בזמן האחרון בכושר טוב. גלעד דורון מתחיל להתאושש מתקופת־שפל בעוד שהשאר יציבים.

פציעתו של שר עלולה להלחיץ במעט את מטה אשר. אמנם מקומה הראשון בתום 22 משחקי הליגה נראה כמעט מובטח, הורות ליהם המערכות המעולה, אולם משחקי ההכרעה נושאים בחובם הפתעות. והפתעות למטה אשר יכולות להיות רק רעות.

לקראת ה„פיניש"

בעוד פחות מחודש יסתיימו משחקי הליגה בכדורעף וכעבור שבועיים יתייצבו „שמונה הגדולות" של הכדורעף הישראלי למשחקי ההכרעה. תוך ארבעת השבועות הקרובים תקיים כל קבוצה שישה משחקים, כשמרבית המאמנים מרכזים את מאמציהם בהבאת הקבוצות לכושר טוב במשחקי־ההכרעה.

הכרעה אחת, סופית, עלולה או עשוייה, תלוי בנקודת תצפית הצופה, להיות כבר השבת. הפועל העוגן תתארח בעין־שמר אצל איחוד עירון. הנצחון היחיד שנפל עד כה בחלקה של העוגן היה על קבוצה זו. ואם מפעם בלב שחקני העוגן עוד איושהו זיקשל־תקווה לגבי הישרדות בלאומית הרי שזו ההזדמנות האחרונה. איחוד עירון היא גם היחידה שתיאורטית יכולה העוגן להשיגה.

אך אם תרצו לראות קצת יותר כדורעף כדאי להגיע במוצאי־שבת לעין־החורש, ולראות האם המעפיל מתאוששת מפתיחת הסיבוב החלשה, או שבת־ים עדיין עולה ב„גרף" הצפוי.

הפועל מטה אשר תסיים את ה„סגרה" של פתיחת הסיבוב השני במשחק ביתי באילון מול הפועל סריד. הפועל קרית־אתא תארח בדרבי־זוטא את מכבי חיפה. הפועל כפר־סבא תסע לפתח־תקוה לפגוש במכבי פ"ת, שתעשה מאמצים להתקרב למקום השמיני. רמת־אביב תרשום לזכותה נצחון נוסף, הפעם ברמת־השרון.

אליעזר שפיגל, מאמן ותיק, המתרכז בנוער

אני נהנה מכל רגע עם דור העתיד בהפועל ת"א

מאת יצחק ויסהוף

רבים ודאי שואלים היכן נעלם המאמן אליעזר שפיגל. שפיגל לא נעלם. אביו של גיורא, מותיקי המאמנים והכדורגלנים, משמש אחראי על כל קבוצות הנוער, הנערים והילדים בהפועל תל־אביב. בתחום אחריותו נמצאים גם מאמני כל הקבוצות, תשעה במספר.

בנוסף לקבוצות המופיעות בליגות, מאמן שפיגל, אישית, את יחידת המחוננים של הפועל תל־אביב, הכוללת 32 ילדים, מגיל 10 ועד 16.

שפיגל, יחד עם יעקב בר־נוסן ומאמן השוערים, יום־טוב טליאס, השוער המחליף של אריה אלטר בקבוצת הראשונה, מעניקים למחוננים בכל יום ראשון יסודות לפי תוכנית קבועה מראש. ילדים אלו ואיגשו בודאי את הרכב הקבוצה הבוגרת בעוד כמה שנים.

„כיום משחקים בשורות הקבוצות הצעירות של הפועל ת"א בין 300 ל־350 ילדים ובני־נוער. יש עוד ילדים רבים שרוצים לבוא לשחק, אך הבעייה העיקרית והעיצנית שלנו היא שאנו לא יכולים להתאמן בערבים בגלל היעדר תאורה במגרשים. קיבלנו בעבר הבטחות להתקנת תאורה במגרש בגבעת־עליה. עיריית ת"א הבטיחה, אך עדיין לא קיימה. אם היתה לנו תאורה היתה אפשרות לקלוט עוד עשרות ילדים המבקשים לבוא ולשחק. חבל עליהם" — אומר שפיגל.

העיסוק של שפיגל בילדי הפועל ת"א גוזל את כל זמנו. בעבר היה שפיגל פוקד בכל שבת את איצטדיוני הכדורגל, ועוקב אחר משחקי הליגה הלאומית. השנה יכול המאמן הוותיק לחזות במשחקים הנערים רק בימי שישי.

„בשבת אני יותר מתבוננת בשעה 8 בבוקר והולך ב־פ"ת. אני צופה בחמישה־שישה משחקים, כך אין זמן לראות כדורגל בליגה הלאומית."

אליעזר שפיגל, יחד עם קובי סידי ואבי פרחי, נקראים בהפועל ת"א „צוות לעניין". השלושה הציבו לעצמם מטרה להעניק לצעירי האגודה יסודות כדי שיגיעו לקבוצה הבוגרת עם נתונים מתאימים ושלא יזדקקו ללימוד מחדש, כפי שקורה כיום בקבוצות רבות.

„אנחנו מתאמנים, בנוסף לגבעת־עליה, גם במגרשים של צעירי יפו ונוה־עופר. יש לנו קבוצה נוספת של ילדי צפון ת"א, המתאמנת במגרש האוניברסיטה, אך עיקר המעמסה היא על המגרש בגבעת־עליה, שם מתחילים להתאמן ב־2 בצהריים ומסיימים עם רדת החשכה. הכוונה להתחיל לאמן ילדים בגיל 8. החומר המגיע כיום לכדורגל הוא מצויין, בכל שנתחיל עם ילדים בגיל צעיר יותר נצליח להקנות להם יסודות מוקדם וזה התשוב. הכוונה שלנו הוא לעזור לשחקנים הצעירים להגיע לקבוצה הבוגרת מוכנים מכל הבחינות. אם נצליח בכך אראה ברכה בעבודתי. אני נהנה מכל רגע שלי עם הצעירים, וזה כיף גלהיתגיל לראות ילדים מקבלים יסודות טובים, ואחר־כך מיישמים זאת על כר־הדשא".

שייט

האחים שנטל – במקום הרביעי באוסטרליה

השייטים הישראלים ניר ורן שנטל מדורגים במקום הרביעי באליפות העולם במפרשיות מדגם 420 המתקיימת באוסטרליה.

צמד ישראלי נוסף, שי בכר ואלון רגן, מדורג במקום ה־14.

באליפות משתתפות 66 מפרשיות מ־15 מדינות. עד לסיום האליפות נותרו שלושה דינוקים.

ליגה אזורית

מחזור בליגת בקעת בית־שאן

המובילה בליגה האזורית בקעת בית־שאן/גלבוע בכדורסל, קבוצת מסילות (22 נקודות מ־11 משחקים), הכניעה במחזור האחרון את בית־אלפא — 54:76.

השנייה, בית־השיטה (11־20), גברה על תל־יוסף — 60:68, והשלישית, ותיקי נירדוד (11־18), הכניעה את עין־חרוד — 66:80.

תוצאות נוספות: כפר־יחזקאל — רשפים 45:60; חמדיה — טה־איתן 44:50.

בירדסלי העניק נצחון לליברפול

תודות לשערו של פיטר בירדסלי, שנרכש העונה, ניצחה ליברפול במגרשה את סטוק מהליגה השנייה — 0:1, במשחק החוזר בסיבוב השלישי בגביע האנגלי.

המשחק הקודם בסטוק נסתיים בתיקו אפס. ליברפול תתארח בסיבוב הרביעי אצל אסטון־וילה.

מידלסבורו מהליגה השנייה ניצחה גם היא בקושי את סאטון מהליגה האיזורית — 0:1, ותתארח בסיבוב הבא אצל המנצחת בין אברטון ושפילד־וונסדיי.

יותר המשחקים לא הוכרעו האל נב') — ווטפורד 2:2, מנצ'סטר־סיטי — הרטספילד (שתיהן מב') 0:0

מיחייץ „שטף" את תקוה

הנבחרת הלאומית ניצחה את העתודה – 1:5 ★ מסתמן ההרכב נגד בלגיה בשבוע הבא ★ חדד יפתח בשער

כדורגל

מאת ראובן הנכיח

מאמן הנבחרת הלאומית בכדורגל, מילינקו מיחייץ, מתח אתמול, בצעד חסר תקדים, ביקורת חריפה על שחקן הנבחרת ומכבי נתניה, שלום תקוה. כל זאת לאחר משחק האימון של הנבחרת הלאומית מול נבחרת העתודה (1:5), למרות שתקוה הבקיע שני שערים.

מיחייץ רגז על הזלזול של הכדורגלן ועצלנותו במשחק: „אם היחס שלו למשחק הוא כזה הרי שאין לו מקום בין 11 הראשונים במשחק עם בלגיה. שחקן צריך להתייחס ברצינות לכל משימה".

כאשר עוררתי את תשומת־ליבו של המאמן לכך שתקוה היה המבקיע המצטיין במשחק־האימון היתה תשובתו של מיחייץ: „שני השערים שהבקיע היו פשוטים ותקוה עשה את המלאכה".

כללית היה המאמן שבע־רצון מהשיפור הרב ביכולת השחקנים, שהתבטא היטב במגרש. המאמן גילה כי רבים הסיכויים ששוער שמשון ת"א, אבי חדד, יפתח בין הקורות במשחק מול בלגיה, ביום שלישי, בשבוע הבא.

ההרכב המסתמן לקראת בלגיה הוא: אבי חדד, אבי כהן (בית"ר ים), ירון פרסלני, אבי כהן (ריינג'רס), ניר קלינגר, אלי כהן, אביטעם עוברית, דניאל בראיילובסקי, אורי מלמיליאן, אלי אוחנה ורוני רוזנטל.

בחוש ההומור האופייני לו התייחס המאמן מיחייץ להתבטאותו של מאמן נבחרת אוסטרליה, פרנק ארוק, הטוען כי נבחרתו היא הפייבוריטית במשחקים הקדם־אולימפיים. תגובת מיחייץ: „כמובן שאם אוסטרליה מארחת את המשחקים בביתה היא פייבוריטית".

מיחייץ הוסיף כי יש לקחת בחשבון גם את נירדילנגר, שתילחם על הכרטיס האולימפי.

ביום שני הקרוב יפרסם המאמן את ההרכב המוחה לקראת המשחק עם בלגיה ביום שלישי.

אתמול קיימה הנבחרת הלאומית מכחן עם נבחרת העתודה, שהסתיים בנצחון משכנע של הלאומיים — 1:5, משעריהם של בראיילובסקי, אוניר, רוידי ושלום תקוה (2). לנבחרת העתודה הבקיע יהודה עמר, שגם החמיץ בעיטת־11.

בגלל ריבוי הפציעות והסגל המצומצם של נבחרת העתודה היא שיחקה במהלך כל המשחק שארך 70 דקות בלבד עם עשרה שחקנים.

הנבחרת הלאומית פתחה בהרכבו: חדד, אבי כהן, רוידי, פרסלני, קלינגר, עוברית, מלמיליאן, אוניר, אלי כהן, תקוה, ובראיילובסקי. נבחרת העתודה: שמיר, ליאור רוזנטל, רבינוביץ, עמר, יעקב הלל, שלומי עמר, גאטוס, רוני לוי, גורדנה ואיינברג.

נבחרת הכדוריד תצא היום לטורניר בלוכסמבורג

מאת יוסף חכם

נבחרת ישראל בכדוריד, המתכוננת לאליפות העולם, דרגת ג', בחודש הבא בפורטוגל, תצא הבוקר לטורניר מרובע בלוכסמבורג. אחר־כך תמשיך למחנה־אימונים במינכן.

ישראל תשחק מחר עם איטליה; בשבת עם לוכסמבורג וביום ראשון עם גרמניה.

למאמן הנבחרת, איגור ביאליק, צורף עוזר־מאמן, שלמה הופמן ממכבי נתניה.

16 הכדורידנים שימריאו היום: ● שוערים — ישראל פלטה (הפועל פ"ת), יוסי סאמט (מכבי ראשל"צ) וגיא מירום (מכבי קרית־שרת/חולון). ● שחקני־שדה: יואב רדוקר, חיים צרפתי, יוסי אוסלנדר, דוד עמר (מכבי ראשל"צ); דורון ריין, שלום כהן, אליעזר ורד, זיו קושניר (הפועל ראשל"צ); יורם זלינגר, רזי סומך, בני גון (הפועל רמת־גן); רן בלדר ומירום רובינשטיין (מכבי רחובות).

ראש המשלחת הוא אבי קמינסקי והמנהל — שלמה פוזנר.

● המחליקה אולגה נאווארובה שיפרה בפוסקבה בשנייה לערך את ההישג הטוב ביותר בריצת 500 מטר באולם, כשעברה את המרחק בזמן של 1107.67 דקה.

ההתאחדות ענתה בחיוב לטלקס מבלגיה:

מכלן: אוחנה פצוע – תובעת לבטח אותו...

ההתאחדות לכדורגל השיבה אתמול בחיוב לטלקס שהגיע מהמועדון הבלגי, מכלן, ובו תביעה לבטח את הכדורגלן הישראלי אלי אוחנה לקראת המשחקים הבין־לאומיים.

בטלקס נאמר אמנם שאלי אוחנה פצוע אבל בפיסקה נוספת נאמר: „אם אתם רוצים אותו נא לבטח את השחקן". בהתאחדות הובעה פליאה מנוסח הטלקס הבלגי, אולם הוחלט שגם אם אוחנה לא יהיה כשיר למשחק עם בלגיה, ביום שלישי באיצטדיון ברמת־גן, הוא ירצה שיגיע ארצה וישב על הספסל.

אפרים סיגל, שהרג צעירה בשכם נדון לשישה חודשי מאסר על תנאי

השופט שטרוזמן: ירה כדי להבטיח את יציאתו מתחום הסכנה ואת הוצאת משפחתו משם

אפרים סיגל (30) מאלון מורה הורשע בגרימת מוות בהתרשלות בשירה והרג צעירה ערביה בהתפרעויות בשכם. הוא נדון אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב לשישה חודשי מאסר על תנאי.

בכתב האישום המקורי הואשם סיגל בהריגה ובגרימת חבלה חמורה, אך בעקבות עסקת טיעון בין ב"כ התביעה, עו"ד משה שילה, לסנגור, עו"ד אהרון ברוכין — הורשע בגרימת מוות ברשלנות לאחר שהודה.

התביעה טענה, כי ב־26.7.83, בשעה 4.30 אחה"צ נסע סיגל במכוניתו מאלון מורה והגיע לשכם. כשהגיע אל כיכר השעון בשכם, נזרקו אבנים לעבר מכוניתו. סיגל המשיך בנסיעתו, הקיף את כיכר השעון, עצר את המכונית, ירד ממנה והחל לירות בכיוונים שונים. מיריות אלה נפגעו שתי נשים, מרים אבו זערור ואלהלהלם אברהים אבו־זערור, שעמדו בסמוך. מרים אבו זערור נפגעה בכתפה ונזקקה לטיפול רפואי. אלהלהלם אברהים אבו זערור נפגעה בגבה ובלבה, ומתה אחרי זמן קצר.

בגזר־הדין קבע השופט, אורי שטרוזמן, כי אין ספק שהירי נועד להגן על עצמו ועל בני משפחתו שהיו עמו, אשתו שהיתה בהריון וכנותיו הקטנות. „בכיכר השעון ניתך עליו מטר אבנים, והיו אלה על פי התיאורים אבנים גדולות (ויש מי שתאר אותן כבלוקים). שמשת המכונית נופצה. הנאשם יצא ממכוניתו וירה כדי שיוכל להבטיח את יציאתו מתחום הסכנה ואת הוצאת בני משפחתו משם, ואכן אחרי הירי יכול היה להמשיך בדרכו", קבע השופט בגזר־הדין.

השופט קיבל את גירסת הפתולוג, ד"ר בצלאל בלוך, לפיה הקליע שגרם למות הצעירה לא חדר ישירות לגופה, אלא פגע קודם בעצם אחר, והוסט לעברה. מכאן, שהנאשם לא ירה ישירות אליה, אם כי יוצא שגם לא ירה באוויר, ומכאן הרשלנות שעליה הוא נדרש לשלם, קבע השופט.

„התוצאה הקטלנית מניעה את התביעה לבקש עונש של מאסר בפועל, אך הנסיבות שתוארו לעיל אינן נראות לי כמצדיקות הטלת מאסר בפועל, אלא המרתו במאסר על תנאי", פסק השופט. (עתי"ם)

משורר וזמר המחאה הרוסי בולט אקודז'אבה (במרכז) היה אתמול אורחם של בקי פרויישטדט, יועצתו של שמעון פרס לענייני תרבות, והסופר דוד מרקיש. אקודז'אבה יקיים היום את הופעתו הראשונה בהיכל התרבות. (צילום: חנוך גוטמן)

משה עמירב: ערפאת מוכן להכיר בגבולות 67

משה עמירב, חבר תנועת החרות, אמר אתמול בערב, כי הוא סבור, שערפאת מוכן להכיר בישראל בגבולות 1967, לפי מה שאמר לו פייסל חוסייני.

„אם זה נכון, זה מעודד מאד. העברתי את הדברים ללשכת ראש הממשלה, ומה שכואב לי, שלא בדקו את הדברים", אמר עמירב בראיון ביומן גלי צה"ל. הוא אישר כי הדבר היה בחודש ספטמבר, אך שמיר לא היה מוכן לשבת עמו כדי לשמוע זאת.

„כל אחד עושה היום חשבון נפש פוליטי. אם ערפאת רוצה שלום, צריך לתת לו הזדמנות. אני לא בצד של ערפאת אלא בצד הציוני, ואשאר כחבר בתנועת החרות", אמר.

„אני לא בטוח, שערפאת לא היה מסכים למשהו שהוא די דומה לאוטונומיה, ואני מציע לבדוק זאת", אמר הדובר, בהוסיפו כי אפשר לבדוק את מיני הסדרים פוליטיים, שאינם מבוססים בהכרח על פשרה טריטוריאלית.

הוא ציין, כי הוא מצידו מצדד באוטונומיה ומתנגד למדינה פלשתינית, אך יש הצעות כמו קונפדרציה, בלי לוותר על א"י השלמה. (עתי"ם)

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־14.1.88—20.1

יום חמישי – 14.1

יום עיון ודיון – לזכרו של דב זכין ז"ל
מתקיים בגבעת חביבה בשעות 9.00-15.00

תל־אביב, ביה"ס „מישלב" – 9.45 – ח"כ אמירה סרטני – עם תלמידי י"ב.
סניף עפולה – 16.00 – יצחק אסא – מפגש מורים.
כפר מכר – 17.00 – ח"כ אמירה סרטני, חוסיין פארס, מלכה יודוביץ – חוג בית בנשאי חינוך.

יום שישי – 15.1

צוות הפעלה של המגזר הערבי
בסניף בקה אל־גרביה בשעה 9.00

כפר ערב אלינוג'ידאת – 11.00 – פריאל משלוט, מאיר יצחקי, עמירה זכאי – חנוכת גן.
קיבוץ עין דור – 21.00 – מישל אלמליח, יוסי סולומון, פיני גרוב. ערב שבת – אריה ערן.
קיבוץ סער – 21.00 – ח"כ מוחמד וותד – ערב שבת בנשאי השפעת הארועים בשטחים על ערביי ארץ ישראל.

יום שבת – 16.1

כפר בשמת־טבעון – 10.00 – וולדי מורג, עבד חמזה – חוג בית.
סניף ראשון לציון – 10.30 – דוד שטוקפיש – מועדון יידיש.
יד מרדכי – מוסד „שקמה" – 20.30 – דני פלג – מפגש עם נוף טנר.

יום ראשון – 17.1

ישיבת מזכירות מפ"ם
מתקיימת במרכז בשעה 16.00

סניף הרצליה – 16.30 – דוד שטוקפיש – מועדון יידיש.
סניף נתניה – 20.00 – ח"כ יאיר צבן – אסיפת חברים.
סניף ראשון לציון – 20.30 – חנן ארז, דני פלג – עם נוער מפ"ם וחניכי השוה"צ.
קיבוץ גזית – 21.00 – פסחס ענברי – אסיפת חברים.

יום שני – 18.1

ירושלים, כנסת – 8.30 – ח"כ אלעזר גרנות – עם חניכי מעלה הבשור.
סניף רמת־גן-גבעתיים – 10.00 – פרופ' ורדי – חוג להיסטוריה.
סניף פתח־תקווה – 19.00 – שושנה רון – כנס פעילי מוסדות הסתדרות.
סניף קרית גת – 20.00 – דני פלג – נוער מפ"ם.

יום שלישי – 19.1

סניף רמת־גן-גבעתיים – 10.00 – אלון אברהם – מועדון ותיקים –סרט + הרצאה.
גליל מערבי – 16.00 – חנן ארז – סיור בכפרי האזור.
סניף נצרת – 16.30 – דני פלג – מפגש פוליטי בין נוער מהמרכז ונוער מנצרת.
באר־שבע, מ.פ. – 17.00 – יוסי סולומון, מישל אלמליח – חוג רעיוני של חשוה"צ, אזור הנגב.
סניף עפולה – 18.30 – פנחס חגין, מיכאל שטיבלמן – מועדון יידיש.
סניף רמת־גן-גבעתיים – 18.30 – אברהם כהן – מועדון הרואה 179.
סניף עכו – 20.00 – חנן ארז – חוג בית.

יום רביעי – 20.1

במרכז:
11.00 – מזכירות מוניציפאלית.
13.00 – רכזי איזור ופורום ערים גדולות.

סניף כרמיאל – 19.30 – וולדי מורג – מזכירות מורחבת.
סניף רמת־גן-גבעתיים – 19.30 – ח"כ אלעזר גרנות – אסיפת חברים.
ראשון לציון, בית הסתדרות המורים – 20.00 – דיקלה וייצמן – מפגש חברים.
סניף ראשון לציון – 20.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – מפגש עם עולי בריה"מ.

★ ★ ★

איגוד מקצועי

יום ראשון – 17.1

יום רביעי – 20.1

אהרן יריב: המצב בשטחים יהיה המלט ליצירת ברית צבאית נגדנו

מאת בצלאל עמיקם
כתב „על המשמר"

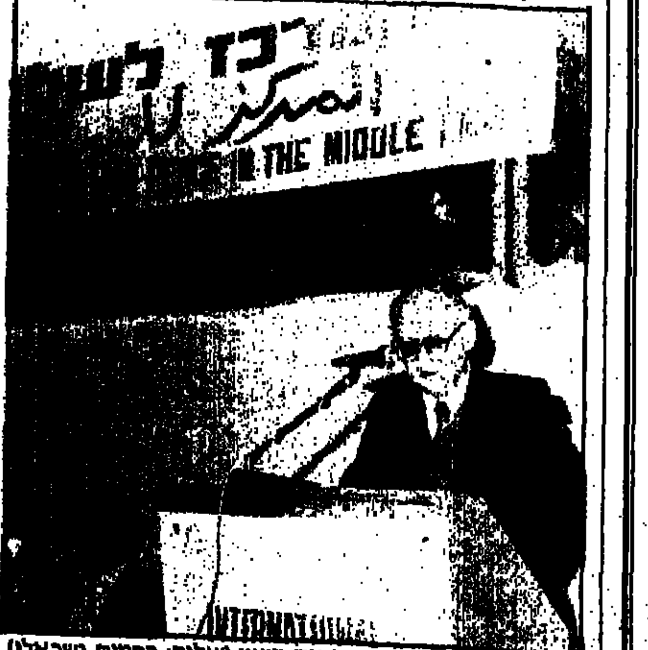
האלוף (מיל) אהרן יריב צופה גיבוש קואליציה ערבית נגד ישראל אם תימשך הדריכה במקום ולא תהיה התקדמות בתהליך השלום. מי שהיה ראש המודיעין בצה"ל סבור, כי אין ארץ ערבית שתוכל להתעלם ממצב הפלשתינים בשטחים וזה יהיה המלט ליצירת ברית צבאית מחודשת נגדנו.

יריב הירצה על ההתפתחויות הצבאיות באזורנו ביום עיון על השלום במזרח התיכון בירושלים אותו קיים „המרכז הבין־לאומי לשלום". הוא הזהיר מפני המשך הסטטוס קוו. לדעתו מצבה של ישראל יורע מן הבחינה הביטחונית. הצבאות הסדירים של מדינות ערב מתעצמים, ויש להם יכולת לבצע מתקפת פתע. העיסוק הכפוי בתפקידי שיטור גורם לנזקים במורל הצבאי, משבש את מערך האימונים ומאמן את החיילים בסוג פעילות השונה בתכלית ממה שיש לעשות בעת המלחמה.

פרופסור רוין התריע נגד ההשקעות העצומות בהתנחלויות — מיליארד דולר בתשתית ובדיור בלבד. לכך נלוות הוצאות שוטפות גבוהות בגלל גודלה המצומצם של האוכלוסיה היהודית בשטחים.

ד"ר מאג'ד אלחג' מאוניברסיטת חיפה שדיבר על התמורות בקרב ערביי ישראל קבע, כי ככל שהקו הירוק יאבד את משמעותו — ימלו המתיצו ז בין הפלשתינים שבישראל לבין אלה שבשטחים.

העתונאי זאב שיף אמר, כי נסתם הגולל על הסברה שיכול להיות כיבוש נאור וליברלי. המנהיגות הפלשתינית המסורתית נעלמה, ובמקומה קמה הנהגה צעירה ואגרסיבית. לדעתו, ראשי אש"ף הופתעו מאירועי השטחים.

העיתונאי זאב שיף בפתיחת יום העיון (צילום: רחמים ישראלי)

אין אבנים? — אין מה לצלם!

בצלאל עמיקם

ב„יום השלום" הופיע צוות טלוויזיה אמריקאי בשפרעם כדי ללוות את האירועים מקרוב. „אין כאן אקשן" תמה הכתב המאוכזב של הנ.בי.סי.

„שביתה גדולה, ועצרת שקטה" — השיב לו ד"ר מאג'ד אלחג' מראשי המארגנים במקום.

„אם לא שורפים צמיגים ולא רוגמים מכוניות באבנים, אין לי על מה לדווח" — התנצל הכתב, והורה לצוותו לארוז את המצלמות ולהסתלק.

ועדת המעקב הערבית: כן לפעולות המחאה, לא למרי אזרחי

מאת קובי מגיל

ערביי ישראל ימשיכו בפעולות המחאה, שעלולות לכלול גם שביתות, מסרו אתמול נציגי ועדת המעקב של המגזר הערבי במסיבת עיתונאים שנערכה בחיפה. הדוברים — נימר מורקוס גם שהוא ראש מועצת כפר יאסיף, מאמוד יונס, חבר הועדה המרכזת בהסתדרות מטעם מפ"ם ומרואן דוירי ציינו, כי ערביי ישראל רואים כמאורעות האחרונים בשטחים במאבק של העם הפלסטיני נגד הכיבוש הישראלי ומתמשך ומתרבתם כאזרחים במדינה ובאחים לעם המאבק למען חירותו, להביע את מחאתם.

השלושה דחו את מה שכונו מתקפת והסתה האיומים כלפי הערבים בשל הכרזת השביתה הכללית ביום השלום. לדבריהם, מתקפה רשמית זו מכוונת, שחוגי השלטון בישראל דוגלים כהמשך מדיניות האפליה הלאומית נגד האזרחים הערבים.

עם זאת, גינו הדוברים את הפרות הסדר ביום השלום והדגישו כי מדובר במספר זעום של מפירי סדר. לדבריהם, בעקבות אירועי יום השלום, נעשו רק עד כה למעלה ממאה חשודים, אחרים שחוררו מבלי שאשמו בתביעות ו־40% למדינה תוחים חוגי השלטון ומשתמשים באמצעים של ימי הממשל הצבאי. „אנו רוצים לומר בגלוי, כי כל ההסתה והאיומים שהיו באחרונה לא ירתיעו את האוכלוסיה הערבית בישראל מלהמשיך ולהיאבק נגד המשך הכיבוש, לא נשב בחיבוק ידיים".

נימר מורקוס מסר, כי למרות ההדעות הראשונות על ניתוק המגעים בין משרדו של סגן השר ח"כ רוני מילוא לבין ועד ראשי הרשויות המקומיות הערביות, נמשכים המגעים ביניהם בפועל, ולפני כשלושה ימים ח"כ מילוא את שלח שליח מטעמו, שנפגש עם מזכיר הועד, איברהים נימר חסין, כדי לשמוע ממנו על הלכי הרוחות בקרב האזרחים הערבים.

מאמוד יונס אמר אתמול במסיבת העיתונאים, כי ערביי ישראל הינם אזרחי המדינה, ועל כן אין בכוונתם להענות לקריאתו של תנא סניורה לפתוח במרי אזרחי. „לא נפעל נגד המדינה, ואיש לא יכתיב לנו כיצד לנהוג".

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

קולנוע

תיאטרון

רדיו

עירית חיפה

שרותים ● עזרה ● תחבורה

עזרה ראשונה

תורנות בתי־חולים

תורנות בתי־מרקחת

מד"א

משטרה

רכבות

מזכיר ביהמ"ש בת"א יחיאל בן־עמי ועו"ד חיים רונאלד חשודים בשחיתות

השניים נעצרו בחודש שעבר והשם הותר לפרסום אתמול ● חשודים בין היתר בשוחד, גניבה ושיבוש הליכי משפט

שומרים בנמל חיפה חשודים בסיוע להברחות באלפי דולר

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

רופא מרדים בבי"ח רוטשילד נאשם בגרימת מוות ברשלנות

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

חולים רוטשילד בחיפה, ד"ר בלה שמאוביץ בן 64, הואשם אתמול בבית־משפט השלום בחיפה בגרימת מוות ברשלנות תוך מילוי תפקידו כרופא. התובעת, עו"ד אמריה רינגר

ש. דניגר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

בפלילים

שלוש שנות מאסר על סיוע לרצח סוחר סמים

הוצתה מכוניתו של ראש אגף החקירות בטבריה

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

מנתח פלסטי חשוד בהעלמת הכנסות

תושב עכו נאשם ביבוא קוקאין מקולומביה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

רופאי בתיה"ח הממשלתיים סוגרים חלק ממרפאות החוץ

המרדימים משביתים היום את "הדסה" בירושלים וביה"ח בנהריה ● המעבדות יושבתו לימים בשבוע הבא ● עובדי המינהל והמשק שוקלים צעדיהם

מאת יוסף שמר, כתב "על המשמר"

יורגש מחסור בסיגריות; עובדי "דובק" מחדשים השבתת הייצור

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי

הכבאים מחריפים מאבקם — שוקלים התפטרות קולקטיבית

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

מסך ראשון

גיורא מנור

איך לצייר נהג

"יש גבול" תפגין בגבול בין ישראל לרצועת עזה

מאת כתבנו לענייני מפלגות

מפגש שריונאי "גלבוע" עם ניצוליהם ממעוזי התעלה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

עובדי "תדיראן": ההסתדרות מסייעת להחלשת הוועדים

מאת אשר שילוני, כתבנו באלון

מ.פ. חיפה תובעת בניית 3 הצוללות בישראל

מאת קובי מנדל, כתב "על המשמר"

עתידו הפוליטי של הקבה"א בכנס מזכירים ופעילי מפ"ם

גרנות: אין אופציות שונות; מי שמרפה ידיים בתוכנו זורה רוח של יאוש

מאת יוסף גליל, כתב "על המשמר"